The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Office: Editor: K. KEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Phones — DI 2-2324, BR 8-8681.
WEDNESDAY, APRIL 11, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 28. TREŠDIEN, 1962. GADA 11. APRĪLĪ 12. GADS
„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS
2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

DV Sav. Valstu kongresa vadība ar goda priekšsēžiem A. Vanagu un R. Epneri.

Katram solim jākalpo vienam mērķim

DV kongresa dalībniekus Čikagā Komitejas Latvijas brīvībai un Apspiesto Eiropas tautu apvienības latviešu delegācijas vārdā sveica V. Hazners.

Vīrs, kas savus labākos dzīves gadus nesavtīgi veltījis kalpošanai Latvijai un ko šodien tik augsti respektē Sav. Valstu valdība un visi latvieši brīvajā pasaulē, savā uzrunā starp citu teica:

„Kad 1945. gada 20. decembrī Cēdelghēmā dzima Daugavas Vanagu organizācija, tad bijušie karavīri par savu neatliekamu uzdevumu uzskatīja vēl nepabeigtās cīņas turpināšanu. Šodien mums ir citi ieroči, un šos ieročus mēs protam lietot. Jau šobrīd, nemaz nenogaidot šī kongresa pārskatus un ziņojumus, mēs zinām, ka Daugavas Vanagu organizācijas darbs kopš Cēdelghēmas dienām ir gājis augšup.

Es nedomāju par šīs organizācijas veikumiem tikai šajā zemē vien. Es domāju par bijušo un nākamo latviešu cīnītāju darbu visā pasaulē un arī nebrīvībā. Šie augšupejas panākumi slēpjas darbos, kas izsakāmi vienā teikumā — Latvijas brīvībai un latviešu tautai.

tos un norēķinos runā gan par aprūpes, kultūras, sporta, informācijas, cīņas un līdzīgiem jautājumiem. No visiem visstiprāki skan cīņas vārds. Viss darbs veikts tikai vienam mērķim: darbam savas tautas labā. Vārdus — sava tauta — es lietoju un uzsveru ar nolūku. Ja nebūtu brīvajā pasaulē un arī citur Daugavas Vanagu organizācijas vārdu un darbu, tad viss izskatītos daudz savādāk. Trimdas pasaule mums ir pārskatāma, bet šodien es gribu atgādināt, ka dzimtenē sadzird katru mūsu vārdu un atzīmē katru mūsu darbu. To dara tie, kas mums draudzīgi, un to dara arī mūsu ienaidnieki.

Mūsu darbu un vārdu rezultāti dzimtenē ir atstājuši zīmīgu iespaidu, un uz to mēs varam būt neiedomājami lepni. Latviešu jaunatnes un inteliģences cīņas gars, kā to atzīst pat Latvijas okupanti, nav savaldāmi. Okupantu neveiksmes lauksaimniecībā, celtniecībā, rūpniecībā, baznīcu degradēšana mums visiem ir zināma. Komūnistu partijas varas vīri ir aizmirsuši vienu mūžīgo patiesību, ka Dievu un zemnieku vēl neviens nav uzvarējis. Lai šodien man atļauts atgādināt, ka tieši dzimtenē pretestības garu uztur mūsu vārdi un darbi. Būtu netaisni, ja mēs teiktu, ka tikai Daugavas Vanagu no[illegible] jiem esam aktīvākie un stiprākie. Mūsu stiprumu jeb, labāki sakot, viņu ietekmi dzimtenē vislabāk apliecina paši komūnisti. Nevarīgās dusmās Rīgas radio ik dienas mēģina mūs degradēt un ar meliem mazināt mūsu darba panākumus.

Metot skatu nākotnē, Daugavas Vanagu organizācijai — cīnītāju organizācijai — es saredzu visnozīmīgāko lomu.

Vispirms — visas domas, vārdi un darbi mums jāvērš vienā virzienā — uz tēvzemi. Tur ir mūsu tautas lielākā daļa, mūsu uzdevums un gala mērķis ir — brīvību tai. Otrkārt — mums jābūt modriem. Ienaidnieks mūsu darbu mēģina un mēģinās jaukt visiem iespējamiem līdzekļiem. Ienaidnieka smieklīgi nožēlojamā propaganda nav devusi nekādus panākumus. Viņi gan vēlētos, lai mēs šeit, brīvajā pasaulē, sašķeltos labos un sliktos latviešos. Viņi vēlētos mūs sarīdīt vienu pret otru, bet rezultāti ir gluži pretēji. Mūsu rindas kļūst ciešākas un vienība mūsu starpā nav vairs tukša fraze. Mēs varam iedomāties aprobežoto propagandistu un viņu maizes tēvu dusmas, ka mums prātā nav nācis debatēt vai atspēkot melus, kas viņu rīcībā, laikam, šodien ir vienīgais ierocis cīņā pret mums.

Treškārt, lai mēs nekad neaizmirstam, ka, kaut bez ieročiem rokās, mēs atrodamies kaujas laukā, un kā karavīriem mums vajadzīgi labi sabiedrotie, un mūsu draugu skaits aug. Mūsu brīdinātāja balss atrod dzirdīgas ausis. Nemaz nenoliedzot centrālo organizāciju nozīmi, ir jāatzīmē, ka daudzās zemēs tieši Daugavas vanagi var savu panākumu ailē ierakstīt šīsdienas brīvības cīņas uzvaras frontēs, kur vienai otrai citai organizācijai vēl nav bijis pa spēkam likt svaru kausos savu nozīmi un spēku.

Mums būs jāpalielina aktivitāte un jārod jaunas rezerves. Cīnītāju nekad nebūs par daudz. Ir ļoti zīmīgi, ka Anglijā Daugavas vanagi šo gadu ir izsludinājuši par jaunu biedru pieauguma gadu. Jau šodien Anglijā katrs trešais vai ceturtais latvietis ir Daugavas Vanagu organizācijas [illegible] būt Sav. Valstīs, Kanadā un [illegible] tās zemēs?

Mūsu autoritāte ir vēl tālāk jānostiprina. Sabiedriskajā dzīvē bez bailēm ir jācenšas atrisināt svarīgākos jautājumus, un ir jāizbeidz matu skaldīšana par sīkām lietām. Mums droši jāpasaka savs viedoklis, kā politiskiem darbiniekiem, tā arī sabiedriskās dzīves vadītājiem ikvienā vietā, kur šodien dzīvo latvieši, ka ir tikai viens sauklis: vienot, ne šķelt!

Mēs esam gājuši kopā ar mūsu centrālām organizācijām; mēs ejam kopā ar mūsu jaunatni. Mērķis mums ir viens — brīvības atgūšana Latvijai. No šī mērķa mēs neatkāpsimies nekad. Cīņa ir jānoved galā mūsu kritušo varoņu dēļ; mums jāattaisno ticība un cerības, ko šodien mums dāvā tie mūsu tautas brāļi un māsas, kas atrodas sarkano okupantu jūgā."

Mūsu darbs veltīts latviešu tautai

Daugavas Vanagu gadskārtējā sanāksmē Čikagā zemes valdes priekšnieks Augusts Vanags, uzrunājot delegātus, starp citu norādīja:

„Jau 12. gadu Sav. Valstu vanagi satiekas šinī krastā savā gadskārtējā sanāksmē. Kaut arī pieraduši pie laika skrējiena un šīs zemes industriālās un mechaniskās sejas, mēs ļoti labi apzināmies, ka laika tecējumā arī mēs esam pārveidojušies. Mums jārealizē jauni uzdevumi, jābūt priekšzīmes rādītājiem un aicinātājiem cīņā, kas vēl nav beigusies un kuras noslēgumā, uzvaras zvaniem skanot, mēs būsim izpildījuši savu mums Dieva uzlikto sūtījumu.

Zobens latvju karavīra rokās nekad nebūs rūsas apklāts. Mūsu rindas neretinās, bet diendienā mums pievienojas neskaitāmi krietni latvieši, kas grib iet kopsolī ar mūsu organizāciju.

To labi zina mūsu ienaidnieki, un tādēļ nemaz nebrīnīsimies, ka bezcerīgās dusmās tie izmantojuši katru līdzekli, lai mēģinātu mūs šķelt — tas viņiem nav izdevies un to arī viņi nekad nepanāks.

Jau kopš mūsu organizācijas dibināšanas mūsu galvenais uzdevums bija kalpot latviešu tautai un cīnīties pret ienaidnieku, kas apdraud visu brīvo pasauli.

Lai šodien ikviens zina, uz kuru pusi pagriezti mūsu ieroči un kam mēs īstā brīdī dosim izšķirēju triecienu.

Karavīru valodā runājot, iekšējus ienaidniekus, atkritējusun tos, kas izvairās ieslēgties cīņā, mēs saucam par nodevējiem. Šis epitets ir ļoti bargs, bet nav jāaizmirst, ka tieši šodienu mūsu tauta pārdzīvo vienu no vissmagākiem vēstures posmiem. Ja šodien kāds savā naivumā vai citādu iemeslu dēļ sadarbojas ar ienaidnieku vai mēģina mazināt mūsu spēkus, tad mums ir jārunā vienkārša un skaidra karavīru valoda. Jau šodien latviešu sabiedrība zina, ka būt Daugavas vanagam ir goda lieta — tāda pat goda lieta kā būt karavīram, kad tēvija mūs nāves kaujā sauc.

Mūsu organizācijas darbs ir veltīts latviešu tautai, mēs esam kopā ar tautu ikvienā solī, tādēļ arī Daugavas vanagi visā brīvajā pasaulē ir pielikuši sirdi un rokas, lai kalpotu un nestu upurus — mēs neprasām par to nekādu algu, latviešu tauta un vēsture novērtēs mūsu centienus. Šodien mēs esam kopā, lai pārrunātu, kā mūsu līdzšinējās gaitās ir veicies un lai saņemtu pavēles darbam nākotnē.

Lai atļauts man pieminēt, ka pag. gadā mūsu organizācija Savienotās Valstīs ir piedzīvojusi vislielāko biedru skaita pieaugumu. Mūsu palīdzības akcijas izcilie rezultāti no jauna apliecina, ka šodien mēs baudām visas latviešu sabiedrības uzticību. Man īpaši jāuzsver, ka mūsu rindās, līdzās veciem vīriem, klāt nāk jaunās paaudzes pārstāvji. Jaunajai maiņai mēs varam dot līdzi savu pieredzi un padomu. Mēs ar vislielāko uzmanību un atsaucību savus jaunos cīņu biedrus gaidām un uzskatām kā tēvzemes [illegible] viņu domas un cīņas taktikas ieteikumi lai vienmēr atrod dzirdīgas ausis mūsu organizācijas vadībā.

Mēs nekad nebeigsim atgādināt patiesību, ka Daugavas Vanagu organizācija visā brīvajā pasaulē dziļi respektē katru latviešu nacionālu iestādījumu — daudzas organizācijas un atsevišķus tautiešus, kam Latvijas [illegible] svēta lieta.

Mēs esam pagodināti, ka šo sanāksmi šodien sveicina Latvijas sūtnis Vašingtonā. Mēs paļaujamies viņa valstsvīra gudrībai un diplomātiskai pieredzei un modrībai. Mēs respektējam Sav. Valstu valdības nostāju un mēs ticam, ka idejas, kas Sav. Valstis ir darījušas tik lielas un spēcīgas, īstenos brīvību visām tautām, — karogā, kuram blakus šeit redzam mūsu mīļotās Latvijas sarkanbaltsarkano karogu."

DV LIELAIS SALIDOJUMS ČIKAGĀ

PAG. NEDĒĻAS NOGALĒ SAV.VALSTU DAUGAVAS VANAGU VADOŠIE DARBINIEKI PULCĒJĀS ČIKAGĀ, LAI PĀRRUNĀTU PAVEIKTO DARBU UN RADĪTU VADLĪNIJAS TURPMĀKIEM UZDEVUMIEM. KONGRESA MĀJAS TĒVS ČIKAGAS DV APVIENĪBAS PRIEKŠNIEKS ULDIS VĪTOLS NEBIJA TAUPĪJIS PŪLES TĀLO CIEMIŅU VIESMĪLĪGAI UZŅEMŠANAI UN ORGANIZĀCIJAS PĀRSTĀVJI NO KLUSĀ LĪDZ ATLANTIJAS OKEANAM PATEICĪBĀ PIEMINĒS ČIKAGIEŠU LIELISKI VEIKTO SALIDOJUMA ORGANIZĒŠANAS DARBU.

Kongresu sestdien ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Rautenšilds.

Šis bija 12. Sav. Valstu Daugavas Vanagu salidojums un tajā piedalījās pārstāvji no 30 organizācijas vienībām. Jāatzīmē, ka pirmo reizi delegātu vidū bija arī vanadžu pārstāves, jo Milvoku apvienība bija sūtījusi Vilciņa kundzi, bet Ročestras apvienība — I. Dukas kundzi.

Pēc mājastēva Čikagas DV apvienības pr-ka U. Vītola īsās uzrunas sanāksmi oficiāli atklāja DV Sav. Valstu zemes valdes pr-ks A. Vanags. Viņa runu sniedzam atsevišķi. Uzsverot Daugavas Vanagu organizācijas ciešās saites ar jaunatni, A. Vanags runas noslēgumā pasniedza Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēstures izdevumu Amerikas latviešu jaunatnes apvienības pārstāvim J. Peniķim.

Svinīgs un neaizmirstams bija brīdis, kad sanāksmes darba posmam sākoties, delegāti un daudzo organizāciju pārstāvji vienojās mūsu tautas lūgšanā Dievs, svētī Latviju.

Gaŗo apsveicēju rindu ievadīja Komitejas Latvijas brīvībai pr-ks V. Hazners. Šīs nozīmīgās uzrunas tekstu sniedzam atsevišķi. Tuvāko kaimiņu un draugu vārdā kongresu sveica Kanadas DV valdes priekšnieks R. Epneris. Plkv. K. Dardzāns sveica veco strēlnieku vārdā. Čikagas latviešu korporāciju kopas labākos novēlējumus delegātiem nodeva J. Kalunds. Tālāk delegātus sveica latviešu skautu jendas pārstāvis J. Apsītis, Čikagas organizāciju apvienības vārdā — V. Landmanis, Čikagas Jāņa draudzes un kalpakiešu pārstāvis LKOK J. Ruģēns, Ciānas draudzes pr-ks A. Eglājs, Čikagas latviešu biedrības pārstāve J. Siliņa, Amerikas jaunatnes apgāda Ceļinieks pārstāvis J. Peniķis, Laikraksta Latvija Amerikā red. A. Kundrats, vīru koŗa Daugavieši pr-ks K. Vanags un citi.

Rakstiski salidojuma dalībniekus bija sveikuši Latvijas sūtnis ASV prof. A. Spekke, DV centrālās valdes priekšnieks V.Janums, archibīskapa vietnieks ASV prof. K. Kundziņš, bīskaps J. Rancāns, ALA's pr-dis prof. P. Lejiņš, Lāčplēšu ordeņa domes priekšsēdis ģen. J. Priede, Kalpaka bataljona pārstāvis J. Kreišmanis, Latvijas palīdzības fonda priekšsēdis L. Bērziņš, gaidu priekšniece E. Laufere, Čikagas jaunatnes pulciņa priekšnieks A. Reinerts, DV fonda Anglijā priekšnieks L. Rumba un daudzi, daudzi citi.

Darba posma ievadījumā delegāti ar interesi noklausījās ģen. J. Dankera kundzes interesanto referātu par mūsu šīsdienas problēmām.

Par kongresa vadītāju vienbalsīgi izraudzīja Linkolnas apvienības priekšnieku V. Zobenu, par viņa vietnieku — Čikagas apv. priekšnieku U. Vītolu, bet par sekretāriem — V. Lagzdiņu un V. Palku.

Par kongresa goda priekšsēžiem izraudzīja DV Kanadas valdes priekšnieku R. Epneri un Savienoto Valstu zemes valdes pr-ku A. Vanagu.

Darba komisijā delegāti vēlējās redzēt V. Hazneru, K. Augstkalnu un A. Valteru. Par DV organizācijas pag. gadā paveikto darbu ziņoja valdes priekšsēdis A. Vanags. bet par aprūpes laukā padarīto referēja aprūpes daļas vadītājs J. Utināns. V. Hazners kongresa dalībniekiem pastāstīja par Komitejas Latvijas brīvībai darbu un šī iestādījuma nozīmi.

Sekoja kultūras daļas vadītāja V. Aparjoda ziņojums. Tālāk sekoja zemes valdes kasieŗa P. Ozoliņa un DV Sav. Valstu vanadžu pr-ces V. Freijas ziņojumi. Jaunatnes lietu referents J. Peniķis no jauna atgādināja nepieciešamību apgaismot organizācijas mērķus mūsu jaunai paaudzei un aicināt to ieslēgties DV kopīgā darbā. Ar interesi delegāti noklausījās informācijas daļas vadītāja E. Peniķa ziņojumu par paveikto darbu nodaļā, kuras nozīme pieaug ar katru gadu. J. Skrīveris referēja par DV sportistu organizēšanos un panākumiem. Sekoja zemes valdes sekretāriāta vadītāja V. Lagzdiņa un revīzijas komisijas priekšsēža Ž. Butkusa ziņojumi.

Pirmās dienas pēcpusdienas darba cēlienu ievadīja lietišķas debates, kurām beidzoties delegāti vienbalsīgi izteica pateicību zemes valdei par sekmīgi veikto darbu pag. gadā.

Sekoja atsevišķo apvienību un kopu ziņojumi.

Kongresa pirmās dienas noslēgumā delegātiem bija dota iespēja noklausīties augstvērtīgā pašu Čikagas mākslinieku sniegtajā koncertā. Vakarā Čikagas apvienība tālos ciemiņus bija aicinājusi draudzīgām pārrunām.

Kongresa otrās dienas darba cēlienu ievadīja debates par daudziem aktuāliem jautājumiem, kas skaŗ ne vien DV organizāciju, bet arī visu latviešu sabiedrību šajā kontinentā.

Par kongresa norisi un pieņemtajām rezolūcijām tuvāk ziņosim mūsu laikraksta nāk. numurā.

Pienākuma apziņā un nopietnībā DV delegātu kongresā Čikagā dalībnieki noklausījās ziņojumus par veikto darbu un norādījumus turpmākai aktivitātei.

LATVIJA

Nr. 28. TREŠDIEN, 1962. GADA 11. APRĪLĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.60 par vienu collas sleju telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var nesaistīt redakcijas viedokli.

KĀ IZMANTOT JŪSU BALSS TIESĪBAS

(C. S.) Kanadā darbojās četras lielākas politiskās partijas, kas nākošās fed. vēlēšanās dos savus kandidātus federālā parlamenta locekļu amatiem: Progresīvi konservatīvā partija, kas ir valdības partija kopš 1957. gada; Liberāļu partija, ko vada Lesters Pīrsons; Jaunā demokrātiskā partija ar T. S. Duglesu priekšgalā, kas reprezentē vecās sociālistiskās CCF partijas apvienību ar Kanadas strādnieku arodbiedrību centrālo organizāciju, un — Sociālā kredita partija, kas ieguvusi varu divās vistālākās rietumu provincēs: Albertā un Britu Kolumbijā, bet kuŗai parasti Tautas vietnieku namā ir visai mazs pārstāvju skaits.

Kā Jaunā demokrātiskā partija, tā arī Sociālā kredita partija it īpaši pasvītro simpātiskos plānošanu, valsts īpašuma tiesības daždā veidā uzņēmumos un valsts saimniecības kontrolī. Viskreisākā no visām partijām ir komūnistu partija, kas darbojas, slēpjoties zem Strādnieku progresīvās partijas nosaukuma, bet to Kanadā vairs neuzskata par politisku spēku.

Tomēr, kad kanadieši dosies pie vēlēšanu urnām, tie neatradīs nevienas politiskās partijas nosaukumu aiz kandidātu vārdiem balsošanas zīmēs. Tāpēc visu kanadiešu pienākums ir iepazīties ar savu vēlēšanu iecirkņu politiskām partijām un to kandidātiem, jo vēlot jāņem vērā kandidāta pieredzes bagātība, reputācija un raksturs.

Kad vēlētājs apzīmē savu aizklātās balsošanas zīmi, tādā kārtā izraugoties atbalstāmo kandidātu, un iemet šo zīmi vēlēšanu urnā, viņš balso, lai ievēlētu Tautas vietnieku nama locekli. Tas kandidāts, kas katrā vēlēšanu iecirknī saņem vislielāko balsu skaitu, skaitās ievēlēts. Tā politiskā partija, kuŗai Tautas vietnieku namā būs visvairāk ievēlētu parlamenta locekļu, sastādīs jauno valdību.

Aicina darbā tālos ziemeļos

Pēc ziņām, kas saņemtas Stokholmā, padomju iestādes aicina strādniekus no Baltijas valstīm doties uz Kamčatku un citiem ziemeļu apgabaliem. Krievi mēģina pierunāt doties uz ziemeļiem tos strādniekus, kuŗu izpeļņa ir maza, viļinot ar labām materiālām izredzēm ziemeļos. ku ar kurpes dauzīšanu. Tagad angļu žurnālisti zobojas par Kubas diktatoru Kastro, kas kādā nesenā intervijā iekarsis, debatējot par komūnistu partijas izturēšanos (ar tās vadoņiem viņam pēdējā laikā esot bijušas vairākas domstarpības), ka sācis svaidīt apkārt . . . šķivjus un mēbeles! . . .

JAUNĀS UTIS LATVIJĀ

Latvijas PSR Republikāniskās sanitāri epidemioloģiskās stacijas darbinieku piecu gadu pētījumi (no 1955. līdz 1959. g.) vainagojušies ar 26 jaunu parazītu sugu atklājumiem Latvijas peļu kažokos. Lielākais procentuālais pieaugums esot utīm — pieckārtīgs! Jaunās utu sugas atrastas Rīgas, Liepājas, Ventspils, Balvu un Dobeles rajonos.

Padomju humors

Chruščevs, apmeklējot kādu kolchozu, jautā zemniekam: „Nu, kā tad labi iet?"

Zemnieks: „Lieliski, — lieliski! Mēs dzīvojam labi. Raža būs bagāta."

Chruščevs: „Es esmu Chruščevs. Stāsti man patiesību."

Zemnieks: „Oh! Piedošanu, biedri Chruščev! Es domāju, ka jūs esat amerikāņu tūrists un es vienīgi izpildīju jūsu pavēli, kas tiem jāstāsta . . ."

Vai labāk dauzīt kurpi vai šķivjus?

Komūnistu vadoņi, acīm redzot, nav pieraduši pie vispār pieņemtām civilizētām manierēm un nespēj apvaldīt savu pārpilnīgo temperamentu, ja tiem jāsaduras ar pretējiem ieskatiem. Pusdiena pazīstama laikā Chruščevs savu ANO sesijas nepati-

Vass & Rendek

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, TORONTO.

Vilis Hazners

Draudzības un brālības dienu atmiņas

(Pēc atzīmēm 1944. gada dienas grāmatā).

15. MARTS: MĒS IESĀKĀM DZĪROT

Jau trīs dienas mans bataljons atradās rezervē, — pirmo reizi kaujā pēc vairākiem smagiem ziemas kauju mēnešiem. Bijām jau izguļējušies, izstaigājuši pirtis, apbedījuši marta sākuma kaujās kritušos biedrus, bet bijām arī sakārtojuši ieročus nākamo dienu cīņām. Un galvenais — pirmo reizi bijām iepazinušies ar vācu jauno ieroci, ar tanku dūrēm. Jutāmies arī labi paēduši, vienīgi — nezin' kādēļ? — nebija vēl sapenta kantīnes deva. Un reizē ar to prātus urdīja tā kā nemiers. Puikas jau runāja par grāvjiem: kā teikt, paliekot gaŗlaicīgi . . . Cik ilgi lai tā bez darba un priekiem dzīvojot?

Bataljona štābā līdzīga gaŗlaicība nevaldīja. Nu bija laiks un iespēja apciemot citu vienību komandierus, pārrunāt karošanas lietas, atjaunot vecas un slēgt jaunas derības.

Viens no maniem apmeklējamajiem vecajiem draugiem bija kādā mūsu artilērijas diviziona saimniecības lietu pārzinis ltn. B., draugs jau kopš kopējā apmācību laika dzimtenē, kad abi dienējām vienā pulkā. Tagad viņš saimnieka amatā bija izvēlējies kārtā izrādījās iekārtojis tajā pašā sādžā, kuŗā atrados arī ar saviem vīriem. Jau pirmajā rītā, kad ierados šeit novietojumā, pat steidzīgi satikšanai, jo tikko biju saņēmis pirmo kaujas apbalvojumu, kādēļ puiši neliks miera un nemitīgi atkārtoja nepieciešamību notīmjumu „iespricēt". Tomēr ltn. B. izrādījās izbraucis uz aizmuguri.

Vakara krēslai metoties, manā komandpunktā ieradās vesela delegācija — ltn. B., viņa divizona ārsts ltn. A. un vēl bariņš virsnieku, ... tīkā uz 3 pilnus spainus šņabja un vairākus katliņus ar ceptām pīlēm un zosīm. Pēc īsa ltn. B. atvainošanās paskaidrojuma, ka bijis gandrīz 3 dienas ārpus garnizona dažādu apgādes jautājumu kārtošanai, viņš likās pie sirds ņemt par labu visu, kas atnests sāls maizei. Saprotams, tālākās sarunās pieminējām arī lielākas kaušanās ar krieviem. Kad pirmais brandavas spainis bija pustukšots un pīļu kaulu kaudzītes klāja pagaldes, atskanēja telefona zvans. Pie aparāta bija divizijas štāba priekšnieks: „Jūsu bataljonam, sākot ar šo brīdi, atrasties trauksmes stāvoklī! Pavēle sekos." Šis īsais un lakoniskais paziņojums pārtrauca mūsu tikko sāktās dzīres. Ltn. B. neapmierināts stiepa atpakaļ uz savu sādžas galu neiztukšotos dzēriena spaiņus, bet sevišķi daudz nešķendējās, ka „zakuska" palika pie mums . . .

Tie bija jauki, kaut arī īsi brīži draugu pulkā. Nedz ltn. B., nedz viņa diviziona ārsts ltn. A. pēc šīs tikšanās reizes neesmu satikis. Viņu „komandpunkts" vēlāko kauju gaitās tika mainīts — pakāpeniski līdz Kurzemei, kur abi arī palika, kaŗam beidzoties.

16. MARTS: SĀKĀS ATKAL

Plkst. 7.25 atskanēja telefona zvans. Runāja atkal divizijas štāba priekšnieks: „Ivans sēž uz 93,4 špices. Nekavējoties ar visu bataljonu dodaties uz Novij Putj virzienā. Noskaidrojat stāvokli. Jūs esat pakļauts virspulkvedim Silgailim, kas ir jau ceļā uz Novij Putj. Visas tālākās pavēles dos Silgailis."

Bijām gatavi. Brokastis bija paēstas, darbs varēja . sākties. Bataljonu uz Novij Putj uzdevu vest kapt. A., savam smagās rotas komandierim, bet pats devos pie Stīpnieka vieglajās kamanās ar saviem kaujas ziņnešiem. Novij Putj apstākļus zināju ļoti labi, jo biju tur pāris reižu ieradies. Tāpat labi pārzināju apvidu ap 93,4 augstieni, jo vēl tikai marta sākumā šis pakalns ietilpa manā kaujas iecirknī. Jau vairāk nekā stundu ap minēto augstumu „gāja vaļā", — strādāja krievi, un strādāja arī mūsu diviziju ļaudis. Stīpnieku — jeb kā viņu sauca jau miera laikos: Džimi — satiku ne pārāk izmisušu. „Ziepes ir," viņš noteica, „bet kas tur īsti notiek, nezinu. Hegenbarts vēl nav beidzis savas bēdas izsūdzēt, bet tur priekšā ir Butkus ar Drubašu. Gan tie Ivanus parūnīs." Pēc šādas īsas apsveicināšanās sākām abi aprunāties ar ltn. Hegenbartu, Džima 9. rotas komandieri, kas pirms pāris stundām bija jau nodzīts no kalna, bet viņa rota izklīdināta. Večus vairs kopā sadzīt nevarot, kādēļ esot nu nācis uz bataljona komandpunktu . . . Kā īsti izskatās kaujas laukā, viņš lāga nezināja, bet tikai noteica :„Bardaks tur ir liels."

Mūsu sarunas laikā ieradās virspulkvedis Silgailis, kuŗam bija uzdots formēt kaujas grupu no abu diviziju salaidnes vienībām un nekavējoties augstieni atgūt. Tā kā visumā jau biju informējies par to, kā un kas tur notiek, tad kaujas grupas komandieŗa pavēle skanēja pavisam īsi: „Draugs Hazner, dur nu pāri, uzņem sakarus ar Stīpnieka vīriem, pārņem tos savā rīcībā un tad, sprandus un kājas lauzdami, ņemiet augstieni atkal savā ziņā. Lai Dievs jums palīdz!" Protams, vēl norādīja upes pārejas vietu un uzbrukuma sākumu (plkst. 12,10); tāpat arī pateica, kur meklēt sakarus ar artilerisitiem un prettankistiem. Uz manu jautājumu, kā būs ar artilerijas uguns pabalstu, resp. uguns plānu, virspulkvedis atbildēja, ka nekā nevar izplānot, jo nav nedz sakaru ar artileriju, nedz arī vajadzīgo divizionu, lai vispār pretuzbrukumu plānotu. Jāuzbrūk, kā ir un — cauri! . . .

Veļikajai tikām pāri bez lieliem traucējumiem. Upes gravas un apvidus ieplakas mūs sedza no krievu uguns. Lielākā ķēpa sākās, kad tuvojāmies paredzētajam pretuzbrukuma izejas stāvoklim, jo kaujas laukā pēkšņi parādījās vairāki desmiti tanku. Ar tiem cīņu uzsāka pāris prettanku lielgabalu (cik atceros, tieši mūsu joslas virzienā šāva tikai divi), bet krievu tanki nekaunīgi mācās virsū pie zemes piespiestajiem kājniekiem, lai tos vienkārši samaltu. Īstajā brīdī kaujas laukā parādījās maj. Trēziņš ar jaunajiem sava diviziona prettanku lielgabaliem. Un nu gāja vaļā pa īstam. Bez tam pavisam pārsteidzošus rezultātus deva mani tanku dūŗu vīri. Krievu tankisti ar šo kājnieku ieroci, laikam, sastapās pirmo reizi, jo citādi nebūtu tik pārdroši braukuši virsū maniem kājniekiem. Šī bija mana bataljona vīru pirmā tanku kauja, un kopā ar maj. Trēziņa puišiem mēs īsā laikā kaujas laukā atstājām ap 40 degošu krievu tanku. Reizē ar to nobremzējām krievu 1. trieciena armijas (tā vēlāk noskaidrojās) uzbrukuma sparu. Tomēr ieiet paredzētajā izejas stāvoklī mums neizdevās, jo uz katru cilvēku, kas mēģināja piecelties, šāva ne vien krievu kājnieki un snaiperi, bet pat prettanku lielgabali. Tās bija smagas stundas. Vakara tumsa vēl bija tālu, municijas piegāde apgrūtināta, ierakšanās rīku trūka. Arī zaudējumi bija jūtami. Visus manus rotu komandieŗus izsita no ierindas (izņemot smagās rotas komandieri, kas dzīvoja pa Novij Putj un mūs lieliski apgādāja ar visu kaujai vajadzīgo, cik tas vispār bija iespējams), viņu vietās stājās instruktori. Kauja turpinājās.

IEPAZĪŠANĀS AR VĪRIEM

Kamēr manu bataljonu veda pāri upei uz paredzēto izejas stāvokli, pats devos personīgā izlūkošanā. Bija jāredz, kā klājas Stīpnieka vīriem; jāizpilda Stīpnieka līdzdotais norādījums, viņa komandpunktu atstājot. Bija arī jāredz, ko dara Butkus un Drubašs, ar kuŗiem nu kopā jāpilda kaujas pavēle. Stīpnieka norādījums bija īss: „Vecīt, uzmeklē abus šos večus, sveicini no manis un nepiemirsti arī pats viņus apsveikt sakarā ar paaugstināšanu par leitnantiem. Pavēle pienāca tikai šorīt. Tici man, — tie kauties māk, esi bez bēdām!" Un beigās parastais vēlējums: „Laužat visi savus sprandus un kājas!"

Bet iekām man izdevās abus atrast, sastapos ar citu varonības iemiesojumu. Tas bija mans vecais draugs maj. Trēziņš. Tikos ar viņu kādā bedrē, kuŗā mūs iedzina kaujas laukā uzbrūkošie krievu tanki, kas drāzās mums virsū un taču laikam tīkoja samalt vienu no Trēziņa prettanku lielgabaliem, kas, atrazdamies pozicijā tieši virs bedres malas, ieganu šāva uz tuvāko tanku. Nelaimīgā kārtā jau trešā granāta pasvilpa mērķim gaŗām. „Tas puika uztraucas," iekliedzās Trēziņš. „Ej, zelli, lien bedrē! Palaid mani pie stroķa!" Tūlīt bedrē ievēlās lielgabala pirmais numurs, tā vietā pie stobra piesēdās pats diviziona komandieris. Jau otrs šāviņš krievu tanku apvēla. Tam sekoja citi. Bet tad nāca kāds krievu trāpījums lielgabala pozicijā, un diviziona komandieris atgriezās bedrē ar asiņainu roku un aci.

No lielgabala noceltais virs nu atkal stājās savā iepriekšējā vietā. Atpūties un komandieŗa priekšzīmes iedrošināts, viņš nu šāva teicamāk. Tā mūsu paslēptuve bija samērā droša elpas atvilkšanai. Man blakus tai brīdī sēdēja kāds volchovietis — seržants ar stīvu kāju. Kad tanku kaujas troksnis mums tuvojās arvien vairāk, jutu, ka kaimiņam trīc kāja. Abi tomēr mierīgi vilkām pa dūmām. Uz manu jautājumu „Kādēļ tev. vecam vilkam, trīc bikses?" viņš mierīgi atbildēja: „Vecīt, — nervi . . ."

Kad lielais krievu tanku brāziens bija aprimis, līdu no bedres laukā, lai nu uzmeklētu Butkusu. Viņu es pazinu vismaz no bildēm avīzēs, biju jaunības dienās kādreiz redzējis arī Jelgavā. Tā pastāvēja lielākas cerības viņu kaut kur ieraudzīt nekā man pavisam svešo Drubašu. Novietojis savu adjutantu aiz kādas kāpas paredzamā izejstāvokļa vietā un noteicis, kas viņam darāms, pats, līzdams un rāpodams, devos augstienes 93,4 virzienā, kur atradās deviņpadsmitās vīri un nikni apšaudījās ar krievu snaipeŗiem. Pavisam nejauši uzlīdu virsū Butkusam, kas izrādījās tā aizrāvies ar noteikto apņemšanos vienu krievu „aizlaist pie Pēteŗa" (bija viņam arī pamats, jo tikko minētais krievu snaiperis bija nošāvis vienu no viņa labākajiem kaprāļiem), ka nemaz lāga nevēlējās ielaisties sarunā ar mani. Lika drusku pagaidīt, pēc tam nolīda aizsegā, kur iepazināmies un sākām taisīt savus trieciena plānus. Man kļuva skaidrs, ka krievu iebrukuma norobežojumu savā ziņā tur Butkus. Pēc viņa stāsta nepalika šaubu, ka dūšīgs sava uzdevuma pildīšanā arī Drubašs (to satiku tikai nākošajā naktī). Bažas mums radīja vienīgi jautājums, vai pietiks spēka augstienes atgūšanai? Šīs bažas piepildījās jau pēc nepilnas stundas, kad mēģinājām piecelties un kaut cik tikt uz priekšu: mūs atkal piespieda zemei. Tā palikām klajā laukā — kūstošā marta sniegā — līdz tumsai, kad radās iespēja mums pievest ierakšanās rīkus, lai nakti cik necik sevi aizsargātu no ienaidnieka uguns. No krievu nakts uzbrukuma nebaidījāmies. To, kas pieder mums, nosolījāmies noturēt, sagaidīt rītu un tad redzēt ,kas tālāk darāms. Tā bija vīru apņemšanās. Un tās pamatā bija divi „vecie" — leitnanti Butkus un Drubašs. Un mēs „jaunie" — piecpadsmitās puikas turējām līdz

(Turpinājums sekos)

PADOMJU DAUDZINĀTĀ PLĀNSAIMNIECĪBA

Fritz Schenk: „Magie der Planwirtschaft", Kiepenheuer & Witsch izdevums, 287 lpp. cena — DM 16.80.

Saimniecības plānošana ir viens no komūnistu saimniecības politikas stūrakmeņiem, ar kuŗu tie mēdz būt visai lepni. Varētu domāt, ka plānošana pie lielākas kārtības pieradušiem vāciešiem vecas labāk nekā tas mēdz būt pašu krievu vidē. Tomēr autors, kas pats ir piecus gadus bijis atbildīgs un vadošs darbinieks Austrumvācijā, ar daudziem interesantiem faktiem un piemēriem tēlo, ka patiesībā plānsaimniecība tur pārvērtās par plānotu chaosu . . . Komūnistu saimniecības teorija un prakse darbojās, neņemot nekādu ievērību ... un tirgus prasībām. Tā ir nenoliedzami vajadzīga un visai apšaubāms spēks. Tas arī parāda, cik lielā mērā Austrumvācijas saimniecības plānošana ir saistīta ar Pad. Savienības politiku Austrumvācijā. Grāmatas bagātīgs faktu materiāls dod iespēju daudz pilnīgāki novērtēt komūnistu saimniecības politikas vājās un stiprās puses nekā oficiālā statistika un deklarācijas.

AKL

NO AUSTRUMEIROPAS JAUNĀKO LAIKU VĒSTURES

„EASTERN EUROPE IN THE POST - WAR WORLD" by Hubert Ripka, Methuen & Co. (Kanadā — The Ryerson Press) izdevums. 266 lpp. cena — $ 5.50.

Autors bija Čechoslovakijas pēckaŗa laika valdības ministrs, kad par prezidentu bija Benešs. Pēc 1948. gada komūnistu valsts apvērsuma viņš devās trimdā. Viņa grāmatā attēloti apstākļi Pad. Savienības satelītu valstīs pirms un pēc 2. pasaules kaŗa. To darījis rakstnieks, kas pats savām acīm skatījis, ka viņa valsts un tās kaimiņvalstis kļūst par lielvalstu sacensības upuŗiem. Tas ir paveikts tādā veidā, kādā neviens anglo - sakšu vēsturnieks to nebūtu spējīgs izdarīt. Ārkārtīgi interesanta ir viņa padomju intervencijas ietekmes analīze, kas attiecās ne tikai uz satelītu valstīm, bet arī uz visu krievu impēriju. Tāpat viņa poļu un ungāru sacelšanās iztirzājums visai īpatnējs.

AKL

Pasūtiniet Lieldienām
BABAS, PASCHAS
UN KŪKAS
LĪDZ 14. APRĪLIM.
AMJARV'S BAKERY

Neredzamā divīzija

PA SLEPENO AĢENTU BĪSTAMAJĀM GAITĀM.

(1. turpinājums)

Kādi pieci vai seši to nakti kortelī klausījāmies Poruku Jāņa stāstos par Vāczemi. Konventos Poruks bija mazrunīgs. Tikai retumis ņēma vārdu. Mazā draugu pulkā Jānis bija pavisam cits. Tad runātājs bija viņš. Veci vai jauni semestŗi varēja stundām ilgi klausīties viņa stāstīšanā. Pie bairīša nosēdējām kortelī līdz pusnaktij. Tad kādam ienāca prātā pārcelties uz Suvorova viesnīcu. Tur dzīres turinājām līdz gaiļiem. No rīta pamodāmies ar lielām galvas sāpēm un bez kapeikas kabatā. Tas tomēr mūs nekavēja pasūtīt lieliskas brokastis un sākt lāpīties. Bijām pārliecināti, ka agri vai vēlu, kāda turīga filistra vai mecenāta personā rēķins atradīs nokārtojumu. Pusdiena bija jau pagājusi, bet labvēlis nerādījās. Ar rēķinu mums bija jātiek pašiem galā.

Poruku Jānis pasauca ķelneri. Lika tam atnest tinti un vēstuļpapīru. Atsēdās pie blakus galdiņa un kādu stundu vai drusku ilgāk steidzīgi rakstīja. Pierakstītās lapas nevērīgi salocīja un iedeva kādam jaunākam kommilitonim, piekodinādams: „Aiznes šito uz redakciju. Prasi piecus rubļus. Ja nedod, vari drusku nolaist, bet bez trīs rubļiem un piecdesmit kapeikām atpakaļ nenāc. (Tik liels bija mūsu rēķins.) Sūtītais kurjērs no „Baltijas Vēstneša" atgriezās pavisam drīz. Rokā viņam bija zelta piecnieks. Tā bija liela nauda. Mēs jautājām Jānim, ko gan viņš tik interesantu uzrakstījis, ka redakcija nemaz nebija tielējusies?

„Mazu stāstiņu par māmuļu Kukažiņu."

Kāds ieminējās, ka Jānis gan varot būt laimīgs, ka viņam tik laba galva un veikla roka.

„Es, laimīgs?" Poruks jautāja. „Nemaz! Cik laimīgi gan var būt tie cilvēki, kas ir veseli!" — šo pēdējo teicienu man nācās no Poruka mutes vēl vairākkārt dzirdēt vēlākos gados. Vai viņš jau nojauta savu likteni?"

Jānis Spriņģis.

Kā Jānis Spriņģis pēc Kukažiņas iespiešanas bija ticis pie oriģinālmanuskripta, nebija piezīmēts. Bet uz Suvorova viesnīcas vēstuļpapīra rakstītais Poruka oriģinālmanuskripts bija man priekšā. Tajā nebija neviena svītrojuma, nedz autora, nedz redaktora. Tikai burtliči spiestuvē bija atstājuši dažu drukas krāsu notriepto pirkstu pēdas.

Pēc Kukažiņas manuskripta atklāšanas archīvā papīrus šķirstot pavadīju vēl daudzus vakarus. Nevaru atcerēties tieši kad, bet kādā vakarā, kad iedomājos esam pavisam viens, bibliotēkas istabiņas durvīs parādījās vīrs, kam bija lemts noteikt, kā ritēt daudziem manas turpmākās dzīves gadiem.

„Vai esi ko atradis?" pulkvedis Sēlis atsēdās man blakus cietajā ozola krēslā, un es nedabūju nemaz atbildēt, jo viņš savā rāmajā balsī turpināja:

„Droši vien ir diezgan interesanti dienas gaismā pacelt sen aizgājušus notikumus. Ieskatīties kādreizējo draugu dzīves panākumos un neveiksmēs. Kas gan paliek pāri, kad izskanējusi mūsu bēŗu dziesma — Ja kādu brāli . . . labpaticis nāves eņģelim? Tikai atmiņas. Labas vai ļaunas, šīs atmiņas ir sīkas lauskas, kas, kādreiz kopā saliktas, var būt ceļa rādītājs tiem, kas stāsies reiz mūsu vietā, vai arī spogulis, kuŗā redzēt aplamības, ko savā vientiesībā esam pielaiduši."

Pulkvedis pievirzīja savu krēslu man tuvāk:

„Neiegriezos te šovakar, lai tu klausītos manā filozofēšanā. Man ar tevi jārunā nopietnā lietā. Esmu vērojis tevi jau vairākus gadus. Es zinu par tevi vairāk kā neviens cits mūsu sabiedrībā. Nebrīnies. Varbūt vairāk nekā tu zini pats par sevi. Varbūt, ka ir labi iztrakoties jaunībā. Ar visām tavām kļūdām es tomēr izšķiros tevi pārkomandēt uz štābu . . ."

„Tu?" es biju bezgala pārsteigts.

„Jā, es. Tas nevienam nav jāzina. Es iedomājos, ka tev ir diezgan labas acis. Dažreiz tu vari saskatīt to, kas citiem paslīd gaŗām. Arī īpašību ātri iegūt draugus es uzskatu par lietā liekamu . . ."

Droši vien biju nosarcis kā ģimnaziste, kam jādzird pirmā pielūdzēja komplimenti.

„Tavas vācu un krievu valodas zināšanas tev nāksies papildināt. Gramatika laikam tev nav nekad bijusi stiprā puse, bet tev nav akcenta. Zināmos apstākļos krievs noturētu tevi par krievu un vācietis — par vācieti.

Tātad, pie lietas. Tev nāksies šad un tad uzrakstīt pa stāstiņam. Tie neparādīsies nevienā avīzē. Arī tematus tu nevarēsi izvēlēties. Tos tev neuzdos ne pulkvedis Kronis, ne kapteinis Rudzītis. Tematu izvēle tev būs jāatstāj manā ziņā. Mēs izmēģināsim ar mazu stāstiņu par Rīgas spedicijas firmu Justus Špecht."

„Bet . . ." es nesaprašanā iebildu.

„Nekādu „bet"! Tā ir pavēle. Tev būs jāiemācās paklausīt, nejautāt un par visām lietām, klusēt. Tādi ir priekšnoteikumi armijas štaba Trešās daļas darbiniekiem.

„Pretizlūkošanas daļas? . . ." nespēju noslēpt pārsteigumu.

„Es teicu nejautāt!" pulkvedis Sēlis bija piecēlies. „Varbūt, ka tuvākās dienās mēs atkal satiksimies."

Pulkveža asais skats lika man nodrebēt. Tad viņa seja atkal pieņēma parasto laipnību:

„Sniedz roku, un atkārto, ko es no tevis prasu: Ar goda vārdu apsolos, nekad, nekādos apstākļos nevienam . . ."

Paklausīgi atkārtoju pulkveža vārdus. Man likās, ka tā nebija mana balss, kas pildīja telpu.

„Man tagad jāiet", pulkvedis vēl brīdi kavējās atvērtajās durvīs. „Varbūt, ka kādā dienā, kad manis vairs nebūs, tu būsi atbrīvots no solījuma. Varbūt, ka tad tu saņemsi vēl vairāk vecu papīru kā tev te uz galda tagad guļ priekšā. Iespējams, ka nekrologa vietā tu kādreiz varēsi uzrakstīt kaut ko par mani un mūsu darbu. Tad tās būs tikai atmiņas."

Bija jāpaiet divdesmit gadiem, kad saņēmu pulkveža Sēļa kundzes vēstuli, ierasties Čikagā. Atceļā mana soma bija tik smaga, ka tikai ar pūlēm tveicīgajā vasaras dienā nastu dabūju no taksometra līdz Ņujorkas ātrvilcienam. Es neiedrošinājos pulkveža Sēļa atstātos papīrus uzticēt smaidošajam tumšādainajam nesējam, kas bija pakalpīgi piesteidzies atvērt mašīnas durvis.

(Turpinājums sekos)

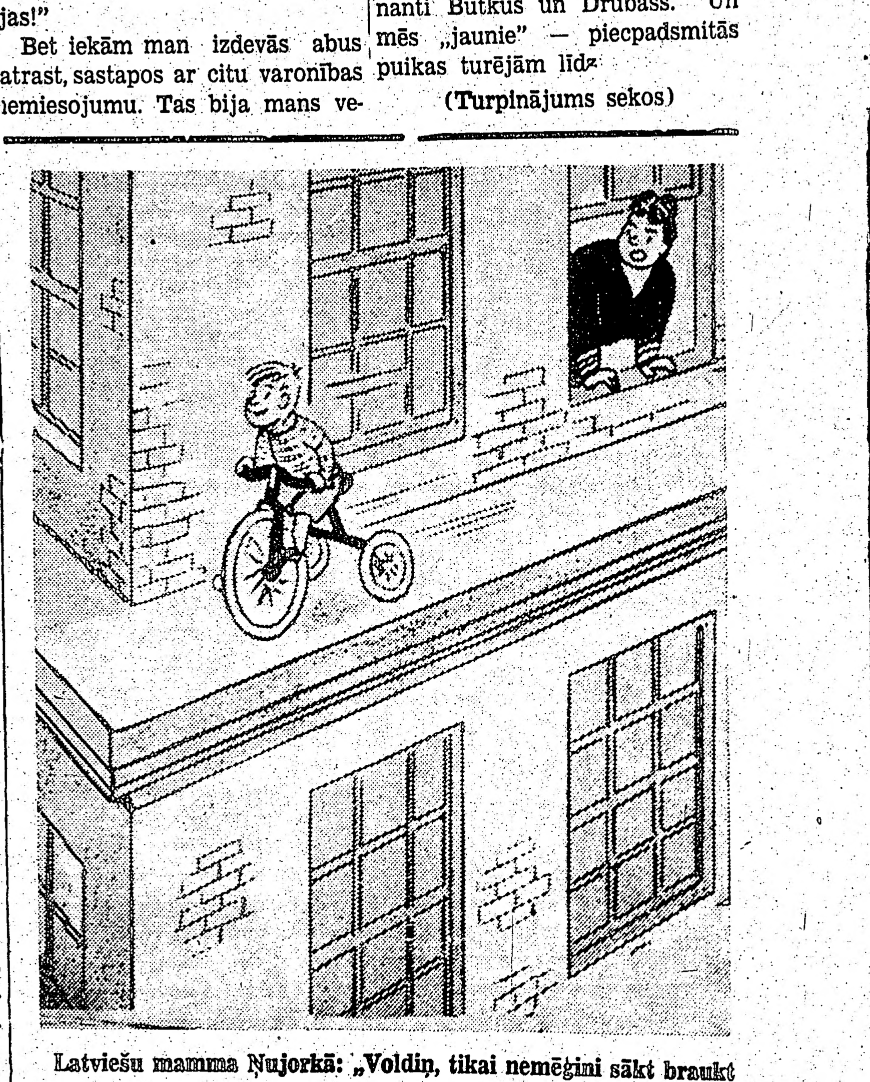

Latviešu mamma Ņujorkā: „Voldiņ, tikai nemēģini sākt braukt pa ielu."

Voldemāram Kad...

JUBILĀRU HANOVE...

Ja paskatās uz dziedoni Voldemāru Kadiķi - Ančārovu, tad liekas, ka dveš pretī tas pats senais šarms un pievilkšanas spēks, kā toreiz uz Latvijas Nacionālās Operas skatuves, kad bira ziedu kalni un cienītāju suminājumi nebeidzās vēl uz ielas — operas priekšā. Tagad trimdā pats dziedonis bieži mēdz kavēties, gan ar skumīgu pieskaņu, dažreiz patīkamu atmiņu pacilāts pie tiem brīnišķīgajiem un slavas pilnajiem laikiem uz Latvijas operas skatuves, kur viņš uzstājies visbiežāk kopā ar Brechmani — Štengeli un vairākus gadus kopā ar savu galveno partneri — Lidiju Blūmentāli.

Grūti ticēt, ka dziedonim š. g. 26. martā piepildījās 60 dzīves gadi. Tāpat neviens, kas Kadiķi - Ančārovu pazīst kā dziedoni, nezin, ka viņš studējis Latvijas Universitātē mechanikas fakultātē un bijis prof. Klarka asistents.

Bijušais Nacionālās operas solists un operešu premjērs Voldemārs Kadiķis - Ančārovs dzimis 1902. gadā Odesā. Savas mākslinieciskās gaitas viņš sācis 1931. gadā Krievu drāmā, kur arī ieguva savu otro skatuves vārdu

— Anča... Nacionā... reti — ... Ančārov... ris pirm... Tautas ... tiņu, M... Vasiljev...

Kādu ... nis devi... mēm un... operetē ... der Wie... dziedāja... Velna j... un iecie... primado...

Pēdējo... stājās ... jau Latv... un valdī...

1941. ... Vāciju, ... ralaučos... Berlīnē, ... gadā vi... galvenās... Venēcijā... stāvīgajā...

Tagad ... bū atrad... starpām... Viņš bie...

Mākslas draugi par viņu jūsm...

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ MĀ...

ATMIŅAS.

(23. turpinājums)

Pirmā pasaules kaŗa laikā gar mūsu ... beni dzina lielāku gūstekņu kolonnu. Tie... Māmuļa tikko bija izcepusi karašas. „Dē... sniegdama man siltu, brūnu kviešu ... „aizteci līdz ceļam; novēro, kuŗš no gūstek... kais, un iedod tam šo karašiņu. Jaunam ... bas ēst . . ."

Izdarīju, kā māmuļa likusi. Tūdaļ ... izjuka. Daudzi gūstekņi metās nost no ce... mūsu pagalmā, lūgdami, lai dod gabaliņu ... ļa arī deva. Uu dažās minūtēs bija izda... piņu. „Varbūt, ka arī maniem dēliem k... lūdz maize no svešiem cilvēkiem," viņa tei... tiek, Dievs lai viņiem palīdz klaudzināt p... atveŗas līdzcietībā."

11. aprīlī 1945.
Mengersgereuthā.

KĀ JĀNIS PULKSTENIS KĻUVA... JOHN O'CLOCK'U?

Šodien, divpadsmitā aprīlī, mūsu Kung... viņi simti un četrdesmit piektā gadā, pulks... pusdienas, Mengersgereuthā iebrauca pirm... tanks.

Mēs kapitulējām bez cīņas.

Nedzirdēja neviena šāviena.

Visi Volkšturmisti, kas vēl vakar bija... ties līdz nāvei, šodien, acīmredzot, izklīduši... Un tikko tālumā bija sadzirdama tanka k... dzēšana, pie visiem namiem parādījās balt...

Gara KULTŪRAI

Voldemāram Kadiķim - Ančārovam – 60 gadu

JUBILĀRU HANOVERĀ GODINĀJA DAUGAVAS VANAGI

Ja paskatās uz dziedoni Voldemāru Kadiķi - Ančārovu, tad liekas, ka dveš pretī tas pats senais šarms un pievilkšanas spēks, kā toreiz uz Latvijas Nacionālās Operas skatuves, kad bira ziedu kalni un cienītāju sumīnājumi nebeidzās vēl uz ielas — operas priekšā. Tagad trimdā pats dziedonis bieži mēdz kavēties, gan ar skumīgu pieskaņu, dažreiz patīkamu atmiņu pacilāts pie tiem brīnišķīgajiem un slavas pilnajiem laikiem uz Latvijas operas skatuves, kur viņš uzstājies visbiežāk kopā ar Brechmani — Štengeli un vairākus gadus kopā ar savu galveno partneri — Lidiju Blūmentāli.

Grūti ticēt, ka dziedonim š. g. 26. martā piepildījās 60 dzīves gadi. Tāpat neviens, kas Kadiķi - Ančārovu pazīst kā dziedoni, nezin, ka viņš studējis Latvijas Universitātē mechanikas fakultātē un bijis prof. Klarka asistents.

Bijušais Nacionālās operas solists un operešu premjērs Voldemārs Kadiķis - Ančārovs dzimis 1902. gadā Odesā. Savas mākslinieciskās gaitas viņš sācis 1931. gadā Krievu drāmā, kur arī ieguva savu otro skatuves vārdu — Ančārovs, un ar 1932. gadu Nacionālā Operā ar pirmo opereti — Pavasaŗa mīla. 1934. gadā Ančārovs ņēma dalību kā aktieris pirmajā latviešu skaņu filmā Tautas dēls kopā ar Ādolfu Kaktiņu, Mildu Zīlavu un Nikolaju Vasiljevu.

Kādu laiku 1935. gadā dziedonis devās viesizrādēs uz ārzemēm un, starp citu, debitēja operetē Dibari Vīnē (Theater an der Wien). Tallinā dziedonis dziedāja Grāfienē Maricā un Velna jātniekā kopā ar slaveno un iecienīto Tallinas operešu primadonnu Milvi Leid.

Pēdējo reizi Rīgā dziedonis uzstājās Grāfā Luksemburgā, kad jau Latvijā bija krievu kaŗaspēks un valdība.

1941. gadā Kadiķis dodas uz Vāciju, kur dziedāja operā Karalaučos, Hamburgā, Minchenē, Berlīnē, Oldenburgā u. c. 1956. gadā viņš sniedza viesizrādi kā galvenās lomas tēlotājs Nakts Venēcijā Hannoverā — savā pastāvīgajā dzīves vietā.

Tagad Kadiķis - Ančārovs darbu atradis tirdzniecībā un pa starpām rīko pa koncertam. Viņš bieži kuplina ar dziesmām arī Hannoveras latviešu sarīkojumus. Arī viņa kundze, ar kuŗu viņš iepazinies Vācijā uz skatuves — Herma Winbeck — ir operdziedātāja un savā laikā kā pazīstama un iecienīta zubrete dziedājusi Berlīnē, Hamburgā, Āchenā, Karalaučos un dažādos radio raidītājos.

Hannoverā dziedonis pievērsies arī sabiedriskajam darbam un jau divus gadus vada Hannoveras Daugavas Vanagu nodaļu un piedalās visos latviešu sarīkojumos un pasākumos. Hannoveras Daugavas Vanagi savā 31. marta pilnsapulcē godināja savu priekšnieku, pasniedzot viņam ziedu velti, un Lejassaksijas apgabala pārstāvis Dr. J. Bračs pateicās par darbu Hannoveras latviešu labā un par sasniegumiem kultūrālā un mākslinieciskā laukā.

Kā hannovērieši, tā arī pārējie, kuŗi Kadiķi - Ančārovu pazīst un atceras, novēl viņam izturību, spēku un veselību arī turpmākajos mūža gadu desmitos.

Džilda Birzgale.

Mākslas draugi par viņu jūsmo vēl šodien.

Indra Gubiņa.

TEV

Tu pasaulē skaties ar savām
tīrām acīm,
Kaut atspulgu tajās radis nava
Ne lielupes miers un rāmums,
Ne ievziedu gaisma.
Viņu smaržu tu tomēr sevī nes,
Un lēzeno krastu plašumu,
Un mežu zilumu.
Tu nes sevī, pats nezinādams,
Manas bērnības skaistumu,
Jo esi mans bērns.
No rīta, kad saule iemet
sejā tev staru,
Tu acīm aizliec roku
Un skaties, un priecājies,
un smejies.
Bet tu nezini,
Kamēr tu gulēji
Saule, pārslīdējusi Krievijai pāri
Daugavā mazgājās,
Pēc tam manas
dzimtenes jūrmalas
baltajās smiltīs zeltojās.
Nu viņas stari sasien
Tavu priecīgo acu pāri ar
Kurzemes krastu
Un tu zini, otra tāda krasta
nava nekur,
Jo tikai tur — ik smilšu
graudā ir gaviles,
Ik smilšu graudā ir asaras,
Arī tavas,
Jo tu esi mans bērns.

ZINĀTNISKS DARBS, KAS PELNA IEVĒRĪBU

Vairāk kā divdesmit gadu nepārtrauktā darbā uzrakstīts kultūrvēsturisks pētījums par aizkristietisko latviešu civīlizāciju aizvēstures, akmens, bronzas un dzelzs laikmetos. Šo darbu iespiež Amerikā zinātnisku rakstu izdevniecība Pilskalns, kas paziņojumā par pētījumu publicēšanu mūs informē:

„Dr. phil. Kārļa Poļa jauns darbs Latvijas kultūras vēsturē: **„Dievs un dvēsele kā reliģiozs priekšstats [illegible] šu tradicijās"**. Divdesmit gadu darba pūliņos radies šis lielais nozīmīgais zinātniskais darbs, kuŗu pilnīgi novērtēt varēsim tikai nākotnē. Nav līdzīga noslēgta darba par šo tematu latviešu zinātniskajā literātūrā, tādēļ varam būt pateicīgi, ka autors ir pavēris mums jaunus apvāršņus senās Latvijas kultūras vēsturē. Dievs un dvēsele ir parallēli uzrakstīts arī vācu valodā, bet vēl nepublicēts. Marburgas universitātes profesors Fridrichs Heilers ir sīkāk iepazinies ar šo darbu un, izteikdams vēlamību to publicēt vācu valodā, saka, ka Dr. Polis bez dogmatiskiem aizspriedumiem sniedz pilnīgu aizvēsturisko latviešu reliģijas pārskatu."

Dievs un dvēsele iznāks 1962. gada jūnijā Pilskalna izdevumā numurētos eksemplāros un glīti iesieta. Grāmatas saturu papildina 36 archaioloģiski, mākslinieciski, etnografiski, etnoloģiski un citi attēli, 8 kartes un 1 fotografija. Grāmatas cena Pilskalna kluba biedriem $6.00. Brīvā tirgū maksās $9.00. Izdevniecības adrese: Mr. J. Jēkabsons, 1540 So. 21st Street, Lincoln 2, Nebraska, USA.

Dr. Brs.

DZEJNIECE UN GLEZNOTĀJA KLĀRA ZĀLE

[illegible] DR. K. OSIS VILLIMANTIKĀ, CONN.

Š. g. 31. martā latv. ev. lut. draudzes rīkotajā literārā vakarā, ko ievadīja māc. V. Rolle, dzejniece Klāra Zāle skandēja savus jaunākos dzejoļus no vēl neiespiestās grāmatas „Simbolika."

Ievadījumam dzejniece deklamēja dzejoli Cīruļa dziesma, kurā spilgti izteicas atmodas jūtas dabā un cilvēka dvēselē. Tam sekoja rinda citu dzejoļu, un noslēgumā klusās nedēļas ieskaņai autore savā dziļi pārdzīvotā sniegumā skandēja dzejoli Kristus pēdējie vārdi. K. Zāle ir dziļa traģisma, aiziešanas un mūžības problēmu dzejniece.

Vakara apmeklētājiem bija izdevība ieskatīties arī Klāras Zāles bagātajā krāsu un formu pasaulē, viņas izstādītajās 15 jaunākās gleznās. Žēl, ka viņas gleznu izstādei bija tikai gadījuma raksturs, jo tā skatītājiem bija pieejama tikai pāris stundu. Cik izdevās noskaidrot, Klāra Zāle tuvākā laikā gatavojas patstāvīgai izstādei Ņujorkā.

Pavisam nopietnās pārdomās klausītājus ieveda parapsīchologs Dr. K. Osis. Viņš runāja par tematu „Zinātniskie pētījumi par nāves noslēpumu," illustrējot pētīšanā iegūtos materiālus ar diapozitīva bildēm. Dr. Oša klausītājos izraisītās pārdomas par nāves un dvēseles nemirstības problēmām radīja jo dzīvu atsaucību sekojošos jautājumos un debatēs. Katrā ziņā tas bija ļoti interesants un ierosinošs referāts. Klausītāju vidū bija redzami ciemiņi arī no tālākām vietām, kā no Providences, Hartfordas un apkārtnes.

A. T.

KUR LIECAS VARAVĪKŠŅU LOKI...

(VĒROJUMI REDINGAS MĀKSLAS IZSTĀDĒ)

Š. g. 1. aprīlī atklāja Redingas mūzejā plašo latviešu mākslas izstādi. Pirmā dienā to skatīja ap 2000 apmeklētāju. Bija ieradies arī Kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis, mūzeja vadība un daudz latviešu mākslas cienītāju.

Nonākot mūzeja otrā stāvā, kur pa vairākām ar kopīgu gaiteni saistītām telpām izvērsti latviešu mākslinieku daiļdarbi, un, pagriežoties pa labi, apmeklētājs pamana, ka dziļākajā telpā vesela siena „pieder" Annusiem — tēvam un dēlam, bet starptelpa jaunajai skulptorei Annai Mārai Annusei.

Prof. Augusts Annus te valdzina piecām palielu apmēru gleznām, jauki izturētā noskaņā. Lūk, „Stiprais vectēvs", kuŗa brūnganajā sejā krīt silti zelta saules stari, nolīdami pār visu augumu un atmirdzēdami jo gaiši pār plecu pārmestajā zivju nastā. Aizmugurē zilgana un zaļgana jūŗa un tumši zilos toņos debesis. „Tautas dziesmā" siltos, brūnos toņos tēlota jauna sieva, auklējot bērnu, un kreisā pusē ieliecas zeltītas saules puķes, dzīvas un pievilcīgas. Abas šīs gleznas jau pirmā dienā savā īpašumā ieguva kāda mākslas mīļotāju ģimene. — Tāpat siltos, piemīlīgos toņos ieturēta „Jaunava ar gliemju groziņu", bet „Greizsirdība uz pulveŗa kalna" un „Uz nezināmo ostu" pauž arī cita veida noskaņas, kā saturā, tā krāsās. —

Jānis A. Annus šoreiz pārstāvēts divām lielākām un trim mazāku apmēru gleznām. Apmeklētāju uzmanību sevišķi pievelk „Mana māsa Anna", kur itin pievilcīgā un dzīvā veidā sniegta jaunavas ģīmetne lielpilsētas vidē — uz sarkanām margām apņemtā balkona ar pilsētas ainavu fonā. Pozitīvi - reālā garā ieturētais gleznojums patiešām lielisks un kā šo ģīmetni, tā jau Hagerstaunas izstādē redzēto „Pašportretu" ar pilnu tiesību jāpieskaita šīs izstādes pašiem labākajiem darbiem. Pārējās trijās: „Atomu laikmets", „Pompejas mistēriju villa" un senatnes drupu ainavā samanāmi Vidusjūras iespaidi. Šai ziņā Jānis Annus tad nu arī te ir vienīgais, kas Italijas zilajām debesīm un krastu klintīm atradis vietu savos darbos tīkamā risinājumā.

Šīs pašas telpnes gala sienas vidus daļu aizpilda pati lielākā formāta glezna, kas pie tam mērojusi arī turpat vai pašu garāko ceļu uz Redingu no Austrālijas. Tā ir Reiņa Zustera „Nakts pilsētā", kur itin raibā krāsu rotaļā — reklāmu ugunis, namu sienas, ielas klājums, cilvēki un auto — un saskanīgos toņu akordos tverta, kā liekas, Sidnejas ainava. Kā jau krēslā, zīmējums bez asām kontūrām, vienīgi asāk tverti divi auto laukuma pretējā malā, bet kustīgie gājēji līdzīgi siluetiem. Raugoties no lielāka atstatuma, gleznojums patīkami iepriecina aci un stāsta par mākslnieka atzīstami aso uztveri un radošo garu. —

Jānis Gailis izstādījis kā Kultūras fonda godalgoto „Saulriets Kursā", tā arī trauksmaina nemiera caurstrāvoto bangu ainavu, kur tēlots viļņu „uzbrukums" krastam. Zilgani un zaļgani toņi jūŗā un mākoņos jaucas un gāžas viens caur otru neapvaldāmās kaskādēs, meklējot atrisinājumu sārtos un brūnganos akcentos. Viļņu uzbrukumam pretī bezcerīgi stiepjas kā izdēdējusi, bezspēcīga roka nokaltušā koka sakne... Nemiers un atkal nemiers runā arī „Vakarā pie jūŗas", pat „Vācijas vecā pilsētiņā" un arī „Ņujorkas priekšpilsētā". Un tieši šīs nemiera brāzmas, kad „debesis jaucas ar zemi", valdzina visvairāk.

Tepat redzams arī Mārtiņš Krūmiņš. — Dzeltenīgos toņos ieturētā glezna „Kāds ziemas vakars" liecina, ka Krūmiņam sevišķi tuvs mūsu impresionisma lielmeistars Vilhelms Purvītis, kā garā, tā arī technikas paņēmienos. Ostas ainavā „Laivas Daugavā" daudzveidīgo krāsu mirgojumu atsvaidzina sārtie akcenti liellaivās. „Drūma diena 1944. g." stāsta par kaŗa darbību lauku sētas pievārtē Latvijā. Atšķirībā no vētrainā Gaiļa, Krūmiņa gleznās debesis rāmas un mierīgas kā sastingušas. —

Klusā un eleģiskā daiļuma cienītāji, kuŗus valdzina smalku smalkās pustoņu nianses un klusināti, apvaldīti krāsu akordi, meklēt meklē Arnoldu Treibergu. Ak tā: tepat jau ir viņa klāsts . . . Pati jaunākā „Skice portretam" (grafiķes Induses Mucenieces ģīmetne) ieturēta vieglos zaļganos toņos ar brūnganiem uzsvariem akorda risinājumā. Klusos, pat tā kā krēslainos toņos liegi zaigo abas ainavas: „Ieleja" un „Pavasarī". Iesārtās, viegli vizmojošu toņu mainīgās pārejās un brūnganā nokrāsā ieturēts „Portrets", kuŗā attēlota kāda dāma ar melnu cimdu rokā. Manāmi dzīvākā noskaņā atplaukst glezna „Pavasaris" ar meiteni sarkanā tērpā, šķiet, līdzīgi pavasaŗa ūdeņiem čalo gaiši un priecīgi. Viegli pārliecinā-ties, ka pustoņu nokrāsu smalkumā A. Treibergam šai izstādē grūti sameklēt līdzinieku. —

Alfrēds Krūkliņš iezīmējas ar pievilcīgi risinātām zaļgani dzeltenīgām toņu variācijām, vietām tos sabiezinot (zemes laukumos) līdz pat melnumam un atdzīvinot sārtiem uzsvariem, kā glezna „Vecā māja" un „Ciems", kuŗā izmantoti arī zili pelēki noskaņojumi, bet sārtumam ēku jumti aiz kokiem. Patīkami iepriecina „Ainava" un „Klusā daba" ar zaļganiem āboliem pret brūnganu fonu un iedzelteniem un iesarkaniem uzsvariem. —

Jūlijs Matisons ietur īpatnēju gleznošanas veidu,— plankumiem kā nelieliem izmeklētu krāsu paklājiem noklājot audeklu. Patīkami valdzina „Saules puķes" zeltainiem ziediem zilgani violētā fonā. Smalki noskaņots darbs! Tāpat jaukas, tādiem pašiem paņēmieniem, tikai citādu toņu variācijās sniegtas arī abas tālo rietumu ainavas. — Matisonam radniecīgu virzienu izvēlējušies arī Voldemārs Avens un Ilmārs Rumpēters, sniegdami savām paša noskaņām un izjūtām caurstrāvotus gleznojumus, pievilcīgus un iepriecinošus. —

Oskars Skušķis šoreiz iededzies tik košā krāsu ziedā, kā vēl nekad līdz šim. Uzmanību pelna dievkalpojuma aina „Baznīcā", kas ieturēta spēcīgos toņu akordos ar zaļu krustu pāri dievlūdzēju galvām un zeltainu saules gaismu ārā, aiz drūmajām velvēm. Spēcīgos toņos sniegtas arī — „Zirgi", „Kliedziens" ar zviedzoša zirga galvu, tad „Galva" kuŗā tēlots Kristus ar rūgto biķeri rokā, un „Akts" ar sieviešu figūrām karstās un spēcīgās krāsu brāzmās. Pieturoties ekspresionisma novirzienam, O. Skušķis šais darbos aizsniedzis tik košu un spēcīgu krāsu zaigojumu, ka viņa gleznas gandrīz vai blāzmot blāzmo cauri visai izstādei un nevar paiet gaŗām, šos tīkami skaļos krāsu akordus nepamanot. —

Laimonis Eglītis trijās krietni lielu apmēru gleznās risina interesantas un savdabīgas glzeniecības problēmas tumši brūnu, vietām gandrīz vai melnu toņu skālā, kas gan ienes maz[illegible] nātu, pat padrūmu nokrāsu, bet reizē ar to pievilcību. Tas jo sevišķi iezīmējas jauki risinātajā temā „Laivas", kur interesantā kārtā atrisināts atspīdums ūdenī, kā arī ieturēts gleznās „Sals" un „Elēģija". Tik dziļi un tik smalki izjustu noskaņu risinājumu, kas ietverti šais trijos Eglīša daiļdarbos, izstādē neviena cita mūsu mākslinieku sniegumos nemana, jo nav skarti arī līdzīgi sižeti. —

Šai pašā telpā pie pretējās sienas redzama arī Guna Šmitchene ar 4 palieliem darbiem. Šmitchene izvēlējusies tādu gleznošanas novirzienu, kur tēlotā objekta forma var arī pilnīgi vai pa daļai „izgaist", atstājot vienīgi krāsu rotaļu. Tādā kārtā arī to tikai „Portrets" vēl rāda gleznotā objekta — sievietes „neapbruņotām" acīm saskatāmās un atšķiramās kontūras un atveidu.

(Nobeigums 8. pp.)

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ MĀJAS

ATMIŅAS.

(23. turpinājums)

Pirmā pasaules kaŗa laikā gar mūsu māju uz Gulbeni dzina lielāku gūstekņu kolonnu. Tie bija austrieši. Māmuļa tikko bija izcepusi karašas. „Dēls," viņa teica, sniegdama man siltu, brūnu kviešu maizes klaipiņu: „aizteci līdz ceļam; novēro, kuŗš no gūstekņiem ir jaunākais, un iedod tam šo karašiņu. Jaunam jau vairāk gribas ēst . . . "

Izdarīju, kā māmuļa likusi. Tūdaļ gājiena kolonna izjuka. Daudzi gūstekņi metās nost no ceļa un saskrēja mūsu pagalmā, lūgdami, lai dod gabaliņu maizes. Māmuļa arī deva. Uu dažās minūtēs bija izdalījusi visu cepienu. „Varbūt, ka arī maniem dēliem kādreiz būs jālūdz maize no svešiem cilvēkiem," viņa teica: „Ja tas notiek, Dievs lai viņiem palīdz klaudzināt pie durvīm, kas atveŗas līdzcietībā."

11. aprīlī 1945.
Mengersgereuthā.

KĀ JĀNIS PULKSTENIS KĻUVA PAR JOHN O'CLOCK'U?

Šodien, divpadsmitā aprīlī, mūsu Kunga tūkstots deviņi simti un četrdesmit piektā gadā, pulksten vienos pēc pusdienas, Mengersgereuthā iebrauca pirmais amerikāņu tanks.

Mēs kapitulējām bez cīņas.

Nedzirdēja neviena šāviena.

Visi Volkšturmisti, kas vēl vakar bija zvērējuši cīnīties līdz nāvei, šodien, acīmredzot, izklīduši mežā kā zaķi. Un tikko tālumā bija sadzirdama tanka kāpurķēžu žvadzēšana, pie visiem namiem parādījās balti karogi, liecinot, ka šī Tīringas kalnu ciema iedzīvotāji amerikāņus gaida kā atbrīvotājus un kā glābējus. Patiesībai godu dodot, gan jāsaka, ka baltie karogi ir tikai no gultas norauti palagi, ātrumā sameklēti dvieļi vai naktskrekli un spilvēndrānas . . . Netālu no mūsu mājas kāds, laikam uztraukumā, ir izkāris pa logu baltas vīrieša apakšbikses. Un tur tās plandījās vējā kā izsmiekls kādreizējai varonībai un upuriem, ko nesuši cīnītāji, kas ticēja vācu tautas uzvarai.

No rīta vēl neredzēja zīmes, kas liecinātu, ka amerikāņu armija ir tik tuvu. Tāpēc ar Jāni aizejam uz kalnu ganībām — skābenēs. Nolienam tādā vietā, kur no ciema mūs nevar saredzēt. Vispirms saēdamies paši. Tad salasām arī mājiniekiem. Skābenes pašreiz ir vienīgā uzturviela, ko varam sameklēt . . . Pēdējo reizi maizes riecienu redzējām aizvakar bērniem. Un to doniņu, kas vēl palikusi, taupām. Bet, kamēr ir skābenes, var kaut kā iztikt. Esmu pateicīgs ciema mācītājam, ka viņš, nevarēdams palīdzēt kartupeļu sagādē, deva padomu ēst skābenes . . . kaut arī Jānis pukojas, ka, to darot, mēs nonākot „lopu stāvoklī".

Šodien mans citkārt jautrais draugs ir aizdomīgi nospiests un kluss.

„Jāni," es jautāju: „Vai tu nemaz nepriecājies, ka vētra drīz būs pāri. Sliktāk taču vairs nevar būt kā tagad ir. Ceru, ka mēs dabūsim atkal vismaz paēst. Ja kaŗš ieilgtu, mēs nomirtu badā. Un mūsu kauli balotu gar visām sētmalām."

„Tev taisnība," Jānis atbild, atsēzdamies uz akmens un ar zināmu grāciju iebāzdams mutē zaļo skābenes lapu: „Ja kaŗš turpinātos, mums draudētu bada nāve. Tamdēļ es priecājos par amerikāņu atnākšanu. Bet man ir citas problēmas, kas nospiež sirdi."

„Kādas?" — jautāju.

„Redzi," viltīgi smaidot, mans draugs saka: „Es, Jānis Pulkstenis, nevaru izšķirties, kā lai turpmāk saucos? Par John Watch vai John O'Clock?"

Visa piekalne norīb no mūsu smieklu lavīnas . . . Esmu no sirds pateicīgs Dievam, ka šajās grūtās, bēdīgās dienās Viņš mani savedis kopā ar tādu sirsnīgu, vienmēr gaiša humora apgarotu cilvēku, kāds ir mans draugs.

Bet — smiekli mūs ir nodevuši.

Un aiz pakalna jau ir dzirdamas vairāku sieviešu skaļās, niknās balsis. Mēs zinām, ko tas nozīmē. Pārmetumus. Izskaidrošanos. Vairākkārt jau dzirdēto uzbrukumu „Verfluchte Ausslaender", kas nobradājot ganības un apēdot vāciešiem pēdējo maizes riecienu. Šīs Tīringas vācietes runājot atgādina kovārņus. Ne tu vari tās pārkliegt. Ne saprast, ko tās saka.

Lai izvairītos no nepatikšanām, Jānis veikli noslīd no akmens, un mēs pazūdam kokos, steigdamies uz mājas pusi . . .

Ir jau arī pēdējais laiks. Kauc sirēna, kas vēsta „ienaidnieka" tuvošanos. Bet amerikāņu gaidās visa pilsēta jau ir „karogota". Tikai pie mūsu mājas nav nekā balta — ne palaga, ne dvieļa, ne spilvēndrānas.

Noejam pagrabā aprunāties ar saimnieci. Tā, nabadzīte, jau otro dienu kopā ar abām meitām, divām kazām un astoņām vistiņām dzīvo pagraba mijkrēslī, neuzdrošinādamās nākt augšā, jo visu laiku taču esot dzirdama briesmīga šaušana ar lielgabaliem. Taisnība. Pēdējās dienās, ik pa stundai, kāds vienreiz kaut kur izšauj ar lielgabalu. Bet — tas ir tālumā. Un mūsu ciemā vēl neviena bumba nav kritusi. Pie katra šāviena saimniece pagrabā tomēr novaidas tā, ka pat augšā mēs varam sadzirdēt viņas izmisušo balsi.

„Karogu? Izkārt baltu karogu? Ak, es nezinu," — saimnieces balss skan nevarīga. Kaktā ierāvusies, viņa sēd blakus kazām. Viņas mati ir piebiruši ar salmiem un gružiem. Drēbes saburzītas un nosmulētas .

„Nekādu karogu mēs nekārsim," cietā balsī saka viņas meita Gerda. „Mēs nepadosimies. Vācija šo kaŗu uzvarēs. Ja jū to darīsit, es iešu, un to balto lupatu noraušu."

Un no karoga pacelšanas nekas neiznāk. Uz ielas jau ir dzirdami smagi soļi, kliegšana un sarunāšanās svešā valodā, ko mēs nesaprotam.

Tikko esam no pagraba uzkāpuši savā istabā, kāds ar kājas spērienu atgrūž durvis, un istabā ieskrien divi amerikāņu karavīri. Viens no tiem ir milzīga auguma tēvainis. Galvā tam bruņu cepure. Ap kaklu apsiets sarkana zīda lakatiņš. Rokā — patšautene. Nikni viņš to piegrūž Jānim pie krūtīm un kaut ko kliedz savā buldurējošā valodā. Otrs karavīrs tikmēr izložņā visus kaktus, un no abu amerikāņu vārdu biruma tikvien saprotam, kā vārdu „flag". Tā tad . . . runa iet par balto karogu. Mūsu mājai tāda nav.

Tas rada aizdomas.

Lai glābtu stāvokli, Jānis izrauj no kabatas savu Latvijas pasi. Rāda uz savu vārdu. Un saka: „Not Deutsch. Ausslender. John O'Clock."

Tūdaļ amerikānis saprot, kas par lietu. Iesmejas. Iedod Jānim pamatīgu dunku. „Ist gut . . John O'Clock". Un aiziet svilpodams . . .

Mēs atviegloti uzelpojam.

Kādas lielas traģēdijas pēdējais cēliens priekš mums ir noslēdzies . . .

Mūsu sirdīs mostas pateicība. Tam, kas mūs tik brīnišķīgi ir vadījis un sargājis.

Daudzreiz esam stāvējuši uz izmisuma sliekšņa. Un tomēr Dievs visu ir vērsis par labu. Daudzreiz mums licies, ka esam spiesti iet ceļā, kas ved pretim postam un bojā ejai. Un tomēr — tas ir bijis glābšanās ceļš, kaut esam to gājuši kurnēdami un ar rūgtuma pilnu sirdi. Mēs ticam, ka Dievs mūs vadīs arī turpmāk. Dos mums trūkumā maizes riecienu. Un vedīs mūs sveikus un veselus dzimtenē atkal tad, kad Latvija celsies no pīšļiem un putekļiem.

12. aprīlī 1945.
Mengersgereuthā — Hammernā.

(Pirmās daļas beigas).

Liels notikums mākslas dzīvē Londonā, Ont.

Vienpadsmit Kanadas Latviešu mākslinieku apvienības biedru izstādījuši savas gleznas (25) un skulptūras (6) Londonā (Ont.), Shute institūta zilajā zālē. Tā ir jau otrā šīs apvienības mākslas darbu izstāde Londonā tajās pašās telpās kā pirmajā reizē.

Izstādi rīkoja L. L. kopa un Mauntsfildas gleznotāju - amatieru grupa. Vietējās kanadiešu organizācijas līdzdalība izstādes rīkošanā bija droši vien galvenais cēlonis lielajam kanadiešu pieplūdumam izstādes atklāšanā svētdien, 1. aprīlī: no pāri par 150 izstādes apmeklētājiem vismaz divas trešdaļas bija kanadieši. To vidū bija Dr. Shute ar kundzi, labs skaits pazīstamu sabiedrisku darbinieku, mākslas kursu lektoru un dalībnieku, kā augstskolas mācības spēku, kā arī vairāku jaunkanadiešu grupu pārstāvji.

Izstādi atklāja L.L. kopas valdes priekšsēdis prof. A. Dreimanis, iepazīstinot sanāksmes dalībniekus vispirms ar klātesošiem KLMA biedriem — apvienības priekšnieku Ed. Dzeni, E. Krūmiņu, A. Nulīti un E. Upīti, kā arī pastāstot par KLMA sastāvu un biedru aktīvitāti. Sekoja Ed. Dzeņa uzruna.

Kamēr abu rīkotāju organizāciju dāmas pacienāja izstādes apmeklētājus ar kafiju un cepumiem, tie vēl pāris stundu kavējās mājīgās telpās, apskatot un diskutējot par gleznām un skulptūrām kā savā starpā, tā īpaši ar māksliniekiem, apvienības pārstāvjiem. E. Dzeņa zirgi un jātnieki saistīja īpašu interesi, un autoram bija jāapsola atbraukt demonstrēt savu īpatnējo techniku, kādu viņš lietojis, gleznojot „Zirgus". A. Nulītis un E. Krūmiņš stāstīja par moderno mākslu gan grupām, gan atsevišķiem tautiešiem, un, šķiet, ka dažs labs skatītājs ir sācis mainīt savus uzskatus par moderno mākslu.

Pirmdienas „The London Free Press" izdevumos bija ievietots izstādes dalībnieku grupas foto uzņēmums. Tajā Ed. Dzenis redzams pie savas gleznas „Zirgi".

Šī izstāde ir tiešām labi izdevusies — kā latviešu pašu priekam par savu mākslinieku darbiem, tā it īpaši kanadiešu iepazīstināšanai ar latviešu vārdu un darbu vislabākā nozīmē.

Izstāde būs atvērta visu aprīli pirmdienās un trešdienās no pl. 7.30 — 9.30 vakarā Shute institūtā, 10 Grand Ave.

Ps.

MŪSU MĀKSLINIEKI REPREZENTĒJAS

Toronto mākslas galerijā Ontario mākslinieku biedrības 90. izstādē piedalās mūsu mākslinieki — Ed. Dzenis ar darbu „Jātnieks", K. Langenfelds ar darbu „Vārnas" un A. Kopmanis ar skulptūru „Izbrīnējusies sieviete".

Pavisam izstādīta 81 glezna, 21 skulptūra. Izstāde apskatāma līdz 29. aprīlim.

Hamiltonas Daugavas vanadžu esenais bazārs sagādāja daudz līdzekļu organizācijas darba sekmēšanai.

Tieslietu maģistram T. Strēlertam 65 gadi

(A. P.) Rosīgais sabiedriskais darbinieks, Latv. Nac. padomes Lielbritanijā loceklis, mag. iur. Teodors Strēlerts, kurš savas trimdas gaitas vada Bradfordā, Anglijā, 10. aprīlī atskatās uz 65 mūža un 45 darba gadiem.

Dzimis Dobelē, toreizējā pagasta darbveža, vēlākā miertiesneša Kārļa Strēlerta ģimenē, viņš pirmo izglītību bauda vietējā draudzes skolā, tad tirdzniec. skolā. Kaŗa apstākļu dēļ dzimto vietu nākas atstāt un ģimene vispirms apmetas Valkā, kur Str. 1917. g. nobeidz tirdzniecības skolu, un kopā ar tēvu uzsāk strādāt dzelzceļu būves kantorī Siguldā. Tam evakuējoties uz Krieviju, arī jubilārs spiests atkal mainīt dzīves vietu. Vēlāk atgriezies dzimtenē, Str. atkal turpina pārtrauktās izglītības gaitas, nobeidzot Valsts pieaugušo vidusskolu Rīgā, un iestājas Latv. Universitātē, tautsaimniecības un tieslietu zinību fakultātē.

Str. strādā arī apgabaltiesā, kur ātri avansējas un kļūst par 2. kriminālnodaļas sekretāru. Pēc studiju beigšanas viņu ieceļ par papidus miertiesnesi, bet 1932. g. par Rīgas apr. 5. iec. miertiesnesi 1940. g. pārcelts līdzīgā amatā uz Kandavu.

Atzīmējams, ka mūsu valsts neatkarības laikā, Str. sastāvējis arī aizsargu organizācijā un apbalvots ar tās Nopelnu krustu. Bijis aktīvs darbinieks vēl citās organizācijās un arī veikls spalvas cilātājs dažādu juridisku jautājumu noskaidrošanai periodikā. Viņa spalvai neatkarības laikā pieder arī „Tieslietu Padomnieks," ko Valtera un Rapas izdevniecība izdeva divos izdevumos, bet Pagasttiesu likumus jubilārs izdevis pats.

Komūnistu pirmās okupācijas laikā Str. spiests strādāt kā kancelejas ierēdnis kādā būvkantorī, bet vācu laikā ir par vicedirektoru agrākā Letas uzņēmumā.

Trimdas sākuma gados viņš vada bēgļu nometnes vai darbojas to komitejās Lībekā un Eutīnā, bet 1947. g. pārceļoties ar savu dzīves biedri uz Bradfordu, Anglijā, pievienojas daudziem tautiešiem, kas savu maizes darbu spiesti pelnīt vairāk vai mazāk smagā tekstilnieka darbā.

Ir laikam tā, ka lielo gada nastu nejūt tas, kurš savā brīvajā laikā, kaut dažas stundas nedēļā, var arī nodoties savam iemīļotajam darbam, kas ir sirdslieta, šinī gadījumā lietām, kam sakars ar jurisprudenci. Un šai ziņā jubilāram laimējies atrast dzinuli jaunības uzturēšanai. Kops 1950. g. viņš ir LNPL loceklis un padomdevējs, bet kopš 1959. g. vada šīs padomes juridisko un darba tiesību nozari. Bez tam viņš veic arī daudzus citus sabiedriskus pienākumus, sniedz arī tautiešiem juridiskus padomus, un tāpat kā Latvijā, atrod laiku arī līdzdarbībai vietējā latviešu presē..... Viņam pieder arī vērtīgais publicējums „Tieslietu padomnieks latviešiem Anglijā," ko izdevusi LNPL.

Grūti minēt, kādā laikā un uz kādas lēses viņš attīstījis šo rosību, jo nav jāaizmirst, ka viņa maizes darbs nav dienas darbs, bet gan nakts darbs. Līdz nākošai jubilejai mēģināšu noskaidrot, kad īsteni jubilārs tā mierīgi atpūšas.

Novēlēsim jubilāram arī turpmāk nepagurt viņa lielajā modrībā un aktivitātē.

☆

Atzīmējams, ka jubilāra draugi, labvēļi un sabiedriskā darba līdzgaitnieki sarīkos viņam par godu vakariņas. Tās paredzētas 18. aprīļa vakarā DVF Bradfordas nodaļas namā, 5, Clifton Villas.

KANADĀ

TORONTO

● DV TK sācis iestudēt jaunu lugu — S. Ābeles romāna Daugavā iet ledus drāmatizējumu. Drāmaturgs K. Sidars, režisors Jurševskis. Pirmizrāde iecerēta rudenī. DV TK aktieri apmierināti ar pag. sezonas panākumiem. Gatavības apliecība, kas izrādīta ne tikai Toronto, Hamiltonā un Sadberijā, bet arī ārpus Kanadas robežām — Bafalo un Klīvlendā, visur uzņemta atsaucīgi.

● Toronto latviešu jaunatnes pulciņa Lāpas sarīkojums „Aurora borealis" piektdien, 27. aprīlī, plkst. 7.45 vak., Sv. Barnaba b-cas telpās. Vakars iecerēts informāla rakstura. Lāpas biedriem ieeja 50¢, nebiedriem 75¢.

● Sv.Andreja latv. ev.-lut. draudzes māc. A. Čops savā jauniekārtotajā kancelejā sastopams pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 5-8 vak., un sestdienās no plkst. 9-10 rītā.

● Inženieru un techniķu kopas sanāksme 6. aprīlī bija pulcinājusi 23 kopas biedrus. Sanāksmes ievadījumā kopas pr-ks J. Zibiņš ierosināja rīkot saviesīgu vakaru, ko nolēma rīkot groziņu vakara veidā. Inž ķīm. J. Riekstiņš saistošā un humoristiskā valodā referēja par kaučuka izmantošanu iepazīstinot ar tā izstrādājumu paveidiem un formulām. Referentam bagātīga pieredze šai darba laukā arī Kanadā, jo ilgus gadus ieņem atbildīgu vietu Dunlop uzņēmumā Toronto. Runājot par kaučuku saturošiem augiem, viņš norādīja, ka mūsu dzimtenē pazīstamās pienenes un magones arī satur kaučuku, bet pārāk mazā mērā, lai atmaksātos izstrādāt. Gumijkoks satur kaučuku 25-30 proc. un ir dabiskā kaučuka galvenais devējs. Runājot par mākslīgo kaučuku, referents iepazīstināja ar paraugiem, kas izturīgi pie sevišķi augstas temperātūras (līdz 300°). Viņš arī brīdināja auto riepas sargāt no eļļām.

Pēc referāta pārrunās piedalījās inženieri J. Šmits, V. Turķis, E. Tiltiņš, R. Strazds u. c.

● Toronto dzīvojošie poļi nodibinājuši Katīnas upuru piemiņas komiteju, kas pag. sestdienā un svētdienā rīkoja šo upuru piemiņas sarīkojumus. Sestdien notika preses konference Kanadas un etnisko grupu pārstāvjiem, kurā piedalījās 18 laikrakstu pārstāvji.

Preses konferenci vadīja plkv. J. Grabickis, viens no nedaudzajiem poļu virsniekiem, kas brīnumainā kārtā izglābies no nošaušanas Katīnas mežos.

Svētdien Sv. Kazimira baznīcā notika Katīnas upuru piemiņas dievkalpojums. Tanī piedalījās veterānu un jaunatnes organizācijas ar karogiem, daudzi citu tautību pārstāvji un pilna baznīca dievlūdzēju. Pēcpusdienā Sv. Kazimira baznīcas auditorijā notika svinīgs piemiņas akts. Runāja valdības pārstāvis A. Maloniļs, opozicijas vad. L. Pīrsons, jaunās dem. partijas pārstāvis D. McDonalds u. c. Pieņēma stingru rezolūciju pret komūnistu koloniālismu un tautu apspiešanu, ko nosūtīja Kanadas ministru prezidentam Dīfenbēkeram ar lūgumu virzīt tālāk AN. Pēc tam rādīja Katīnas upuru izrakšanas dokumentārfilmu vācu un krievu versijā. Aktā piedalījās vairāk kā 700 apmeklētāju: daudzi pilsētas, federālās un provinces valdības pārstāvji, etnisko grupu pārstāvji u. c. viesi. Latviešus šinīs piemiņas svinībās pārstāvēja LNAK prdis J. Niedra, kas šo piemiņas svinību rīkotājiem nodeva Kanadas latviešu solidāritātes apliecinājumus.

● DV futbolistu balle pag. sestdien pulcināja ap 200 apmeklētāju. DV sporta kluba pr-dis R. Kadiķis uzrunā tencināja futbola sekcijas vad. Arnolda Grīnberga nopelnus sporta laukā sakarā ar viņa 35 sekmīgiem darba gadiem latviešu sporta dzīvē. Gavilnieks saņēma kluba balvu. Balles karalienes „Miss Football" godā šogad izraudzīja Māru Innusi no Toronto.

● Kurzemes cietokšņa piemiņas salidojuma rīcības komiteja 8. aprīlī bija pulcējusies sanāksmei. Par veiktiem priekšdarbiem sarīkojumam ieskatu deva rīcības komitejas pr-dis V. Tikiņš un locekļi R. Goba, V. Krugers, R. Velme, A. Aldermanis, K. Kronbergs un J. Zvirgzdiņš. Cietokšņa krišanas atceres vakars notiks sestdien, 12. maijā, plkst. 5 p.p., igauņu namā, 958 Broadview Ave. Piemiņas svētbrīdi vadīs māc. A. Čops. Jundas ievadvārdus teiks V. Tikiņš. Jundu pieņemt aicināts ģen. O. Dankers. Piemiņas runu teiks E. Škobe. Paredzēti arī priekšnesumi un saviesīgs vakars.

● Tradicionālo „Home Show" Toronto slēdza 7. aprīlī. Izstādē ar labiem panākumiem darbojās arī latviešu saimnieciskais pasākums Ultraline Cabinets ar modernajiem mēbeļu izstrādājumiem. Pēc aptuvena vērtējuma tajā iegriezās vairāk kā 30.000 interesentu, kas veltīja novietnei lielu vērību. Firmas direktori E. Kubis, U. Āboliņš un K. Lote ar panākumiem apmierināti.

● Pag. nedēļas nogalē ieilgušais streiks Toronto Royal York viesnīcā beidzās. Diemžēl, ar maziem panākumiem — streikotāji saņem tikai 3½ centu algas pielikumu stundā. Streikotājus, kuru starpā ir arī daudz mūsu tautiešu, pakāpeniski pieņems atpakaļ darbā. Galvenie nopelni no pietnās situācijas atrisinājumā piekrīt Ontario valdībai. Lai gan streikotāju ieguvums pēc 50 nedēļu bezdarbības ļoti niecīgs, tomēr arī viesnīcas ienākumi šai laikā bija samazinājušies par apm. ½ milj. dolaru.

● Toronto latviešu tautas augstskolas bērnu un jauniešu vasaras nometņu vad. kursu izlaiduma un 4. mācības gada noslēguma pag. svētdien bija pulcējušies 16 kursanti ar kursu vad. V. Slaviešu un lektoriem A. Mežaku, J. Pālenu, M. Poni, Dr. A. Karolu, St. Leimani, H. Mercu un A. Bāliņu. Tautas augstskolas prezidija loc. A. Sudmalis pasniedza Inesei Akmenei nometņu vadītājas apliecību kā pirmajai kursu beigušai vadītājai. Vadītāja pal. apliecību saņēma Juris Rasa. Līdz šim kursus apmeklējuši 28 zēni un 27 meitenes. Vadītāju pal. tiesības ieguvušas 5 meitenes un 4 zēni, bet vad. tiesības tikai 1 meitene. Kursu noteikumi paredz kursantam pēc 2 gadu mācību kursa darboties 2 vasaras bērnu vasaras nometnē, un pēc 18 gadu sasniegšanas tiesības iegūt vadītāja apliecību. Kursu lektori darbojušies bez atlīdzības, tāpat bez atlīdzības izmantotas DV nama telpas mācību periodos.

● Latviešu biedrības referāta pēcpusdienā, 8. aprīlī, 43 klausītāji ar interesi sekoja inž. J. Popeļa referātam „Kas darbā svarīgāks, zināšanas vai saprašanās". Referātam, kas ilga 40 minūtes, sekoja vairāk [illegible] stundu ilgas diskusijas.

● Apm. 40 talcinieki, galvenokārt jaunieši, pag. svētdien bija pulcējušies Latviešu nama organizāciju komitejas prezidija rīkotajā adrešu sakopošanas talkā. Sakopoja apm. 2.000 adrešu, sadalot tās pa pasta zonām.

● Vašingtonas teātra otrā Omartijas kundzes izrāde Toronto, Shaw komercskolas auditorijā pulcināja gandrīz tikpat lielu skatītāju pulku kā pirmā. Skatītājos atradās pat tādi, kas par lugu priecājās jau otro reizi.

● Toronto jaunieši organizē īpašu vilcienu nokļūšanai uz Čikagas Jaunatnes svētkiem.

KARALISKĀ KANADAS JĀTNIEKU POLICIJA

(C. S.) Kopš 1873. gada, kad pirmais Kanadas ministru prezidents sērs John's A. Macdonald's nodibināja R.C.M.P., kā saīsinājumā mēdz apzīmēt Karalisko Kanadas jātnieku policiju, lai radītu zemes rietumos kārtības policijas dienestu, apkaŗotu viskija pārdošanu indiāņiem, uzturētu mieru kareivīgo rietumu klajumu indiāņu starpā un lai aizsargātu kolonistus. Šīs iestādes darbības lauks ir vairākkārtīgi paplašinājies. Tagad R.C.M.P. rūpējas, lai zemē ievērotu visus federālos likumus, kā to nosaka 1867. gada Britu Ziemeļamerikas akts (B.N.A.A.). Šie likumi un noteikumi attiecās uz pasta iestādēm, ģimenes piemaksām, vecuma pensijām, indiāņu un eskimu lietām, ienākuma nodokli, naturālizāciju un immigrāciju. R.C.M.P. apkaŗo visāda veida kontrabandu, seko muitas noteikumu ievērošanai un īpaši aktīvi cīnās pret narkotikas kontrabandu, kā arī nelegālu narkotisko vielu tirdzniecību. Arī naudas viltotāju apkaŗošana ietelp R.C.M.P. darbības robežās.

R.C.M.P. vāc noziedznieku pirkstu nospiedumus un ziņas par tiem, sadarbojoties gan ar dažādām provinču policijas iestādēm, gan ar F.B.I. Vašingtonā un ar Interpolu Parīzē. R.C.M.P. uzdevumos ietelp. arī pretvalstiskās darbības, spiegošanas un subversīvo elementu apkaŗošana, kā arī valsts ierēdņu polītiskās drošības pārbaudes.

Publiskie satiksmes līdzekļi (tvaikoņi, dzelzceļi, kanāļi u. t. t.), kas darbojas visas valsts apmēros, kārtības uzturēšanas ziņā arī pakļauti R.C.M.P.. Uz atsevišķu provinču vēlēšanos R.C.M.P. uzņemas arī provinču likumu istenošanas uzraudzību. Visas provinces, izņemot Ontario un Kvebeku, kurām ir pašām savas policijas iestādes, izmanto šo iespēju, pie kam R.C.M.P. neiejaucas provinču iekšējās lietās, kā to arī nosaka Britu Ziemeļamerikas akts, izņemot tikai dažus ārkārtīgus gadījumus, vai ja palīdzību lūdz kādas provinces valdība, vai ja kāda provinces valdība uzurpē federālās valdības varu. Ziemeļrietumu territorijās un Jukonā (kamēr tur nebūs pietiekami daudz iedzīvotāju, lai tie paši varētu uzņemties visu atbildību) par likumības ievērošanu rūpējas R.C.M.P. Tā arī visos valsts sarīkojumos rūpējas par augstāko Kanadas un ārvalstu ierēdņu aizsardzību.

● Toronto latviešu biedrības sestdienas skolai veltīts koncerts 1962. gada 14. aprīlī, plkst 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Piedalās vīru koŗa Viesturs Toronto nodaļa, diriģents J. Baruss, un soliste Elza Zīverte (soprāns). Pie klavierēm brīvm. A. Ramiņa. Biļetes $1.50 un $1.-. Skolēniem ieeja brīva.

Skolas padome.

IZNĀKUŠAS JAUNAS KOŖA DZIESMAS

Dziesmu svētku biedrības valdes sēdē 5. aprīlī, piedaloties arī LNAK valdes pr-ža vietn. T. Kronbergam, par valdes darbību ziņoja pr-dis Ž. Šmits, sekr. V. Zariņš un kasieris E. Veitmanis Lielu interesi tautiešos izraisījusi Kanadas latviešu trešo dziesmu svētku filma. Sēdes dalībnieki bija ieskatos, ka filmu latvieši vēlēsies redzēt visos kontinentos. Filmas pirmizrāde Toronto būs svētdien, 15. aprīlī, Sv. Andreja b-cas zālē. Izrāde ilgst apm. 1 stundu, un tā notiks 2 seansos, plkst. 6 un 7.30 vak. Ieejas maksa pieaugušiem $1.-, bērniem līdz 16 g. v. — 25¢, bet kaŗa invalidiem ieejas kartes šoreiz nebūs vajadzīgas.

Ienākuši dziesmu svētku albumu pieprasījumi un individuāliem interesentiem albumi izmaksās $2.50, bet koŗiem, tautas deju kopām un organizācijām paredzēta 20 proc. atlaide. Vienojās albumu paraugus piesūtīt koŗiem, tāpat tos piesūtīs arī citu zemju attiecīgām latviešu pārstāvniecībām. Sagatavoti 3000 albumi ar mākslin. Ed. Dzeņa vāka zīmējumu; to izmērs 81/2"-11". Albumam 64 lapas puses, atbildīgais redaktors A. Jankovskis; technisko sakārtojumu paveikusi T.Krūka. Pieprasījumi albumiem adresējami V. Zariņam, 209 Essex Ave., Richmond Hill, Ont. (tel. TU 4 3037). Turpat pieprasāmas arī dziesmu svētku skaņu plates (stereo), kam cena noteikta $4.50 gab., bet koŗiem un organizācijām ir atlaide ($3.60). Valdes rīcībā ir tuvu pie 500 skaņu plašu.

Pēdējā laikā iespiestas notis 4 dziesmām (500 eks.), Ata Ķeniņa „Mūža pilnestība" — komp. E. Šēnfelds, Veltas Tomas „Mūsu zeme" — komp. A. Okolo - Kulaks, Zinaīdas Lazdas „Skaistums" — komp. E. Freimane un tautas dziesma „Saulīte Dievu lūdza" — komp. J. Norvilis. Notis pieprasāmas E. Veitmanim, 649 Belliol St., Toronto 7. Tel. HU 1-7030.

LASITAJU vēstules

KĀDA VIRZIENĀ IET JAUNĀ GAITA?

Žurnāls Jaunā Gaita sava ceļa sākumā solījās būt diezgan interesants periodisks izdevums. Diemžēl, laiku pa laikam tajā parādās rakstiņi, kas liek secināt, ka JG sākusi ievirzīties itin dīvainās, lāga neizprotamās gaitās, kas šo sākumā daudzsološo žurnāliti var ievest vienīgi bulvāra lapas purvā.

Lasot JG 34. n-ru, var vairāk vai mazāk priecāties par sniegto, bet pēdējā vāka iekšpusē iespiestās „Vēsturiskās telegrammas" gan lasītāju apšļāc kā netīru samazgu šalts.

Kādā īsti nolūkā vai vajadzībā vāks greznots tādiem „domu graudiem", kā, piem., telegrammā F. D. Rūzveltam: „Nepurgā vēsturi un brauc uz kolchozu"... — Ex - prez. Dr. K. Ulmanis?

Par mūsu pēdējā prezidenta politiku katrs var būt kādos ieskatos grib, tomēr nenoliedzams ir fakts, ka paaudzei, kas kļuva pilngadīga laikā no 1934. — 1940. g., Dr. K. Ulmanis palicis cienījamā piemiņā kā dižs savas zemes saimnieks un virs ar tālejošiem plāniem: savas valsts cēlējs, ne grāvējs.

Pretīga tāpēc šķiet un uz visstingrāko nosodāma JG redakcijas rīcība izmantot mūsu pēdējā prezidenta vārdu saviem apšaubāma rakstura izmēģinājumiem humoristikā.

Tālāk lasāma fraze „Ex-Latvijas"... Nevilus jāiesaucas: Kas tad nu tas? Katram taču zināms, ka zemju vārdi gan nemainās, Latvija paliek Latvija — viena negrozāma un mūžīga Latvija, nekāda ex.

Ko JG domājusi ar šādu frazeoloģiju? Kur te slēpjas asprātība?

Pieminētais, kā arī dažas citas blakus lpp. sastopamās bezgaumības liek spriest, ka JG redakcijai svešа ne tikai cieņa pret Latvijas aizgājušiem valstsvīriem un paša mūsu dzimtenes vārda godā turēšana, bet tā arī izrāda takta trūkumu — un ar to gan JG redakcijai nebūtu ko lepoties.

Šī žurnāla 34. n-ra 40. lpp. iespiests atgādinājums: „25. 4. 1959. ALA konstatē, ka JG neatbilst latviešu kopīgiem mērķiem un morālei."

Ja JG neizbeigs ķengāšanos ap Latvijas vārdu, brīvās Latvijas valstsvīriem un tās iestādījumiem, šim ALA's konstatējumam pievienosies daudzi pašreizējie abonenti. Sekas nebūs patīkamas žurnāla tālākai pastāvēšanai.

S. Sniedze, Toronto.

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE
GREENWOOD PRINTERS

Izpilda augstas kvalitates drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, iesvētību, kāzu, jubileju, organizāciju sarīkojumu un cita veida sarīkojumu ielūgumus, programmas, aploksnes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitatē jāatbilst šī kontinenta prasībām, lūdzam rakstīt: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. "Air Mail Parcel Post".

LAIKRAKSTA ABONEMENTU
jūs variet pieteikt arī pa tālruni. Toronto apgāda numurs ir
EM 8-0792.

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

14. aprīlī — Viestura koŗa koncerts TLB sestdienas skolai, Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.
14. aprīlī — University Settlement, 23 Grange Rd., Kanadas latviešu meistarsacīkstes sieviešu un vīriešu volejbolā un jaunatnes basketbolā. Pusfināla spēle vīriešu basketbolā.
14. aprīlī — tējas vakars ar sportistu apbalvošanu. 958 Broadview Ave., mazajā zālē.
No 14. aprīļa — 21. aprīlim O. Grebžes gleznu izstāde Richmond Hill pilsētas bibliotēkā, Wright Street.
15. aprīlī — Dziesmu svētku filmas izrāde Sv. Andreja b-cas telpās, plkst. 6 vakarā.
26. aprīlī pianistes Ilzes Štrāls - Didrichsones klavieŗu koncerts.
28. aprīlī — teātŗa izrāde „Pilnsapulce Čučiņingā" ar M. Vētru.
29. aprīlī — pēc dievkalpojuma Trīsvienības baznīcā notiks „Draudzes vakars".
5. maijā — dziedones Līnas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
6. maijā — Ģimenes diena TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
11. maijā — Diždanča priekšnesumu vakars.
12. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas salidojums Toronto, Igauņu namā, 958 Broadview Ave., pl. 5 p.p.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.
20. maijā Sv. Barnabas b-cā, pl. 4 p.p. Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu pēcpusdiena.
26. maijā, plkst. 7.00 vakarā TLTA Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts Sv. Andreja b-cas sarīkojumu telpās.
27. maijā - - Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. lielā nometne.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.

ST. KATARINES

15. aprīlī — teātŗa uzvedums „Pilnsapulce Čučiņingā, plkst. 4 p. p., Maywood skolā, Haig St. Latviešu skolas sarīkojums.
29. aprīlī — Kanadas latviešu skautu - gaidu pavasaŗa parāde un dievkalpojums.

HAMILTONĀ

5. maijā, plkst. 7.30 HLB rīko Maija balli Rainbow zālē (Sanford un King).

LONDONĀ, ONT.

2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

LATVIEŠU DZĪVE SAV. VALSTĪS

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

14. aprīlī — Viestura koŗa koncerts TLB sestdienas skolai, Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.
14. aprīlī — University Settlement, 23 Grange Rd., Kanadas latviešu meistarsacīkstes sieviešu un vīriešu volejbolā un jaunatnes basketbolā. Pusfināla spēle vīriešu basketbolā.
14. aprīlī — tējas vakars ar sportistu apbalvošanu. 958 Broadview Ave., mazajā zālē.
No 14. aprīļa — 21. aprīlim O. Grebžes gleznu izstāde Richmond Hill pilsētas bibliotēkā, Wright Street.
15. aprīlī — Dziesmu svētku filmas izrāde Sv. Andreja b-cas telpās, plkst. 6 vakarā.
26. aprīlī pianistes Ilzes Štrāls - Didrichsones klavieŗu koncerts.
28. aprīlī — teātŗa izrāde „Pilnsapulce Čučičingā" ar M. Vētru.
29. aprīlī — pēc dievkalpojuma Trīsvienības baznīcā notiks „Draudzes vakars".
3. maijā — dziedones Līnas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
6. maijā — Ģimenes diena TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
11. maijā — Diždanča priekšnesumu vakars.
12. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas salidojums Toronto, Igauņu namā, 958 Broadview Ave., pl. 5 p.p.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.
20. maijā Sv. Barnabas b-cā, pl. 4 p.p. Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu pēcpusdiena.
26. maijā, plkst. 7.00 vakarā TLTA Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts Sv. Andreja b-cas sarīkojumu telpās.
27. maijā - - Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. lielā nometne.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.

ST. KATARINES

15. aprīlī — teātŗa uzvedums „Pilnsapulce Čučičingā, plkst. 4 p. p., Maywood skolā, Haig St. Latviešu skolas sarīkojums.
29. aprīlī — Kanadas latviešu skautu - gaidu pavasaŗa parāde un dievkalpojums.

HAMILTONĀ

5. maijā, plkst. 7.30 HLB rīko Maija balli Rainbow zālē (Sanford un King).

LONDONĀ, ONT.

2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

Mūsu iekšējā sadzīve

Kaut arī pēdējā Čikagas - Milvoku preses kopas sanāksme notika 1. aprīlī, tur šoreiz, ievērojot svarīgos darba kārtas punktus, valdīja stingri reālistisks gars.

Kopas priekšnieks K. Ķezbers ziņoja par preses balli. Izrādās, ka balle bijusi ne tikai sabiedriskas dabas panākums, kas atstājis jaukas atmiņas, bet devusi arī apm. $240.- atlikumu. Kopa cildināja un sveica aktīvākos balles rīkotājus K. Ķezberu un Vīksniņu ar kundzi, tāpat nolēma pateikties rosīgākajiem līdzdarbiniekiem :A. Luča kundzei ar palīdzēm, Bokaldera un Seržanta kundzēm, Zvīguļa un Spuŗa kundzēm, gleznotājiem Strautmanim un Sīmanim ,A. Legzdiņam, M. Cakara kundzei, M. Aruma j- lkdzei u.t.t., ieskaitot visas dzejnieces un dzejniekus, kas piedalījās rakstnieku cēlienā.

Sekoja kopas valdes vēlēšanas, ko šoreiz nolēma atkārtot tikai pēc divi gadiem. Valdē ievēlēja: K. Ķezberu, I. Vīksniņu, R. Caku, A. Raidoni, D. Vallenu, A. Osi, O. Cakaru un V. Krāslavieti; revīzijas komisijā: P. Dardzānu, Fr. Kreiceru un R. Poruku.

Pārrunājot žurnālistu profesionālā izdevuma „Brīvais Vārds" nākotni, kopa nolēma riskēt un izdot vēl 2 numurus. Šis žurnāls jau no sākta gala cīnās ar īpatnēju situāciju: kaut gan atsauksmes par to ienāk ļoti labas, samaksa neseko. Laikam vairums no Preses biedrības 400 biedriem sev piesūtīto uzskata par brīveksemplāru. Par nelaimi, latvieši nav slaveni kā mecenāti, tā nu „Brīvajam Vārdam" līdzekļu trūkuma dēļ visā drīzumā draud apsīkšana. (Konfidenciāli: ienāca daži rafinēti priekšlikumi, kā šo abonentu naudu piedzīt; tāpēc lai šīs rindas kalpo par draudzīgu padomu un biedinājumu: mīļie kollēgas, samaksājiet to pusdolāru, iekāms nav par vēlu!!!)

Pēc pārrunām par „Brīvā Vārda" tālāko izveidošanu sekoja A. Raidoņa interesantais referāts: Mūsu iekšējā sadzīve, kas, droši vien, parādīsies kādā no turpmākiem „Brīvā Vārda" numuriem. Nākamā kopas sanāksmē nolēma pārrunāt jauno Krāslavieša dzeju grāmatu. Šovasar, Jaunatnes svētku laikā, sasauks arī rakstnieku un žurnālistu draudzības sanāksmi. A. Raidonis apņēmās izstrādāt kopas statūtus Valdei uzdeva izstrādāt kalendāru ar atzīmējamiem notikumiem.

Sanāksmē piedalījās 8 līdz 14 dalībnieku. To vadīja A. Raidonis. Sanāksme notika Čikagas latviešu nama mājīgajās pagraba telpās, pie kam galvenā atrakcija — 7. darba kārtas punkts (kopīgs azaids) šoreiz tika slavēts par kopas pr-ka K. Ķezbera kundzes gādātiem gardiem kāpostiem un desiņām. D.V.

JAUNATNES SVĒTKU LOTERIJAS IZLOZE ČIKAGĀ

Gleznotāja laimē pati savu gleznu!

2. Jaunatnes svētku loterijas laimestu izloze notika 1. aprīlī Čikagas latviešu namā. To vadīja loterijas vadītājs J. Valainis. Par loteriju informēja Informācijas daļas vadītājs L. Streips, īsumā raksturojot arī pašu svētku tapšanas gaitu. Pārdotas 6900 lozes, dodot jaunatnes svētkiem ap $3.000,-, kas lieku reizi norāda, ka latviešu sabiedrība labu pasākumu allaž gatava atbalstīt. Bija saziedoti 124 priekšmeti, to vidū 13 gleznas un akvareļi. Pēc izlozes saņemtās iemaksas rīcības komiteja uzskatīs kā ziedojumus jaunatnes svētkiem.

Pirms loterijas par tagad iemīļotu tematu — vecō un jauno attiecībām, referēja sabiedriskais un jaunatnes darbinieks Konst. Sventeckis.

Izvelkot laimestus, skatītājiem par lielu pārsteigumu noskaidrojās, ka L. Vinteres eļļas gleznu „Ziema" laimējusi pati gleznotāja, bet A. Šīmaņa „Puķes" — arī gleznotāja Emīlija Klīdzēja, rakstnieka J. Klīdzēja dzīvesbiedre. Traģisku pieskaņu izlozei deva fakts, ka V. Aistara Akvarelis kritis uz lozi, kuŗa piederējusi nelaiķim mons. J. Velkmem.

Pārējās gleznas laimējuši: E. Klīdzējas Puķes — H. Lorencis, Linkolnā (Nebr.), M. Kovaļova kas Ganīti — V. Visockis, Grand Rapidos (Mich.), U. Krūmiņa Puķes — I. Ekmane, N. Babilonā (N. Y.), V. Ozoliņa grafika Krusts ceļmalā — L. Kluce, Nūtonā (Mass.), V. Simaņa Central Parks — māc. Knezs - Knezinskis, Oklandā (Cal.), E. Strautmača Eļļu — Z. Zariņš, Portlandē (Ore.), J. Stroda Eļļu — I. Upīte, Denverā (Colo.), S. Steineres Puķes — L. Jakobsons, Čikagā (Ill.), O. Šteinera Eļļu — P. Albats, Milvokos (Wis.), S. Vidberga grafiku Tikli — H. Streips, Bellvudā (Ill.). Daiļamatnieka I. Kārkliņa dāvāto svečturi laimēja D. Mūrnieks, Bronksā (N. Y.).

Bez tam labvēļi bija saziedojuši daudzas grāmatas, skaņu plates, daiļamatniecības ražojumus un citas mantas, kas krita šādām loterijas lozēm: 02672, 010676, 011552, 03343, 009688, 010305, 011952, 010068, 010595, 04695, 07850, 0961, 04761, 07733, 011219, 010102, 069388, 1196, 08998, 1712, 08624, 011400, 01837, 011671, 011200, 1383, 1800, 2029, 010674, 04954, 08958, 05772, 010247,1480, 05809, 05086, 2006, 1686, 08442, 06191, 010681, 1126, 08020, 1723, 05151, 010481, 03324, 1730, 1041, 08902, 08195, 1716, 011159, 010771, 03383, 02651, 2331, 0417, 2241, 1414, 04960, 06726, 011565, 04417, 0612, 2249, 04903, 03314, 06376, 011964, 03764, 011167, 04182, 04770, 2364, 04931, 07859, 04237, 0410, 1658, 0377, 04809, 04882, 02903, 1527, 08254, 05325, 009422, 06404, 04677, 010482, 07141, 1380, 03533, 05085, 05748, 04888, 06334, 010467, 2034, 07734, 010257, 2052, 02690, 0973, 08205, 07966, 052201, 06839, 02692.

(Laimētāju ložu numurus „Latvijā Amerikā" saņēmusi no loterijas vadības un par iepējamām kļūdām sarakstā atbildību neuzņemas.)

Lielāko ziedotāju vidū atrodami: A. Rubulis, R. Pētersons, K. Pakristiņš, L. Lapiņš, M. Strods, A. Telle, Skaņu studija Daina, J. Šķirmants, O. Krolls, E. Dobelis, A. Kalnājs, Dzimtenes Balss apgāds, I. Vītoliņa, K. Ķezbers, A. Ozoliņa un citi, kuriem, tāpat kā gleznotājiem un koktēlniekam, loterijas vadība izsaka pateicību. R. S.

AICINĀJUMS

NOTEIKUMI KANTĀŠU KONKURSAM

1. Lai rastu nacionāli idejisku un laikmetisku tekstu materiālu svētku svinīgām kantātēm, 3. Vispārējo latviešu dziesmu svētku ASV rīcības komiteja izsludina dzejdarbu sacensību.
2. Diviem labākiem darbiem piešķirs naudas balvas: pirmai — $100,-, otrai — $50,-.
3. Rīcības komiteja sazinā ar žūrijas komisiju, kurā darbosies E. Raisters, J. Kadilis un J. Rudzītis, balvu sadalī var arī pārkārtot.
4. Apbalvoto darbu pirmpublicēšanas tiesības patur svētku rīcības komiteja.
5. Sacensības darbiem jābūt apzīmētiem ar motto, un ar tādu pašu motto slēgtā aploksnē jāpievieno autora vārds un adrese.
6. Sacensības darbi iesūtāmi līdz 1962. g. 1. novembrim sarīkojumu daļas vadītājam Jānim Jurjānam, 34242 Waldmer Drive, Eastlake, Ohio, USA.

Rīcības komiteja.

Sav. Valstu DV salidojumā Čikagā delegāti pieteic savus mandātus. Uzņēmumā no kr.: Alfreds Eglājs, Žanis Butkus, Valentine Daly, Viktors Kupreičiks, Jānis Lazdiņš un Elmārs Kiršteins.

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu futbola kluba sanāksmē par priekšsēdi ievēlēja J. Šķiņķi, bet valdē A. Eikstremu, K. Račevski, J. Puķi un A. Blumenfeldu. Nolēma piedalīties latviešu kausa izcīņas spēlēs, bet nepieņēma lēmumu par spēļu atjaunošanu Vācu - amerikāņu līgā. Ar futbola sezonas sākumu pag. gada rudenī latvieši šinī līgā vairs nepiedalījās, jo dažu spēlētāju iesaukšana bruņotos spēkos radīja grūtības komandas ... iepriekšējos gados šinī līgā piedalījās ar trim komandām.

● Mēdz teikt, ka gangsteŗi dzīvojot Čikagā, bet mazi zaglīši, laikam, mīt arī Ņujorkā. Tautietis G. iegādājies jaunu automobili un kādu vakaru devies apciemot draugu. Jauno mašīnu novietojis uz 3 .avēnijas pie 99. ielas Manhatenā. Pēc ciemošanās gribējis doties mājās, bet nav varējis iedarbināt jauno pirkumu. Pacēlis vāku un mēģinājis noskaidrot motora nestrādāšanas iemslus, bet atklājies, ka pa ciemošanās laiku kāds nozadzis bateriju. Lai tiktu mājās, tuvākā garāžā bija jānopērk jauna baterija. V. Irbe

ČIKAGA

● Čikagas latviešu skolas rīkotā bērnu vasaras nometne šogad notiks no 5. līdz 19. augustam Indiānas valsts parkā (Indiana Dunes) īpaši šim nolūkam izbūvētās telpās. Nometnes vieta atrodas apm. 60 jūdzes no Čikagas, Mičigenas ezera dienvidus galā. Nometni vadīs sabiedriskā darbiniece un žurnāliste Irma Vīksniņa.

Nometnes dalības maksa šogad ievērojami pamazināta, tā būs $40,- par vienu bērnu, bet par katru nākošo bērnu no tās pašas ģimenes tikai$35,-. Nometnei dalībnieki japiesaka līdz 15. jūlijam pie nometnes vadītājas I. Vīksniņas (4902 W. Melrose St., Chicago 41, Ill. Tel. AV 3-4780), pie prezidija priekšsēža K.Legzdiņa (1632 N. Francisco Ave., Chicago 47, Ill. Tel. AR 6-5776) vai pie skolas pārziņa prof. A. Grotāna (5118 N. Wolcott, Chicago 40, Ill. Tel. AR 1-3431).

Prezidijs atgādina, ka Čikagas latviešu skolas mācības maksa ir $30,- gadā no ģimenes. Tā nomaksājama vai nu uzreiz, vai 3 termiņos: līdz 1. decembrim, 1. februārim un 1. aprīlim. Lai neciestu skolas saimniecība, prezidijs lūdz vecākus termiņus noteikti ievērot. Maksājumus pieņem skolas kasieris L. Lapiņš, 5601 W. Chicago Ave. Tel. ES 9-7232, vai sestdienas skolā.

● Čikagas latviešu jauktā koŗa Daugavas valde amatus sadalīja šādi: T.Ozoliņš — koŗa diriģents, O. Cakars — koŗa priekšnieks, A. Aistars — sekretārs, H. Riekstiņš — kasieris, V. Strazda — biedrzine.

Valde nolēma, saziņā ar diriģentu T. Ozoliņu, rīkot koŗa koncertu 1962. g. 1. decembrī, sākot jau tagad intensīvi mācīties koncerta dziesmas. Diriģents un koŗa valde lūdz visus dziedātājus apmeklēt mēģinājumus uzcītīgi. Bijušajiem dziedātājiem aicinājums no jauna stāties koŗa rindās: lai skan latviskā dziesma! Katrs jauns dziedātājs mīļi gaidīts. Nāk. koncertā koris saņems savu Latvijas karogu.

Koŗa izbraukums šovasar notiks sestdien, 28. jūlijā. Valde mēģinās atrast vietu, kur nekad vēl nav būts.

Diriģents un valde lūdz katru koristu, ja viņš aizturēts ieras ties mēģinājumā, piezvanīt dir. T. Ozoliņam, ME 7-7254, vai biedrzinei V. Strazdai.

Koŗa mēģinājumi notiek katru piektdienu, plkst. 7.30 vakarā, Jāņa baznīcas telpās.

ELIZABETE, ŅUDŽERSIJA

● Elizabetes - Ņuarkas latviešu ev. - lut. draudzes valde un Nekustama īpašuma komiteja sevišķi rosīgas priekšdarbu veikšanai sakarā ar loteriju un sarīkojumu š. g. 5. maijā Tall Cedar kluba telpās — 663 Salem Ave., Elizabetē.

Izlozei - loterijai vērtīgas un skaistas gleznas ziedojuši pašu draudzes mākslinieki - gleznotāji: plaši pazīstamais un iecienītais mākslinieks Mārtiņš Krūmiņš un jaunie mākslinieki H. Špechts, L. Hibners, I. Rumpēters un H. Meilands, bet sudraba kakla rotu dāvājis zeltkalis J. Kļaviņš un izstrādājumus kokā ar izgriezumiem J. Richters un M. Reijers.

Vakara programmā būs arī filmas Mana Latvija izrāde.

Draudzes priekšnieks A. Mednis par minētās filmas izrādi ievadījis sarunas ar Sv. Markus amerikāņu draudzi un vairākām vidusskolām, kā arī ar Rodžera universitāti Ņubransvikā. Amerikāņi par šo filmu ļoti ieinteresēti.

● DV Ņudžersijas apv. valdes loc. Jāņa Ozoliņa ģimenē pieaugums: dēls Olavs, dzimis 1962. g. 26. martā, Elizabetē, N. J. V. N.

DV APVIENĪBAS ŅUDŽERSIJĀ

valde savā 2. aprīļa sēdē amatus sadalījusi šādi:

Vilis Zutis — priekšnieks, Alfreds Mednis — pr-ka vietn., Alfons Bārs — sekretārs, Gastons Millers — kasieris, Jānis Ozoliņš — aprūpes daļas vad. un Elza Plēpe — biedrzine - grāmatvede.

Pie apvienības veidojas šaušanas nozare, kuras vadītājs Visvaldis Briedis — 140 Kensington Ave., Colonia, N. J. Tel. FU 8-0346.

Visiem, kam interese par šaušanas vingrinājumiem un sacensībām ,pieteikties un sazināties ar Visvaldi Briedi, kuŗa mājas pagrabā izbūvēta piemērota telpa šaušanai.

DV apvienības Ņudžersijā pilnvarotie ir Jānis Vanags Leikvudā un apkārtnē, bet Maigonis Gabliks — Ņūbransvikā un apkārtnē.

Pirmais ārā no lielā maisa

Bradfordieti Edgaru Apini var ierindot laimīgo skaitā, jo viņš pareizi noteicis atbildi kādā sacensībā, ko reizi nedēļā publicē vietējā pēcpusdienas avīze. Šī laime gan nav sevišķi liela, bet divas ginejas tā apkārt tomēr nemētājas. Viņa uzdevums bija pareizi noteikt to vietu Bradfordā, kas redzama no gaisa uzņemtajā un laikrakstā publicētajā uzņēmumā.

Parasti šajā minējumā piedalās daži tūkstoši, bet uzvarētājs ir tikai viens — kuŗa pareizā atbilde no lielā vēstuļu maisa izvilkta kā pirmā, jo pārējās vēstules nemaz neatveŗ, bet vienkārši iznīcina. Likteņa ironija — sākot ar nākošo publikāciju, laikraksts paaugstinājis laimesta lielumu uz 5 mārciņām.

Viņš tādu sievu neatzīst, kam nav automobiļa

Šķiet, ka dzīves „teātrī" biežāk nācies dzirdēt pretējo, bet paliksim šoreiz pie virsraksta, jo tas ņemts no DVF Bradfordas drāmatiskās kopas jaunākā inscenējuma — H. Krūmiņa 3 cēlienu komēdijas „Vecpuiši precas". Trimdas apstākļiem, kur teātŗa spēlētājus dažkārt grūti sakomplektēt, šī komēdija liktos labi piemērota, jo personāls nav liels, tikai 8 personas, un arī dekorācijas gaužām pieticīgas un nav jāmaina, jo visa darbība risinās kāda Vidzemes jaunsaimnieka lauku istabā, ja vien tās literārā vērtība bijusi lielāka un dzirdētais humors asprātīgāks un vietām pat vairāk „iegrožots". Ne visiem izraisījās smiekli par tādiem izteicieniem, kā „no skūpstiem līdz precībām ir diezgan tālu, dažreiz pat lielgabala šāviens", vai „kas vairāk šiverējas apkārt, tas ātrāk apprecas", nemaz jau nerunājot par tādiem, kā „mērkaķis tāds", „nāc šurp, tu maita" un dažviet vēl stiprākiem. Varbūt no vieglas izklaidēšanās viedokļa izrāde būtu attaisnojama, jo pēc smagā dienas darba kāds nervu atsprindzinājums taču vajadzīgs, bet vai šis mērķis nebūtu labāk sasniegts ar piemērotākas lugas izvēli, kur tā no sirds varētu izsmieties?

Komēdiju bija iestudējis DVF drāmatiskās kopas ilggadīgais režisors R. Duncis un „vecpuišu" — J. Gravenieka un V. Gerela izprecināšanā dalību ņēma vēl A. Irbīte, K. Ugne, T. Liepiņš, V. Duncis un M. Kļaviņa.

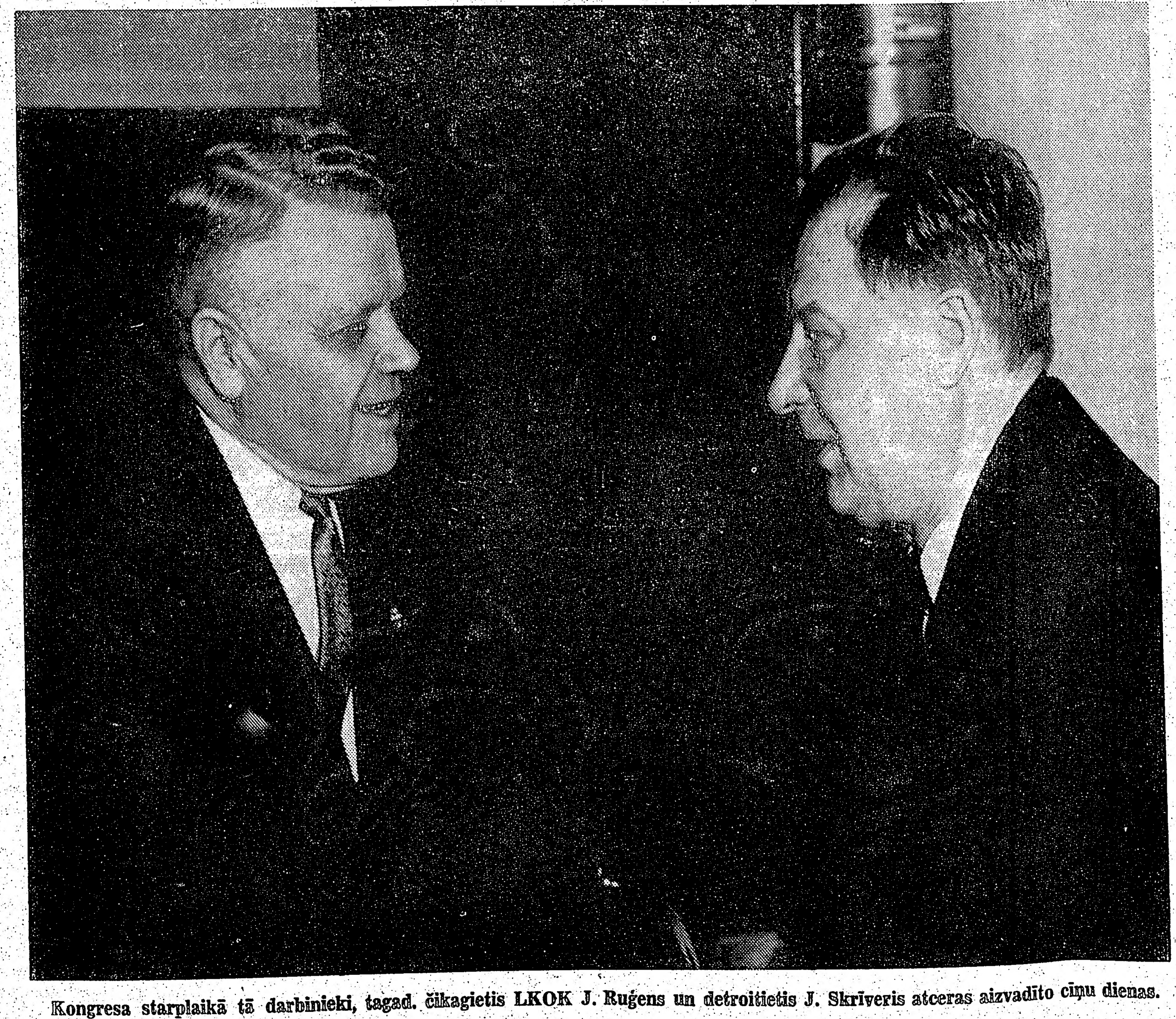

Kongresa starplaikā tā darbinieki, tagad. čikagietis LKOK J. Rugēns un detroitietis J. Skrīveris atceras aizvadīto cīņu dienas.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKĀ

Ceturtdien, 12. aprīlī, plkst. 7.30 vakarā prāv. Kr. Valters runās par nāves varu; abos dievkalpojumos māc. A. Ozols.

Pūpolu svētdienā, 15. aprīlī, pl. 1.15 Betlemes baznīcā jauniešu iesvēte ar dievgaldu; māc. R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis, dziedās draudzes koris, diriģents Bruno Skulte; dziesmu lapiņas.

22. aprīlī, plkst. 3 p.p., Lieldienas dievkalpojums ar dievgaldu Aurorā, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

11. aprīlī, plkst. 7.30, evanģelizācija. Temats: „Jēzus un Pilātus".

15. aprīlī, plkst. 11, Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

19. aprīlī, plkst. 7.30, Zaļās Ceturtdienas liturģisks dievkalpojums ar dievgaldu.

20. aprīlī, plkst. 7.30, Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās koris diriģ. Ed. Strautmaņa vadībā.

22. aprīlī, plkst. 7 rītā, agrais Lieldienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Plkst. 11 rītā otrs Lieldienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās koris.

Aurorā (Ill.) 22. aprīlī, plkst. 3 p.p., Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu, 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā. Māc. A. Rautenšilds.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas draudzes baznīcā, 2450 Griffin Ave., L. A. 31 (Māc. tel. WE 60911).

Pūpolu svētdienā, 15 .aprīlī, pl. 11-os. Draudzes darbinieku ievešana. Māc. E. Caune. Ērģeles M. Kreišmanis.

Lielā Piektdienā, 20. aprīlī, pl. 7-os vakarā, dievgalda dievkalpojums. Māc. E. Caune. Ērģeles V. Barviks. Solisti: Georgs Lapensons (vijole), Andrejs Kurmiņš (bass). Dziesmu lapiņas.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

ČIKAGAS LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās, plkst. 11 rītā, 5000 W. Ohio Ave., māc. A. Stefenbergs. Visi laipni aicināti.

TITANIKA BOJĀ EJU ATCEROTIES

(A.P.) Biju vēl mazs zēns, kad kādā tālajā 15. aprīļa pievakarē, pēc vilciena pienākšanas no Rīgas Cēsīs, ar ko parasti pienāca arī pēcpusdienas laikraksti, tēvs sapulcināja savā darba istabā visus mūsu un kaimiņu dzīvokļa iemītniekus, bērnus neizslēdzot, un atvēris tikko pienākušo avīzi, skaļā balsī lasīja mums priekšā iepriekšējās nakts traģisko notikumu — vēsti par lielā okeana tvaikoņa Titanika bojā eju.

Atļauja kopā ar pieaugušajiem noklausīties šai stāstā, bija it sevišķi liels piedzīvojums mums mazajiem, jo ne vienmēr viss, kas bija drukāts avīzē, bija jāzina arī bērniem. Šis bēdu stāsts, acīmredzot, nevarēja mums kaitēt, drīzāk varbūt nākt par labu, jo no tā taču izrietēja, ka viss pasaulē ir nīcīgs un pakļauts kādai augstākai varai.

Tēva balss lasot brīžiem it kā iedrebējās un asaras saskrēja mūsu, mazajo, acīs, kad dzirdējām, ka daļa pasažieru vēl pēdējos mirkļos pirms nogrimšanas okeana dzelmē dziedājuši „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils." Šo ziņu izlasot, tēvs it kā atvilka elpu un dažas mirdzošas pērles es ieraudzīju arī viņa acīs.

Šīs lielās traģēdijas mūs tagad jau šķir 50 gadi, kas ir laika sprīdis, kurā jau pilnīgi vajadzētu būt noskaidrotiem visiem faktiem, kas ar šo notikumu saistās, bet pasekojot dažām publikācijām, jākonstatē, ka dažos apstākļos nav tomēr īstenas skaidrības vēl šodien. Tā, piem., ir zināms, ka uz milzeņa nelaimes brīdī, apkalpi ieskaitot, atradās kopskaitā 2207 personas, no kurām pēc amerikāņu izmeklēšanas datiem noslīkuši 1517, bet pēc angļu versijas — 1490. Pie tam līdz pat šai dienai nav izkliedētas valodas, ka glābšanā lielāka vērība piegriezta 1. un 2. klases pasažieriem, nekā 3. klases.

„Titanika" bojā eja bija līdz tam vēl nepiedzīvota apmēra traģēdija uz jūras, kad dažu baismu stundu laikā izgaisa mīts par negrimstošo tā laika lielāko jū... „T." taču bija būvēts pēc visjaunākiem konstrukcijas atzinumiem un no dažiem lietpratējiem pat nosaukts par techniskās perfekcijas sapni. Tas bija ar dubultu dibenu un 16 spec. ūdensdrošiem „bunkuriem," kuru durvis automātiski varēja aizvērt. Ja kaut divi no šiem bunkuriem pieplūstu ar ūdeni, kuģis tomēr negrimtu.

Daži saista kuģa bojā eju ar kapteiņa it kā pārāk lielo pašpaļāvību un pārgalvību. Iedrošināts ar kuģa moderno konstrukciju, tā spēcīgo raidītāju un rāmo laiku, viņš neuztraucās par dienā saņemtiem 4 brīdinājumiem, ka kuģa ceļā iespējams peldošs ledus. Un galu galā uz kuģa taču atradās vairāk glābšanas laivu nekā noteikumi to paredzēja. Vienīgi pēc notikušās katastrofas noskaidrojās, ka neviens tā īsti nekad nav aprēķinājis, cik glābšanas laivas būtu vajadzīgas, ja kuģī visas vietas braucienam izpārdotas.

Pēc sadursmes ar leduslauku, kas notika 14. aprīļa vēlā nakts stundā, plkst. 11,40, ko kuģa kapteinis apzīmēja kā vāju, bet tomēr jūtamu vibrāciju, viņš tūdaļ izsauca pie sevis līdzi braucošo kuģa būvētavas galveno direktoru un pēc ātras inspekcijas konstatēja, ka sadursmē ierauts turpat ap 300 pēdu garš robs un no 16 bunkuriem ūdens ieplūdis piecos, kādu iespējamību turēja pilnīgi par izslēgtu. Tas nozīmēja baigo īstenību, ka „negrimšanas" robeža pārsniegta par 3 bunkuriem un lielajam milzenim neizbēgt savam liktenim. Steidzami izdeva rīkojumu sagatavot nolaišanai ūdenī glābšanas laivas un tanī pat laikā kuģa raidītājs sāka noraidīt palīgā saucienus. Katastrofas brīdī „T." vistuvāki, apm. 10 jūdžu attālumā atradās tvaikonis „Californian", bet tas par lielo nelaimi neko nenojauta, jo tā radiotelegrāfists savu dežūru bija izbeidzis jau plkst. 11,30 un aparātu izslēdzis. Nākošais tuvākais kuģis jau atradās 58 jūdzes tālu, kas pilnu jaudu attīstot, „T." varētu sasniegt tikai pēc 4 stundām, bet iespējamību „T." vēl noturēties virs ūdens lēsa tikai augstākais uz 2 stundām.

No apcerējumiem, kas vēlākos gados veltīti lielajai katastrofai, it kā izriet, ka vispārēja trauksme uz kuģa nemaz nav tikusi izziņota, bet arī bez tās izziņošanas, vēsts, ka visiem pasažieriem nekavējoties jāierodas uz kuģa klāja, izplatījās viņa ātrumā. Klājs bija pārpildīts, kad atskanēja rīkojums glābšanas laivās vispirms ieņemt vietas sievietēm un bērniem. Sekoja satriecoši šķiršanās skati, kad vīri vēl pēdējā brīdī centās mierināt savas sievas ar apņēmīgu solījumu „redzēties vēlāk" . . . Lielajā apjukumā un steigā kādā no laivām iekļuva arī daži vīrieši un kāda cita, kas bija domāta 40 personām, tika nolaista ūdenī tikai ar 12 pasažieriem. Arī vienu no pēdējām laivām mēģināja ieņemt pūlis vīriešu, bet no šī soļa viņus atturēja apkalpes vīri un kāds kuģa virsnieks, raidot vairākus brīdinājuma šāvienus.

Nav nozīmes aprakstīt visu, ar kādām ērtībām kuģis bija apgādāts. Bija gādāts pat par speciāliem dzīvokļiem, kas okeana šķērsošanai maksāja „tikai" $2700. Un visi tie bija aizņemti, jo netrūka bagātnieku, kuri uzskatīja par savu goda lietu piedalīties „T." vēsturiskā — pirmā braucienā pāri okeanam. Arī liela daļa no šīs „elitē" klases pasažieriem nenovēršamo likteni uzņēma ar stoisku mieru. Tā piem., bagātais rūpnieks Benjamiņš Guggenheims ieradās uz klāja sava sulaiņa pavadībā, tērpies vakara tērpā, miljonārs Džons Jēkabs Astors pēdējos mirkļos bija redzams tērzējot ar saviem draugiem, kāds cits mierīgi turpināja lasīt grāmatu. Nenovēršamā likteņa priekšā visi viņi it kā pēkšņi apzinājās savas lielās bagātības niecīgumu un savu nabadzību un ārēji tīri mierīgi padevās lielā Liktenļēmēja gribai.

Dziļas traģikas pilnas ir arī tās daudzās atsevišķās epizodes, kas risinājās ledus aukstajā ūdenī. Jāpatur taču vērā, ka nebija runa tikai par dažiem desmitiem, kas skaļi sauca pēc palīdzības un glābiņa. Šis sauciens atskanēja no pāri par tūkstots izmisušām mutēm. Daudziem šķita, ka vēl pēdējā brīdī radīsies iespēja pieķerties kādai glābšanas laivai, bet tādu laimīgo bija tikai 13. Pārpildīto glābšanas laivu ļaudis, paši baidoties no apgāšanās un nogrimšanas, negribēja izrādīt nekādu žēlastību, un grūti aprakstīt tos satriecošos un traģiskos skatus, kad jau pie laivas malas pieķērušos slīcējus tomēr nācās atvairīt.

Kaut oficiālā izmeklēšana nav devusi apstiprinājumu tam, ka pasažierus glābjot, ir pielietots „klases princips," daži statistiski dati tomēr it kā runā citu valodu. Tā piem., no 29 pirmā un otrā klasē braucošiem bērniem tik 1 gāja bojā, bet no 76 starpklāju — noslīkuši 53. Un no 143 pirmā klasē braucošām sievietēm vienīgi 4 gājušas bojā, 3 pie tam brīvprātīgi daloties liktenī ar saviem vīriem, bet 15 gāja bojā no 2. kl. un 83 no 179 trešās klases sievietēm.

Lieki bilst, ka „Titanika" bojā eja saviļņoja visu pasauli un jau nākošā gadā pēc lielās traģēdijas sanāca starptautiska konference, kurā noslēdza konvenciju par drošības soļiem jūras kuģniecībā, un ziemas periodam novirzīja līdzšinējo maršrutu okeana šķērsošanai vairāk uz dienvidiem. Pārraudzības iestādes papildus tam izdeva arī noteikumus, ka ūdensdrošie bunkuri jābūvē itin visos kuģos. Skumji vienīgi pieminēt, ka pie šādiem un līdzīgiem atzinumiem bieži vien nonākam tikai tad, kad kāda liela nelaime jau notikusi.

ALFRED STIKUTS
TORONTO REAL ESTATE BOARD
REALTOR
481-0431

ONTARIO LIĶIEŖU PĀRVALDES SVARĪGS PAZIŅOJUMS

SPĒKĀ AR 1962. GADA 1. APRĪLI

Turpmāk vairs nebūs vajadzīgas atļaujas reibinošu dzērienu — kā degvīnu, tā liķieŗu iegādei L C B O veikalos.

Tas nenozīmē, ka reibinošu dzērienu (degvīnu, liķieŗu, vīnu un alus) iegādes aizliegums nepieaugušiem (jaunākiem par 21 gadu) būtu atcelts.

Kaut gan līdz ar jaunajiem noteikumiem zināmā mērā atvieglosies reibinošu dzērienu iegāde to legāliem patērētājiem, likumi un noteikumi tomēr aizliedz šos dzērienus iegādāties nelegāli (it sevišķi nepieaugušiem), kas uz stingrāko ievērojams.

Laipni lūdzam visus pilsoņus ievērot reibinošo dzērienu iegādes noteikumus, kas reizē veicinās labu sadarbību.

Honourable ALLAN GROSSMAN,
CHIEF COMMISSIONER
The Liquor Control Board of Ontario,
Toronto, Ontario.

MARKU KRĀJĒJAM

VISPASAULES PASTA SAVIENĪBAS KONGRESS ATLIKTS

1962. gadā paredzētais kongress atlikts uz 1963. gadu. Šāda kongresa atcelšana kopš kongresu sākuma 1874. gadā, un kas parasti notiek ik pēc 5 gadiem, no tikusi pirmo reizi. Pēc Vispasaules pasta savienības galvenās mītnes paziņojuma no Bernes, Šveicē, kongress notiks 1963. gada 1. martā Jaundelhi, Indijā. Pēdējā kongresā 1957. g. Otavā, Kanadā, kongresu apņēmās izkārtot Brazilija, bet tā kā tā nebija veikusi attiecīgus sagatavošanas darbus, tad to uzdeva izkārtot Indijai, kuŗa uz to pretendēja Otavā līdz ar Austriju. Īsā sagatavošanās laika dēļ Austrija atteicās un arī Indija pieprasīju si šo atcelšanu uz 1963. gadu.

TORONTO DZIESMU SVĒTKU ZĪMOGS ŠĀ GADA FILATELIJAS PRESĒ

Sav. Valstu filatelijas nedēļraksts Mekeels Weekly Stamp News š. g. janvāŗa apskatā par Kanadas filateliju norāda, ka propagandas zīmogi sarīkojumiem ir apmaksāti no šo sarīkojumu rīkotājiem, un to lietošana atļauta no Kanadas pasta departamenta, kas šeit ir tikai kā sarīkojumu izsludinātājs, it kā sludinājumu veidā. Kā piemēri atzīmēti zīmogi „Atbalstiet savu simfoniju", kas lietots 1961. gadā no 1. līdz 30. septembrim Vinipegā, Manitobā, un no 23. līdz 28. oktobrim Reginā, Saskačevanā, un „Trešie latviešu dziesmu svētki Kanadā, sept. 1.—4., kas lietots Toronto no 1. augusta līdz 4. septembrim.

PAPILDINĀJUMS JAUNATNES SVĒTKU PIEMIŅAS MARKU SACENSĪBAI

Uz žūrijas komisijas ieteikumu II Ziemeļamerikas Latviešu Jaunatnes Svētku rīcības komiteja izsludina sekojošu papildinājumu svētku piemiņas marku sacensības 5. punktam: Māksliniekiem rīcības komitejai (A. Legzdiņš, 1425 S Grove Ave., Berwyn. Ill., USA) jāiesūta tikai palielināti marku zīmējumi pareizajās krāsās, un nevis atsevišķu krāsu plates, kā agrāk minēts. Atsevišķo krāsu plates būs jāizgatavo tikai sacensības uzvarētājam.

LATVIJAS MARKAS PIEDĀVĀ

D. C. Reukauf, 1905, South Cumberland, Park Ridge, Illinois, U.S.A. par 50 centiem lidpasta marku ar lidmašīnu virs dzelzs tiltiem attēlā, kā paraugu savām cenām un lielai marku izvēlei. Kataloga cena šai markai ir 2 dolari, un tā labi iederas mūsu brīvības cīņu klāstā — Kurzemes atbrīvošana no Bermonta, kad mūsu jaunorganizētā aviācija deva pirmās noteiktās ziņas par ienaidnieka atkāpšanos.

MĀJAS MĀTEI

VĒL PAR MALTO GAĻU

Tā kā maltā gaļa ir tiešām izdevīgs produkts ēdienu gatavošanai, dosim vēl dažas receptes maltās gaļas ēdieniem.

GAĻAS - KARTUPEĻU SACEPUMS

Ātri pagatavojams un garšīgs ēdiens, ja iepriekšējā dienā pāri palikuši vārīti kartupeļi (apmēram 2—2½ kart. uz pers.).

Ugunsdrošā traukā liek kārtu vārītu sagrūstu kartupeļu, tad kārtu ar sīpoliem (¼—½ tējk. uz pers) uz pannas apceptu malto gaļu 3—4 unces uz pers.), tad atkal kartupeļu kārtu. Visu pārlej ar bundžu (cream) sēņu viru (vai arī seleriju vai sakņu), — ņemot to apm. ⅓ bundžu uz personu un atšķaidot ar ½ no paredzētā šķidruma. Ja vēlas, bundžu viras vietā var pagatavot balto mērci. Cep cepeškrāsnī ½—¾ stundas pie 350° F. jeb — kamēr ēdiens izkarsis cauri. Labi garšo ar skābiem gurķiem vai svaigiem salātiem.

GAĻAS - JAUKTU SAKŅU SACEPUMS

Gatavo kā iepriekšējo, liekot virs gaļas kārtas iepriekš novārītas jauktas saknes (burkāni, zirņi, pupiņas vai c.). Kartupeļu devu samazina uz 1½ uz pers., saknes ņem apm. 2—3 unces uz pers.

GAĻAS - SVAIGU KĀPOSTU SACEPUMS

Šis sacepums īstenībā ir vienkārši kāpostu vīstokļi. Malto gaļu (3—5 unces uz pers.) sajauc ar sīki sagrieztu sīpolu (¼—½ tējk. uz pers.), sāli pēc garšas un novārītiem rīsiem (apm. ½ unces nevārītu rīsu uz pers.). Ugunsdrošā, ietaukotā traukā liek kārtu svaigo kāpostu, ne pārāk sīki sagrieztus (apm. 1/6—1/5 no vidējas galviņas uz pers.), pārliek ar sagatavoto gaļas masu un pārlej ar tomātu viru (apm. ⅓ bundžas uz pers.), kas atšķaidīta ar ½ no virai paredzētā šķidruma. Liek cepeškrāsnī un aizvākotā traukā cep pie 350—375° F. apm. 1—1½ st. — atkarībā no lieluma. Pasniedz ar sausi vārītiem kartupeļiem.

GAĻAS - SVAIGU KARTUPEĻU SACEPUMS

Šī sacepuma pagatavošana prasa drusku ilgāku laiku, jo kartupeļi samērā ilgi cepas.

Kartupeļus (2—2½ vidējus uz pers.) nomizo un sagriež plānās šķēlēs.

Gaļu (3—5 unces uz pers.) sajauc ar sīki sagrieztu sīpolu un sāli pēc garšas.

Ugunsdrošā, ietaukotā traukā liek kārtu kartupeļu, tad sagatavoto gaļu, tad atkal kartupeļus. Pārlej ar šķidrumu, kas pagatavots, sakuļot pienu (⅓—½ krūzi uz pers) ar olu (½—⅔ uz pers.). Tā vietā var lietot arī balto mērci vai kādu no bundžu virām (cream). Cep cepeškrāsnī apm. 1½ st. pie 350—375° F. Klāt dod svaigos salātus.

Tonija Krūka

UNIFORMA

(STĀSTS)

Vecā Liepavotu saimnieka resnie, sastrādātie pirksti ilgi darbojās gar spožajām pogām, kamēr visas bija pienācīgi aizpogātas. Viņš novilka uniformas svārka stūrus, aplika jostu un izbrīnā raudzījās viņam gluži svešā attēlā spogulī.

Vai tas varētu būt viņš, vecais Liepavots? Nē, nu saki viens cilvēks, ģenerālis, kas ģenerālis!

Nostājies istabas vidū, viņš ar savu košumu pārdalīja to divās daļās, kā plīvojošs karogs pāršķeļ gaisu.

Viņa smiekli, kā melnās aramzemes pikas, ko viņš bieži vien aizmirsa atstāt uz kājslauķa, piebirdināja visus četrus istabas stūrus.

Liepavota sasprēgājušais rādītāja pirksts drebelīgi glāstīja zeltītās zvaigznes uzplecī.

„Veselas trīs!" viņš murmināja. „Par daudz tā goda!"

„Nav, nav par daudz, tēt," jaunais Liepavots stāvēja durvīs un plati smaidīja.

„Pi, tu, kā tu mani nobaidīji! Būtu māte vēl dzīva, viņa droši vien teiktu: „Ej nu ej, tu vecais ķēms!" Un tēvs ar dēlu sirsnīgi nosmējās.

„Vai zini, Kārli, es jūtos pavisam cits cilvēks! **Kā gan viens drēbes gabals spēj darīt tādus brīnumus! Es izskatos citādi un arī jūtos citādi. Varu derēt uz** simts latiem, ka arī mūsu vecmodīgais kaimiņš Peļuzieds kritīs kārdināšanā, un tad es būšu viņa priekšnieks un viņš būs mans padotais. Ha, ha, ha . . . "

Smagie melnzemes smiekli vēlās pa istabas stūriem un atsitās pret gaiši zaļi krāsoto sienu.

Kārļa Liepavota seja vēl joprojām bija savilkta platā smaidā, un viņš ar īstu dēla mīlestību un sirsnību priecājās līdz ar tēvu.

Vecais Liepavots vēlreiz labpatikā pavērās apdzeltējušā spoguļa stiklā, un tad viņa skats nevilšus apstājās pie smagi sastrādātajām rokām ar resnajiem pirkstiem. Jo ilgāk viņš raudzījās uz tām, jo neskaidrāks kļuva viņa skats, un kā caur miglu viņš redzēja rupjo, kraupaino, melnzemes saēsto ādu un melnzemes pēdas aiznadžos.

„Kas tev, tēvs?" Kārlis satrūkās no spējās pārmaiņas.

„Vecs ķēms, vairāk nekas kā vecs ķēms! Kas es par aizsargu virsnieku!" Un viņš izstiepa rokas kā atbildi meklējot.

„Tēvs, tu esi aizsargu virsnieks ar vislielākām tiesībām uz to. Tavas rokas sastrādātas godīgā darbā, Latvijas labklājībai, un tu vari ar tām lepoties tāpat kā tu lepojies ar to, ka esi bijis baskājis strēlnieks," Kārlis uzlika roku sadugušajam tēva plecam.

Vecais Liepavots saslējās, uzlika cepuri un ar militāru sveicienu atvadījās no dēla.

Kārlis, viegli klibodams, piegāja pie spoguļa un brīdi raudzījās savā attēlā.

„Zemnieks," viņš klusi nomurmināja un ar plaukstu novilka pār tikko sadīgušās bārdas rugājiem. Nebūtu noticis negadījums kulšanas talkā, kas norāva Kārļa labās kājas papēdi, arī viņa jaunekļīgo stāvu tagad greznotu aizsargu uniforma.

Diemžēl, šī uniforma nepiedzīvoja ilgu mūžu un tās valkātājiem bija jānostaigā smags ciešanu ceļš Sibirijas taigās, arī vecajam Liepavotu saimniekam.

Kārļa sirdī gruzdēja atriebība un naids.

Eiropas lielceļi dunēja zem sarkanās un vācu armijas naglotajiem zābakiem. Latvija bija kā laipa, kur abiem cīņā iekaisušajiem āžiem izbadīties.

Savainotās kājas dēļ Kārlis pieteicās vezumniekos. Galvenais dabūt ieroci un uniformu.

Sarkanā lāča ķepa cirta savus nagus brīžiem vienā, brīžiem otrā Latvijas stūrī, kur vācu cīnītāji līdz ar latviešu brīvprātīgajiem un mobilizētajiem karavīriem izmisīgi mēģināja atvairīt draudīgo pārspēku.

Kārlis līdz ar pārējiem vezumniekiem turējās frontes aizmugurē, kur viņus bieži vien izmantoja ievainoto pārvešanai.

Līdz ar karaspēku Kārlis nonāca Vācijā, piebdierojās kādai latviešu karavīru grupai, kas brauca uz Dāniju.

Pēc ilgiem cīņā un badā pavadītajiem mēnešiem Kārli vilināt vilināja ēdienu pārpildītie skatlogi, ēdnīcas un brīvdabas tirgi.

Priecīgs, ka beidzot tiks atkal pie latvieša vēderam piemērotas barības, Kārlis iegāja kādā pārtikas veikalā un mēģināja ar pārdevēju sarunāties pirkstu valodā, bet pārdevējs pagrieza muguru un nicinoši nospļāvās. Kārļa rādītāja pirksts nekustīgs kā ceļrādis vērsās pret smaržīgo desu grēdu.

Kā vācu, tā arī pirkstu mēmā valoda likās briesmīgi kaitināja sārti apaļo dāni.

„Bet mīļais cilvēk," Kārlis ierunājās savā mātes valodā, „es nekā vairāk negribu, kā par savu naudu paēst," un viņa roka ar izstiepto rādītāja pirkstu nevarīgi noslīdēja gar sāniem.

Veeikalnieka seja atplauka smaidā.

„Du nikt Deutsch?"

„Nē, jau nē," Kārlis noraidoši purināja galvu.

„Das gut," un apaļais dānis veikli sekoja Kārļa iepriekš nonicinātajam rādītāja pirkstam.

Rotas biedriem nebija nemaz veicies un jaunais Liepavots dabūja dalīties bagātīgajā pirkumā.

Karš tuvojās bēdīgajām beigām. Liepavots dziļi nožēloja to dienu, kad savas zemnieka drānas bija izmainījis pret visu nīsto vācu armijas mundieri. Neviens viņu nespieda to darīt. Kājas dēļ viņam bija dota iespēja izvēlēties — uniformu un fronti, vai zemnieka drēbes un bēgļa vezumu. Viņš izšķīrās par pirmo, pie tam būdams pie pilna prāta un saprašanas.

Viss tas Kārlim bija viena liela, neizprotama un neatrisināma mīkla. Noasiņojusī Eiropa vēlējās mieru, mieru par katru cenu, un Kārlis līdz ar pārējiem pulka biedriem pievienojās milzīgajai kaŗa gūstekņu saimei. Kādu laiku viņus vadāja pa Vāciju, līdz beidzot nosūtīja uz Beļģiju, kur naids pret vācu armijas uniformu sasniedza augstāko pakāpi. Šķita, ka beļģi vislabprātāk būtu vēlējušies linču tiesu šiem kaŗa noziedzniekiem.

Kādu vakaru, nosalis un neēdis, līdz ar pārējiem barakas biedriem Kārlis mēģināja ieņemt vietu pēc iespējas tuvāk ogļu krāsnij, lai kaut uz brīdi sasildītu no aukstuma pamirušos locekļus.

Pēkšņi atskanēja spalgi, nedabīgi smiekli. Sadugušie stāvi bailēs sarāvās. Vai tiešām kāds no viņiem jau sācis zaudēt prātu?

Visiem aizmugurē nostājās Vītola, vai kā kaŗabiedri viņu saukāja — Donas Kazaka plecīgais stāvs.

„Par vienu cigareti es būtu ar mieru pārdot savu sievu un bērnus," viņa bada un aukstuma izmocītā balss vientuļi atsitās pret melnās ogļu krāsns virsmu un it kā tur izčūkstēja. Vītols panāca uz priekšu un viņa stāvs saduga.

„Nē, vēl es neesmu prātu zaudējis, bet, ja nedabūšu smēķi, tad negalvoju."

Vistumšākajā kaktā pie krāsns tupēja Krauklis, pazīstams ar palamu „maitas putns", kuŗš, nevienam nemanot un neredzot, arī šinī visdrūmākajā, bada piemeklētajā vietā mēģināja tikt pie turības.

„Veči, te," Vītols iebāza roku azotē un izvilka apdzeltējušā Latvijas pergamenta papīrā iesainotu vīstoklīti, kas bija rūpīgi krustām pārsiets ar rupju sarkanas dzijas pavedienu.

Drūmie stāvi, kā sekojot takts zizlim, sasvērās uz priekšu un aizturētu elpu sekoja Vītola pirkstu kustībām. Beidzot sainītis bija atraisīts un telpā iestājās vēl drūmāks klusums.

„Piedodiet, draugi, nav nekā ēdama jūsu iekšu sasildīšanai, bet varbūt šie mani ilgi glabātie dārgumi spēs kaut uz mirkli sasildīt jūsu sažuvušo ādu," to teicis, Vītols izņēma no sainīša savu uzņēmumu leģionāra uniformā un iemeta kvēlojošās oglēs. Pabiezais fotografijas papīrs pagruzdēja un tad gaiši uzliesmoja, uz brīdi izplatīdams patīkamu gaismu un siltumu. Tam sekoja vācu policijas bataljona uniformā tērpts jauneklis, Vītola brālis, kas bija kritis partizānu cīņās.

Drūmie sēdētāji sakustējās, bet neuzdrošinājās runāt.

Vītola roka drebēja, arī acīs iezagās tāds savāds miklums, bet viņš bija solījis sasildīt kaŗabiedru ādas.

Pa to starpu savu guļvietu bija atstājis arī Krauklis. Viņš stāvēja krāsns ēnā, vērodams Vītolu un viņa iznīcināšanas kāri.

Uniformainie vīri viens pēc otra pazuda tumšajā krāsns mutē, lai pēc acumirkļa uzliesmojuma pārvērstos pelnu plēnēs.

Brīvās Latvijas armijas kaŗavīru ietērpi sadega līdz ar vācu un sarkanarmijas uniformām.

Vēl bija atlicis viens uzņēmums.

Vītols vispirms sadedzināja iesaiņojamo papīru, tad, saņēmis uzņēmumu abās rokās, ilgi tanī skatījās.

„Tēv', piedod, bet maniem draugiem vajaga siltuma, un kā tu pats no zvaigžņotajiem augstumiem redzi, mums nav nekā kurināma," un viņa roka par jaunu tuvojās krāsns mutei, kad Kārlis Liepavots un Krauklis sagrāba Vītolu aiz pleciem.

Ar brīvo roku Krauklis izvilka cigarešu paciņu no bikšu kabatas un gribēja sniegt Vītolam, Donas Kazaks zaudēja jebkuŗu savaldīšanos, kā izbadējies vilks viņš metās virsū laupījumam.

Apmaiņa notika zibenīgā ātrumā, ka daudzi no sēdētājiem nebija skaidrībā par notikušo.

Kārlis smagi nosēdās savā vietā, iespieda galvu rokās, lai nerādītu asaras. Vītols vēl turpat stāvēja, neticīgi uzlūkoja un tad apostīja cigarešu paciņu, bet Krauklis nekustīgi sēdēja uz gultas malas un raudzījās aizsargu uniformā tērptajā Vītola tēvā un smaidīja.

Sīkajam Liniņam, kuŗš gulēja blakus gultā, likās, ka viņa cietā un nenovīdīgā kaimiņa vietā ieradies cilvēks ar vissiltāko un laipnāko smaidu pasaulē.

MARISA VĒT...
REŽIJĀ
INGRIDAS VĪKSNAS romant...
PILNSAPUL...
ČUČIČING...
Tēlotāji: VALIJA LĀMA, MAR...
EDGARS ĀBELE, HEINRIC...
Dekorātors: KĀRLIS LANG...
IZRĀDES:
TORONTO — sestdien, 28. aprīlī, p...
KOMERCSKOLAS auditorijā, 57...
Biļetes: $ 2.50, $ 2.00, $ 1.50. Skolē...
Iepriekšpārdošanā Lotus puķu vei...
hurst St. Izrādes dienā, 28. aprīlī, ...
no pl. 7.00 vakarā.
ST. CATHARINES — svētdien, 15. a...
HAYWOOD skolas auditorijā...
Ieejas cenas: $ 2.50, $ 2.00. Sko...

WEST TORONTO T. V. R...
Izīrē televīzijas aparātus kopš 1...
● LIELĀ IZVĒLE LIETOTI T. V. ...
T. V. un RADIO labošan...
924 College St., Toronto.
LE 5-9646. E. B...

TRANSPORTA FIRM...
KAKTI...
Veicam visādus transportus ar moder...
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam z...
LE 5-6619. 941 Dovercou...

NOSŪTĀM DĀVANU...
uz
PADOMJU LATVIJU un CIT...
(PARASTIE NOTEIKU...
PIEPRASIET CEN...
DV SAINISU NO...
123 HURON ST., TORONTO ...
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — ...

Dr. ROMAN PNEW...
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, ...
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un ...
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. ...
Runā vāciski un krieviski. Pieņe...

DĀMU FRIZIERSALON...
3 Westmoreland Ave. (Bloor ...
Tel. LE 6-9544, Toro...

LATVIJAS AMERIKĀ
M...
SP...
TO...
PIEŅEM VISĀDA VEIDA ...
IESPIEDUMDARBU PAS...
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪG...
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU V...
● KONCERTU PROGRAMMAS
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU L...
● GRĀMATAS un ŽURN...
● VESTUĻU VEIDLAP...
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T...
ONT., CANADA. TE...
● Pasūtinājumus lūdzam nodo...

KRĀJĒJAM

no 1. līdz 30. septembrim Vinipegā, Manitobā, un no 23. līdz 28. oktobrim Reginā, Saskačevanā, un „Trešie latviešu dziesmu svētki Kanadā, sept. 1.—4., kas lietots Toronto no 1. augusta līdz 4. septembrim.

PAPILDINĀJUMS JAUNATNES SVĒTKU PIEMIŅAS MARKU SACENSĪBAI

Uz žūrijas komisijas ieteikumu II Ziemeļamerikas Latviešu Jaunatnes Svētku rīcības komiteja izsludina sekojošu papildinājumu svētku piemiņas marku sacensības 5. punktam: Mākslinieku rīcības komitejai (A. Legzdiņš, 1425 S Grove Ave., Berwyn, Ill., USA) jāiesūta tikai palielināti marku zīmējumi pareizajās krāsās, un nevis atsevišķu krāsu plates, kā agrāk minēts. Atsevišķo krāsu plates būs jāizgatavo tikai sacensības uzvarētājam.

LATVIJAS MARKAS PIEDĀVĀ

D. C. Reukauf, 1905, South Cumberland, Park Ridge, Illinois, U.S.A. par 50 centiem līdpasta marku ar lidmašīnu virs dzelzs tiltiem attēlā, kā paraugu savām cenām un lielai marku izvēlei. Kataloga cena šai markai ir 2 dolari, un tā labi iederas mūsu brīvības cīņu klāstā — Kurzemes atbrīvošana no Bermonta, kad mūsu jaunorganizētā aviācija deva pirmās noteiktās ziņas par ienaidnieka atkāpšanos.

MĀTEI

...ļu (3—5 unces uz pers.) sajauc ar sīki sagrieztu sīpolu (¼—½ tējk. uz pers.), sāli pēc garšas un novārītiem rīsiem (apm. ½ unces nevārītu rīsu uz pers.). Ugunsdrošā, ietaukotā traukā liek kārtu svaigo kāpostu, ne pārāk sīki sagrieztus (apm. 1/6—1/5 no vidējas galviņas uz pers.), pārliek ar sagatavoto gaļas masu un pārlej ar tomātu viru (apm. ½ bundžas uz pers.), kas atšķaidīta ar ½ no virai paredzētā šķidruma. Liek cepeškrāsnī un aizvākotā traukā cep pie 350—375° F. apm. 1—1½ st. — atkarībā no lieluma. Pasniedz ar saušī vārītiem kartupeļiem.

GAĻAS - SVAIGU KARTUPEĻU SACEPUMS

Šī sacepuma pagatavošana prasa druskū ilgāku laiku, jo kartupeļi samērā ilgi cepas.

Kartupeļus (2—2½ vidējus uz pers.) nomizo un sagriež plānās šķēlēs.

Gaļu (3—5 unces uz pers.) sajauc ar sīki sagrieztu sīpolu un sāli pēc garšas.

Ugunsdrošā, ietaukotā traukā liek kārtu kartupeļu, tad sagatavoto gaļu, tad atkal kartupeļus. Pārlej ar šķidrumu, kas pagatavots, sakuļot pienu (½—½ krūzi uz pers) ar olu (½—⅓ uz pers.). Tā vietā var lietot arī balto mērci vai kādu no bundžu virām (cream). Cep cepeškrāsnī apm. 1½ st. pie 350—375° F. Klāt dod svaigos salātus.

lai pēc acumirkļa uzliesmojuma pārvērstos pelnu plēnēs.

Brīvās Latvijas armijas karavīru ietērpi sadega līdz ar vācu un sarkanarmijas uniformām.

Vēl bija atlicis viens uzņēmums.

Vītols vispirms sadedzināja iesaiņojamo papīru, tad, saņēmis uzņēmumu abās rokās, ilgi tanī skatījās.

„Tēv", piedod, bet maniem draugiem vajaga siltuma, un kā tu pats no zvaigžņotajiem augstumiem redzi, mums nav nekā kurināma," un viņa roka par jaunu tuvojās krāsns mutei, kad Kārlis Liepavots un Krauklis sagrāba Vītolu aiz pleciem.

Ar brīvo roku Krauklis izvilka cigarešu paciņu no bikšu kabatas un gribēja sniegt Vītolam. Donas Kazaks zaudēja jebkuru savaldīšanos, kā izbadējies vilks viņš metās virsū laupījumam.

Apmaiņa notika zibenīgā ātrumā, ka daudzi no sēdētājiem nebija skaidrībā par notikušo.

Kārlis smagi nosēdās savā vietā, iespieda galvu rokās, lai neredzētu asaras. Vītols vēl turpat stāvēja, neticīgi uzlūkoja un tad apostīja cigarešu paciņu, bet Krauklis nekustīgi sēdēja uz gultas malas un raudzījās aizsargu uniformā tērptajā Vītola tēvā un smaidīja.

Sīkajam Liniņam, kurš gulēja blakus gultā, likās, ka viņa cietā un nenovīdīgā kaimiņa vietā ieradies cilvēks ar vislielāko un laipnāko smaidu pasaulē.

MARISA VĒTRAS

REŽIJĀ

INGRIDAS VĪKSNAS romantiskā satīra

PILNSAPULCE ČUČIČINGĀ

Tēlotāji: VALIJA LĀMA, MARISS VĒTRA, EDGARS ĀBELE, HEINRICHS PUĶĪTE.

Dekorātors: KĀRLIS LANGENFELDS.

IZRĀDES:

TORONTO — sestdien, 28. aprīlī, pl. 8.00 vakarā, KOMERCSKOLAS auditorijā, 570 Shaw Street. Biļetes: $ 2.50, $ 2.00, $ 1.50. Skolēniem puscenas.

Iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St. Izrādes dienā, 28. aprīlī, tikai pie ieejas no pl. 7.00 vakarā.

ST. CATHARINES — svētdien, 15. aprīlī, pl. 4 p. p., HAYWOOD skolas auditorijā. Haig St.

Ieejas cenas: $ 2.50, $ 2.00. Skolēniem $ 1.00.

WEST TORONTO T. V. RENTALS

Izīrē televīzijas aparātus kopš 1954. gada.

LIELĀ IZVĒLĒ LIETOTI T. V. APARĀTI.

T. V. un RADIO labošana.

924 College St., Toronto.
LE 5-9646.

E. BĒRZPUMPURS

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS

uz

PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.

(PARASTIE NOTEIKUMI)

PIEPRASIET CENRĀŽUS.

DV SAIŅIŠU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'

3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

AIVARS DAUMANTS

Jums palīdzēs labākajā pirkumā jaunu un lietotu auto tirgū.

QUEENSWAY VOLKSWAGEN

Queensway un Kipling Ave. CL 9-7656

DIANA WALTERS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS,
2481 Bloor St., W., pie Jane St., Toronto 9.
Tel. 763 - 4556.

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER

The T-D TWIN ACCOUNT PLAN

(DIVKONTU PLĀNS)

DIVU VEIDU IESPĒJAS ATVIEGLOJUMS NEBALTĀS DIENĀS.

Var atgadīties visādi, kaut vai saslimšana uz īsāku vai garāku laiku — par to jāpadomā savlaicīgi. Daudzi izmanto kontu krāšanas plānu, reizē ar to iegūstot zināmus atviegļojumus.

Praktiski divkontu plāns nav nekas cits, kā atvērti divi konti bankā. Viens ir krājkonts un otrs personīgo čeku konts. Šie abi konti būtībā ir tikpat kā viens.

Līdz ko jūs atveŗiet šos divus kontus, jūs paši aplēšat, kādas summas būs vajadzīgas rēķinu samaksai. Šo summu noguldiet t. s. Personal Chequing Account kontā. Ar šiem noguldījumiem jūs variet kārtot visus maksājumus, kā īri, apdrošināšanu u. c. Lai pareizāk to izkārtotu, jums ir jāaplēš, kādus apmērus visi izdevumi sasniegs gada laikā. Tad kopsummu izdaliet uz algas izmaksu dienu skaitu gadā. Iznākums rādīs, kāda summa jums pēc katras algas izmaksas ir jānogulda kontā.

Ja ievērosiet minētos norādījumus, jums aizvien būs pietiekami līdzekļu kontā kārtot visus paredzētos maksājumus. Kad esiet aprēķinājuši visus paredzētos izdevumus, kas būtu kārtojami, aprēķiniet, kas jums paliek pāri no jūsu ienākumiem. Protams, vienu daļu paturiet kā kabatas naudu sīkiem izdevumiem, pārpalikumu noguldiet krājkontā, bet dariet to pēc katras algas izmaksas. Vai nav vienkārši? Jums ir divi konti. Viens, ar ko kārtot maksājumus, otrs jūsu sapņa piepildīšanai.

Pirms sākiet kalkulēt par noguldījumiem vienā vai otrā kontā, sazinieties ar jums tuvumā esošās Toronto - Dominion bankas vadītāju. Viņš jums dos labu padomu kā rīkoties.

Mūsu parocīgā divkontu sistēma ar savu ērtumu ir ļoti piemērots veids, ko banka jums var piedāvāt. Sazinieties ar bankas nodaļu, kas atrodas jūsu dzīves vietas tuvumā. Un pavisam drīz jūs redzēsit . . .

starpību , ko ļaudis mana.

THE TORONTO-DOMINION BANK

BANKA, KAS LŪKOJAS NĀKOTNĒ.

Penmans

GP 2-5

WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS

APAKŠVEĻA - ZEĶES - T-KREKLI

LATVIEŠU TĪRĪTAVA

LENARDS CLEANERS

985 COLLEGE ST (pie Rusholme). Tel. LE 1-5166, Toronto.

Pirmklasīgs darbs ar modernām mašīnām pašu uzņēmumā. Aizvedam un pievedam.

Meklē
PRIEDI ALFREDU,
Jāņa dēlu,
dzimis 1923. gadā.

It kā 1947. gadā iebraucis Kanadā.

Kas ko zinātu, lūdz rakstīt šī laikraksta kontorim Nr. 316.

IZĪRĒJAMAS
2 istabas un virtuve.
Logan - Danforth rajonā
Uz vēlēšanos var pieskatīt bērnu.
HO 5-2310, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403.

YONGE - LAWRENCE rajonā

IZĪRĒJAMAS

2 nemēbelētas istabas un virtuve. Garāža.

Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā — 489 - 2612, Toronto.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA (Vecās derības stāsti)	$2.25
V. Strēlerte — ŽĒLASTĪBAS GADI, dzejoļi	$3.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KAŖA VĒSTURE	$6.00
A. Dziļuma — CILVĒKI VĒTRĀ, romāns	$4.50
E. M. Remarka — DEBESĪM NAV LUTEKĻU, romāns	$3.80
K. Ķezbera — RĪGAS MOZAIKA, stāsti	$2.80
J. Miesnieka — DZĪVĪBAS SAPNIS, romāns	$3.60
A. Voitkus — BET ES JUMS SAKU — romāns	$4.00
A. Niedra — SIEVIETE AR SARKANIEM ĒRKŠĶIEM — romāns	$3.60
J. Plaudis — ĢIMNAZISTI — romāns	$3.60
A. P. Mierkalns — MĪLAS UNIVERSS ...dzejoļi	$3.50
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — sonetu izlase	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
Anšl. Eglīts — MALACHITA' DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi	$2.80
Velta Sniķere — NEMITAS MĪNAMAIS — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI — J. Rudzīša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēvičs — KULTŪRAS SEJAS — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — SADEGUŠIE SPĀRNI — romāns	$3.90
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI — atmiņas	$5.50
M. Zeberiņš — ZELTA LIELCEĻI — romāns	$5.50
T. Zeltiņš — SKUMJĀ PASE — dzejoļi	$3.00
Z. Mauriņa — DZELZS AIZBĪDŅI LŪST	$5.00
Z. Mauriņa — DIVAS KULTŪRAS SAKNES	$2.40
Dr. T. Dūlija — DEGOŠAIS KALNS — romāns	$4.50
Kristīne Arnoti — DIEVS IR AIZKAVĒJIES — romāns	$2.95
Aleksandrs — ZILĀ APLOKSNE — spiegu gaitas	$3.75
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti un noveles	$3.20
A. Brigadere — KVĒLOŠĀ LOKĀ — romāns I-II	$6.00
Ž. Žono — PASAULES DZIESMA — romāns	$3.80
F. E. Sillanpē — VĪRA CEĻŠ — romāns	$3.20
K. Hamsuns — SIEVAS PIE AKAS — romāns	$3.80
J. Cīrulis — MŪZIKANTA PIEZĪMES — atmiņas	$3.60
J. Veselis — TĒRAUDA DVĒSELE, — romāns	$6.00
F. Cielēns — LAIKMETU MAIŅĀ — apcer.	$6.00
K. Ķezbers — RŪĶĪŠU PASAULES CEĻOJUMS	$3.50
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS	$2.80
P. Klāns — RIGA - DETOUR	$4.50
A. Eglīts — VAI TE VAR DABŪT ALU — romāns	$4.50
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS	$3.00
O. Krolls — ELGA — stāsti	$2.75

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ

FILMAS PIRMIZRĀDE

SVĒTDIEN, 15. APRĪLĪ, PLKST. 6.00 UN 7.30 VAK., SV. ANDREJA B-CAS SARĪKOJUMU ZĀLĒ.

Ieeja pieaugušiem $ 1.-, bērniem un skolēniem 25 centi. Invalidiem ieeja brīva. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU BIEDRĪBA KANADĀ.

FRANČU TAUTA ATBALSTA PREZIDENTU DE GOLLU

PAG. SVĒTDIENAS NOBALSOŠANĀ PĀRLIECINOŠS FRANČU TAUTAS VAIRĀKUMS IZRĀDA ATBALSTU ĢEN. DE GOLLA ALŽĪRIJAS POLĪTIKAI.

Kamēr Alžīrijas pilsētās un laukos, pēc kaŗa darbības pārtraukšanas, vēl vienmēr turpina līt moslemu un eiropiešu asinis, polītiskā mašinērija ir iekustināta Alžīrijas neatkarības virzienā. Slepenā armijas organizācija gan visiem spēkiem turpina savu terroru mēģinājumā aizkavēt dienu, kad moslemi nobalsos par Alžīrijas nākotni — neapšaubāmi izvēloties pašnoteikšanos.

Slepenās armijas organizācijai nav nekādu cerību aizkavēt de Golla polītisko progresu Alžīrijā. Kā tas pag. nedēļas nogalē noskaidrojās. franču tautas stāv aiz viņa. Alžīrijas kaŗš ir visiem līdz kaklam un tagad visiem līdz kaklam ir bezjēdzīgās un brutālās slepenās armijas organizācijas slepkavības.

Pēdējā ar savu terrortaktiku ir izrakusi pati savu kapu. Bija laiks, kad Alžīrijā dzīvojošais eiropiešu miljons slepenās armijas organizācijas darbībā saskatīja kaut ko labu un cēlu, saskatīja kādu ideālu, vēlēšanos saglābt Francijas impēriju. Šodien pat Alžīrijā dzīvojošie eiropieši nostājušies pret slepeno armijas organizāciju, kas ar savu slepkavošanas kāri jau bija sen sariebusi visiem agrākiem atbalstītājiem Francijā.

No tiem, kas nodeva nebojātas resp. likumīgi akceptējamas balsis, vairāk kā 90 proc. nostājās aiz prezidenta de Golla. Balsošanā piedalījās kā Francija, tā arī tās aizjūras territorijas ar Alžīriju kā vienīgo izņēmumu.

IZMANTOJIET IZDEVĪBU IEPRIECINĀT TUVINIEKUS UN DRAUGUS NOSŪTOT SAINĪŠUS CAUR

IMANTA PARCEL SERVICE A/S

IMANTA

PĀRTIKAS PREČU JAUNAIS SARAKSTS

Sūtot pārtikas saiņus saviem piederīgajiem un draugiem uz okupēto Latviju vai arī Krieviju, varat paši kombinēt šo sūtījumu saturu no zemāk minētajām precēm pēc savas patikas. Mēs nosūtām kvalitātīvi labākās preces par zemākajām cenām. Pārliecinieties un salīdziniet.

Sastādot šādu individuālu saini, iesaiņojumam jārezervē: sainim līdz 5 kg — 1 kg; sainim līdz 10 kg — 1,5 kg; sainim līdz 15 kg — 1,5 kg; sainim līdz 20 kg (maksimālais atļautais bruto svars) — 2 kg. Lūdzam to respektēt, jo pretējā gadījumā mums jātaupa iesaiņojums vai preces svars.

Tālāk — individuālo saiņu priekšmetu vai produktu cenām jāpieskaita šādi izdevumi licencei, apdrošināšanai un pārsūtīšanai (iesāktus 5 kg, rēķinot par pilniem 5 kg): par saini līdz 5 kg — $6.95 (uz Āzijas Krieviju $7.95); 5—10 kg — $8.95 ($9.95); 10—15 kg — $10.75 ($11.95); 15—20 kg — $11.95 ($14.75).

Pārtikas saiņiem atļauts pievienot cigaretes un ziepes, kā arī atsevišķus darba rīkus (piem. stikla griežamo u. c.), bet ne citas t. s. rūpniecības preces (drānas, apavus u.t.t.).

PĀRTIKAS PRODUKTI UN KOLONIĀLPRECES (krievu muitu ieskaitot).

Āboli, žāv., 1 kg	$1.45	Marmelāde, dažāda, 450/800	0.95
Aprikozes, žāv. 1 kg	1.10	Medus, bišu, 454/850	1.25
Augļi, žāv., 1 kg	1.25	Milti kviešu, baltie, 1 kg	0.45
Auzu pārslas, 1 kg	0.50	Olu dzelt. pulv., 500/650	3.15
Augu tauki (Palmin), 1 kg	0.90	Olīveļļa, 900/1200	2.90
Bēkons, 1 kg	2.40	Ovomaltīns, 227/350	1.20
Biskvīti, 200 g n/250 g b	0.50	Paprika, 100 g	0.35
Biskvīti, pildīti 370/420	0.85	Piena pulv. bundžā, 500/600	1.15
Buljona kubi, 50 g	0.25	Pipari, melnie vai baltie, 100 g	0.35
Cepamais pulveris, 30 g	0.10	Piparkūkas, 500 g	1.15
Citroneļļa, pud. 10/75	0.20	Plūmes, žāv. pac. 250/300	0.40
Cukurs, smalkais / graudu, 1 kg	0.50	Plūmes, žāv., vaļējas, 1 kg	1.15
Cūku tauki, pac., 1 kg	1.65	Raugs, sausais, 250/330	1.15
Dateles, žāv. 170/200	0.45	Raugs, parastais, 100 g	0.25
Dūmdesa īstā, Salami, 1 kg	2.95	Rīsi, 1 kg	0.60
Ēdamā eļļa, 1000/1300	1.60	Rieksti, daž. (lazdu u.c.) 1 kg	1.25
Kafija, malta vai pupiņās, 1 kg	3.95	Rozīnes, Kalif., pac., 340/390	0.50
Kafija bundžā, (Maxwell) 454/620	2.15	Rozīnes, Kalif. vaļ. 1 kg	0.95
Kafijas konc. Neskafé, 50/125	0.65	Safrāns, pud. 5 g /100	1.45
Kakao pac., 1 kg	3.95	Siers, kausēts, 6 daž., 170/290	0.55
Kakao bundžā, 454/630	1.95	Siers „Maribo" u.c., 500 g	0.95
Kakao bundžā, 225/300	1.20	Sinepju pulv., 112/160	0.55
Kanēlis, standz. vai pulv., 100 g	0.25	Speķis, žāv., 1 kg	2.20
Karameles (īrisi) bundžā, 225/350	0.75	Stērķele, 1 kg	0.55
Karameles (īrisi), 454/650	1.35	Sviests, pac., 500 g	1.25
Karameles (luksa, pild. šok.) 454/750	1.95	Šķiņķis, spec. sāl., žāv., 3 kg	8.70
Karbonāde, žāv. 1 kg	3.30	Šokolāde, daž., 100 g	0.45
Kardemons, graudos / malts, 100 g	0.85	Šokolāde, Šveices vai Holandes (krēj., rūgtā, riekstu) 100 g	0.55
Konfektes bundžā, 340/450	0.95	Tēja, pac. (Ridgway), 100 g	0.70
Krējuma pulv., 40%, 112/190	0.45	Tēja bundžā, 454/650	3.25
Krustnagliņas, 100 g	0.35	Vaniļas standz., 100 g	2.95
Košļ. gumija, 250 gab. 400 g	1.45	Vīģes, žāv., 1 kg	1.15
Lauru lapas, 100 g	0.15	Vīnogu cukurs, pac., 250 g	0.55
Makaroni, 1 kg	0.85	Vīrces, 100 g	0.35
Mandeles, 1 kg	2.25	Zupas konc. pac., 50 g daž.	0.30
Mannā, 1 kg	0.45	Zivju eļļa, 150/200	1.70
Margarīns, vitaminizēts, 500 g	0.80	u.t.t., u.t.t.	

Atsevišķo preču svaros, ja nav īpašu atzīmju, neto svars ir arī bruto svars. Tālāk tekstā pirmais skaitlis nozīmē neto, otrs — bruto, g = grami.

Nosūtām iepriekš minēto arī uz Poliju, Vāciju, Ungāriju u.c.

IMANTAS PĀRSTĀVIS
Daugavas Vanagu sainīšu nodaļa,
123 Huron St., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

DRĪZUMĀ ATKAL SPRĀGS ATOMBUMBAS

Sav. Valstis un Anglija atomieroču mēģinājumus atsāks šī gada 15. aprīlī. Sagaida, ka piemēram sekos arī Padomju Savienība. Septiņpadsmit valstu atbruņošanās konferencē Ženēvā panākumi nav paredzami. Trīs lielo atomsarunas pilnīgi iestigušas.

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Pagājušās nedēļas nogalē trīs lieliem bija paredzēts iepazīstināt Ženēvas atbruņošanās konferenci ar progresu atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas jautājumā. Neviens nejutās pārsteigts, kad Sav. Valstu, Anglijas un Padomju Savienības delegāti paskaidroja, ka viņu sarunas iestigušas un par progresu vispār nav ko runāt.

Domstarpības lielo starpā vēl vienmēr pastāv atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzības jautājumā, Padomju Savienībai kātegoriski noraidot Rietumu proponēto pārraudzības sistēmu un sabiedrotiem tikpat kātegoriski atsakoties samierinā ties ar kaut ko mazāk.

Trīs lielo negatīvais ziņojums atbruņošanās konferencē tomēr vēl nenozīmē, ka atomsarunas jau uzskatītu par izjukušām. Pēc ziņojuma uzklausīšanas konference nolēma atomdebates turpināt līdzšinējā veidā — t. i. trīs lielo privātsarunās, galīgā progresa ziņojuma nodošanu atliekot uz vēl vienu nedēļu.

Šādas situācijas priekšā automātiski jāvaicā, kādēļ konference ieskata par vajadzīgu, pat nepieciešamību turpināt sarunas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas aizliegšanai, kad nav vajadzīgas nekādas gaišredzības spējas, lai pasacītu, ka arī agoniju paildzinot, rezultāti būs tie paši vecie un negatīvie. Nav sagaidāms, ka laika gaitā sabiedrotie mīkstinātu savu nostāju pārraudzības jautājumā, tāpat Padomju Savienība, kas pārraudzības sistēmā saskata Sav. Valstu spiegu iefiltrēšanos uz krievu zemes.

Vašingtona padomju argumentus nopietni neņem. Tāpat arī Londona, labi zinot, ka Padomju Savienībai nevis bailes no Rietumu lielvalstu spiegiem, bet gan, ka izveidojot pārraudzības sistēmu pēc sabiedroto plāniem Padomju Savienībai būtu gandrīz neiespējami neatklātai turpināt atomieroču mēģinājumus vai pat sagatavot kādu mēģinājumu pārsteigumu sēriju, kas nostādīja Rietumus notikuša fakta priekšā pagājušā gada rudenī.

Sav. Valstu diplomātiskās aprindas paskaidro, ka ar saviem atomieroču mēģinājumiem pagājušā gada rudenī Padomju Savienība, no zinātniski — militārā viedokļa raugoties, nenoliedzami daudz ko ieguva. Turpretim polītiski mēģinājumu sērijai bija gandrīz gluži katastrofālas sekas. Pasaules iebaidīšanas taktika ar Chruščeva superbumbām izraisīja starptautiska naida vilni pret Maskavu. Un atmodināja Rietumus.

Pēckaŗa gados ir bijis daudz tādu gadījumu, kur Padomju Savienība pašrocīgi gādājusi, lai Rietumi neiemigtu — kas, protams, būtu krieviem ļoti izdevīgi: Pagājušā rudens atomieroču mēģinājumu sērija bija viens no šādiem gadījumiem. Tai laikā, jau trīs gadus no vietas, Ženēvā bija risinājušās neauglīgas sarunas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai. Lai gan, kā jau minēts, sarunas bija neauglīgas, Rietumi cerēja, ka pie kaut kādas vienošanās tomēr izdosies tikt. Ženēvas sarunu laikā katra no trim atomvalstīm, neatkarīgi viena no otras, bija apsolījusies atomieroču mēģinājumus neturpināt. Ārēji pie šī solījuma turējās pat Padomju Savienība. Šai trīs gadu posmā atomsprādzienu radītos sēņveidīgos mākoņus varēja redzēt vienīgi virs Saharas tuksneša.

Atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas konferences sākumā frančiem šāda ieroča vēl nebija. Un kad franču zinātniekiem to beidzot izdevās izgatavot, pārējās atomvalstis Franciju uz Ženēvu tomēr neaicināja. Rezultātā franči nekādā veidā nejutās saistīti pie pārējo neatkarīgiem solījumiem un mierīgi turpināja savus mēģinājumus. Jau drīzā nākotnē pierādījās, ka viņi bijuši visprātīgākie.

Ženēvas konferencei turpinoties, amerikāņi ne tikai atturējās no atomieroču izmēģināšanas, bet pat nojauca atomieroču izmēģinājumu centrus pilnīgā pārliecībā, ka ar krieviem beigu beigās tomēr vienošanos varēs panākt. 1961. gada 1. septembrī pierādījās, cik viegli Vašingtona maldījusies. Sibīrijas vidienē un Novaja Zemļā sākās gigantiska padomju atomieroču mēģinājumu sērija, Chruščevam laižot darbā pat slaveno 50 megatoņu bumbu. Un sabiedrotie pamodās.

Pašreizējā Ženēvas konferencē, ko Francija ļoti pamatoti boikotē, sabiedrotie Maskavas solījumiem vairs netic. Ja nebūs oficiāla līguma atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai, pārraudzību ieskaitot, Sav. Valstis un Anglija, šoreiz kopīgiem spēkiem, jau ap 15. aprīli atsāks atomieroču mēģinājumus. Par mēģinājumu vietu jau izraudzīta Ziemsvētku sala, tur notiek drudžaina gatavošanās. Chruščeva draudus, ka Rietumiem atsākot mēģinājumus, to pašu darīs arī Padomju Savienība, sabiedrotie vienkārši ignorē. Un tā jau arī patiesībā ir vienīgā loģiskā atbilde. Chruščevs mēģinājumus atsāka, kad sabiedrotie vispār par to nedomāja. Viņš mēģinājumu atsākšanai gatavojās laikā, kamēr viņa delegāti Ženēvā runāja par to pārtraukšanu.

Ja gribētu lietot tādu Padomju Savienības polītikā neeksistējošu vārdu kā tiesības, tad Maskavai nav absolūti nekādu tiesību pārmest sabiedrotiem gatavošanos atomieroču mēģinājumu atsākšanai. Jāsaka, ka Vašingtonai un Londonai par lielu atvieglojumu pārējā pasaule to tīri labi saprot.

Nesalīdzināmi patstāvīgāk atomieroču jautājumā rīkojas Francijas prezidents ģen. de Golls. Viņš ne tikai kā pilnīgi ignorē ko saka Padomju Savienība, bet arī Sav. Valstis un Anglija. Neviens viņam atombumbu nepalīdzēja būvēt. Neviens viņam arī nediktē ko ar to darīt. Francija nekad nav slēpusi faktu, ka tiklīdz tai atkal būs ko mēģināt, tā mēģinās. Alžīrijas miera līgumā paredzēts, ka piecus gadus pēc Alžīrijas neatkarības frančiem būs vēl tiesības lietot Saharas tuksnesi. Pēc tam mēģinājumi tiks pārcelti uz Bretaņu — kas būs tuvākais mēģinājumu centrs Eiropas apvienotām valstīm.

Pašreizējā konferencē Ženēvā nekāda vienošanās atomieroču mēģinājumu pārtraukšanā nav paredzēta. Rezultātā var sagaidīt tikai vienu — vispārēju atomieroču mēģinājumu atsākšanu, apdraudot pasaules mieru un veselību.

P. Eglājs.

SAVIENOTĀS VALSTIS

KALAMAZŪ

● Latviešu biedrība 15. aprīlī, plkst. 5.00 p.p. pie Latviešu nama rīko šī pavasaŗa meža un spodrības dienu, lai apkoptu un izdaiļotu kociņiem un krāšņuma augiem nama apkārtni. Lūgti piedalīties visu organizāciju pārstāvji un tautieši, līdzi ņemot darba rīkus.

MILVOKI, VISK.

● Milvoku latviešu skolas bazārs notiks svētdien ,15. aprīlī, no plkst. 1-9 p.p., 2212 W. Greenfield Ave. Bazārā darbosies bagātīgs, vispusīgs ēdienu galds ar dažādiem atspirdzinošiem dzērieniem maziem un lieliem. Būs pieejami E. Kesneres keramikas un tautisko audumu izstrādājumi, kā arī plašs grāmatu klāsts I. Burģeļa vadībā. Dažādās loterijās varēs laimēt daudz vērtīgu mantu, kā gleznas, keramikas izstrādājumus, dzīvu dziedošu gaili u.t.t. Domāts arī par dažiem mūzikas priekšnesumiem — akordeona — un vēl daudz ko citu. Skolas vecāku padome netaupa pūles, lai šo sarīkojumu izvērstu par tādu, kas apmierinātu un iepriecinātu kā apmeklētājus, tā rīkotājus un cer uz tautiešu atsaucību šī sarīkojuma apmeklēšanā. Ieeja brīva. Ikviens, kas vēlētos, bet kam vēl nebūtu bijusi izdevība ziedot bazāram, lūgts savu ziedojumu pieteikt jebkuŗam no skolā ejošo bērnu vecākiem.

● DV apv-bas rīcībā esošo skaņu lentu, kuŗā ieskaņota pag. gada Demoines DV dienu vīru koŗu koncerta programma, atskaņos sestdien, 14. aprīlī, plkst 7.30 vak., DV namā, 1232 N. 33. ielā. Ieeja brīva. Visi laipni ielūgti.

● Gleznotāja Prandes gleznu izstādi latviešu baznīcas sabiedriskajās telpās, 1853 N. 75. ielā, atklās sestdien, 14. aprīlī, plkst. 5 p.p., bet slēgs svētdien, 22. aprīlī, plkst. 8 vakarā. Izstāde būs atvērta svētdienās no plkst. 9 rītā līdz 8 vak., darbdienās no plkst. 6-8 vakarā.

● Daugavas vanagam Jānim Bruniņam 12. martā piepildījās 60 gadi un Daugavas vanadze Milda Avotiņa 22. martā atskatījās uz gaŗāku mūža posmu. DV valdes pārstāvji apsveica gavilniekus vanagu saimes vārdā, novēlot viņiem sekmīgu turpmāko mūža posmu.

● **DV apvienībai dažādus priekšmetus dāvājuši: A. Cukura, A. Lieknas, H. Ruļļa ģimenes un M.** Valtere; E. Kaliņa apv-bas vajadzībām ziedojusi $2,- un no A. Lībieša grāmatu galda 10 proc. par labu DV aprūpei $10,-. DV valde izsaka pateicību visiem dāvinātājiem un grāmatu pircējiem.

● Milvoku latviešu skolas rīkotā ziedojumu vākšanas akcija „Draudzīgā aicinājuma atcerei 1962. g. skolai devusi 1 gleznu (A. Meistere), daudz grāmatu un $333,55. Skolas vecāku padome izsaka sirsnīgāko pateicību visiem atsaucīgajiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem, kā arī ar patiesu gandarījumu konstatē, ka, neliedzot morālo un materiālo atbalstu, tautieši pilnībā ir novērtējuši stipras latviešu skolas nepieciešamību un nozīmi. Mūsu organizāciju pastāvēšana, sekmīga darbība nākotnē, mūsu kultūras saglabāšana un daudz kas cits ar to sakarā esošs, lielā mērā atkarīgs no tā, cik stipra šodien ir un cik stipru mēs spēsim paturēt nākotnē mūsu skolu. Tādēļ to stiprināt, atbalstot morāli un materiāli, ir katra nacionāli domājoša latvieša viens no šīsdienas galveniem uzdevumiem un pienākumiem.

● Milvoku latviešu skolas vecāku padomes martā rīkoto 12 Milvoku latviešu gleznotāju darbu izstādi apmeklējušas ap 300 personas, nopērkot gleznas $817,- vērtībā. Gleznas iegādājušies: Brigens, A. Bute, Gāliņš, V. Grāvītis, Kļaviņš, K. Krūmiņš, Lazdiņš, E. Terānis, M. Tupesis, V. Vulfs, A. Zempurs, Zeps. Visvairāk darbus pārdevis J. Vilensons — 7, A. Meistere — 3, E. Klaustiņš — 1.

Izstāde skolai devusi $275,- atlikumu. Vecāku padome izsaka vissirsnīgāko pateicību Milvoku latviešu ev. lut. un Sv. Jāņa draudzēm par telpu neliegšanu izstādei un visiem viesiem, kā māksliniekiem, tā pašaizliedzīgajiem talciniekiem un apmeklētājiem.

● A. Lībieša grāmatu galds, 2528 W. Becher ielā (ieeja no sētas puses, 2. stāvā, no pl. 9 rītā līdz pl. 9 vakarā), tālrunis EV—4-4668, pieņem „Latvija Amerikā" abonementu pieteikumus un maksājumus un piedāvā grāmatas ar 10, 30 un 50 proc. atlaidi. 10 resp. 20 proc. DV aprūpei par labu. Nupat saņemta Daugavas vanaga (milvokieša) Valža Krāslavieša grāmata Kokteilis ar laika degli.

Ls.

MUNTERS UZSTĀJAS PADOMJU PRESĒ

MASKAVAS IZVESTIJA VELTA VESELU LAPAS PUSI VILHELMA MUNTERA ATMIŅĀM UN PRĀTOJUMIEM. BRĪVĀS LATVIJAS BIJ. ĀRLIETU MINISTRA RAKSTS PĀRSTEIDZ PADOMJU GALVAS PILSĒTAS DIPLOMĀTISKO PASAULI. MUNTERS N O L I E D Z KOMŪNISTU BRIESMU DARBUS PĒC OTRĀ PASAULES KAŖA.

Kādā Maskavas Izvestijas rakstā, ko var uzskatīt vienīgi par destaļinizācijas kampaņas turpinājumu un klusu mājienu bēgļiem, ka apstākļi tagad mainījušies, brīvās Latvijas ārlietu ministrs Munters pārcilā savas atmiņas par notikumiem kopš 1940. gada līdz mūsu dienām.

Muntera rakstā saskatāmas vairākas pārsteidzošas parādības. Munteram atļauts ļoti asi izteikties par komūnistu brutālitāti Staļina valdīšanas laikā kā Latvijā, tā arī Igaunijā un Lietuvā.

Plašā stilā Munters izrakstās par Berija perioda nelietībām un paskaidro, ka 1944. gadā, kad padomju spēki atkal atgriezušies Baltijas valstīs, liels skaits latviešu, lietuviešu un igauņu atstājuši savas dzimtās zemes. Tas nav darīts tik daudz ideoloģisku apsvērumu dēļ, apgalvo Munters, kā vienkārši fiziskās bailēs no boļševikiem.

Pilnīgu melu piekrāsu dod tā Muntera raksta daļa, kuŗā viņš runā par notikumiem pēckaŗa Latvijā. Kamēr kā mājās palicējiem, tā trimdiniekiem labi zināmi masu deportāciju stāsti un rusifikācijas steidzināšana Baltijas valstīs, Munters to visu nonivelē līdz nepazīšanai.

„No tiem, kas pēc 1944. gada palika Latvijā," teikts rakstā, kas parakstīts ar Vilhelma Muntera vārdu, „neviens necieta, atskaitot dažus gadījumus ,kur atsevišķas personas tika uz laiku apcietinātas, kamēr noskaidrojās viņu darbība vācu okupācijas laikā Latvijā. Visi tie, kas bijuši nepamatoti izsūtīti, jau sen kā atgriezušies." Te gandrīz jau var lasīt starp rindiņām!

Tieši mājās braukt Izvestijas raksts nevienu neaicina. Bet Munters gan uzsveŗ, ka tie latvieši trimdā, kas gaida vecā režīma atgriešanos Latvijā, ir polītiski neredzīgi. Citiem vārdiem, stāvoklis nemainīsies. Ja gribat braukt atpakaļ, tad būs lietas jāņem par labu tādas, kādas tās ir tagad.

Munters, kas dažādos komūnistu cietumos pavadīja 13 gadu — viņš bija notiesāts uz 25 gadiem, tika amnestēts 1954. gadā un 1959. gadā saņēma atļauju atgriezties Rīgā, kur tagad nodarbināts kā tulks.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

15. aprīlī, Pūpolu svētdienā, pl. 3.00 dievkalpojums ar dievgaldu.

20. aprīlī, Lielā Piektdienā, pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

22. aprīlī, I Lieldienās, plkst. 10 dievkalpojums.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

15. aprīlī, plkst. 2 p. p. Trīsvienības baznīcā Pūpolu svētdienas dievkalpojums, svētdienas skola.

19. aprīlī, plkst. 6 vakarā, Trīsvienības baznīcā Zaļās ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītāji J. Vējiņš un A. Lūsis.

20. aprīlī, plkst. 5 vakarā Sv. Jāņa baznīcā, Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītāji J. Vējiņš un A. Lūsis.

Lai novērstu drūzmēšanos baznīcā, dievgaldnieki lūgti jau savlaicīgi pieteikties pie mācītāja.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

20. aprīlī — Lielā Piektdienā, plkst. 5 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu. Solists J. Flerkovskis.

22. aprīlī — Lieldienu dievkalpojums plkst. 6 rītā. Tūlīt pēc dievkalpojuma kopīgs azaids baznīcas apakšējā zālē.

Bramptonā, 15. aprīlī — Pūpolu svētdienā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

Sestdien, 28. aprīlī, plkst. 7.30 vak., draudzes vakars Snelgroves zālē.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagara Falls, latviešu ev.-lut. draudzē, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 N. Portage Rd.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

15. aprīlī, Pūpolu svētdienā, pl. 10.30 dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma jaunatnes grupas stunda baznīcā.

NORANDA

15. aprīlī, plkst. 4 p.p. United Church baznīcā, dievkalpojums ar dievgaldu. Prāv. A. Skrodelis.

Sestdien, 14. aprīlī ,plkst. 2 p. p. svētdienas skola.

VIRDŽINIJTAUNA

15. aprīlī, plkst. 1 p.p. Anglikāņu baznīcā, dievkalpojums ar dievgaldu. Prāv. A. Skrodelis.

15. aprīlī, plkst. 10 no rīta svētdienas skola.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Roseda-le Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

11. aprīlī, plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

15. aprīlī, Pūpolu svētdienā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

20. aprīlī, Lielajā Piektdienā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās operdziedātāja N. Valdovska.

22. aprīlī, 1. Lieldienās, plkst. 6 no rīta, dievkalpojums. Mūzikāli priekšnesumi: operdziedātāja N. Valdovska un trompetes solo — R. Zālīte.

29. aprīlī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

15. aprīlī, plkst. 2 p. p. Pūpolu svētdienas dievkalpojums.

20. aprīlī, plkst. 11 no rīta Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dievgaldnieki lūgti pieteikties baznīcā plkst. 10—11 pr. pusd.

22. aprīlī, plkst. 6 no rīta agrīns Lieldienu dievkalpojums. Solo J. Tilga.

Kristīta: Ruby Diana Bumbulis, Arvīda Jēkaba un Evgenijas, dzim. Vilumovska, meita.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 7 vakarā — 14 Park Rd. [illegible]

KUR LIECAS VARAVĪKŠŅU LOKI

(Pārnesums no 3. lpp.)

Turpretim „Septembris 61", „Pilsēta miglā" un „Šķērsgriezums" liecina, ka māksliniece šais daildarbos ļāvusi parastām acīm skatāmiem tēliem izplūst un izkust gaismas starojumā, paturot vienīgi krāsu virmojumu. Zīmīgi, ka toņu kāpinājums šais darbos un arī sīkdaļas vērojami gleznas augšpusē, kamēr apakšējai daļai ļauts saplūst ar gaismas kūļiem.

Jānis Siliņš reizē iepriecina un reizē sniedz arī zināmus ierosinājumus tim nelielā apmēra gleznu darbiem. Asprātīgā kārtā, pielietojot dažus paņēmienus no [illegible], kā to pauž „Ainava", panākta liela dzīvība un saulainība.

Tas pats, tikai citādās noskaņās, vērojams arī gleznā „Drūmā diena". Savdabīgā gleznojumā ar daudzkrāsainām saujām apmaļu un pāri visam saliektiem varavīkšņu lokiem mākslinieks iet vēl tālāk: gaiļnas saules acī ielikdams spožu sudraba naudas gabalu. Vai tā simbols? —

Jānis Jablovskis, mūsu vienīgais ainavu portretists dzīvo savā, apmeklējās šoreiz jūsmina saviem puķu, sevišķi ziru [illegible] toņus jaukās un pievilcīgās konsonancēs. Tas pats klusās dabas gleznās. — L. L.

(Par pārējiem māksliniekiem. darbiem nākošajā reizē.)